

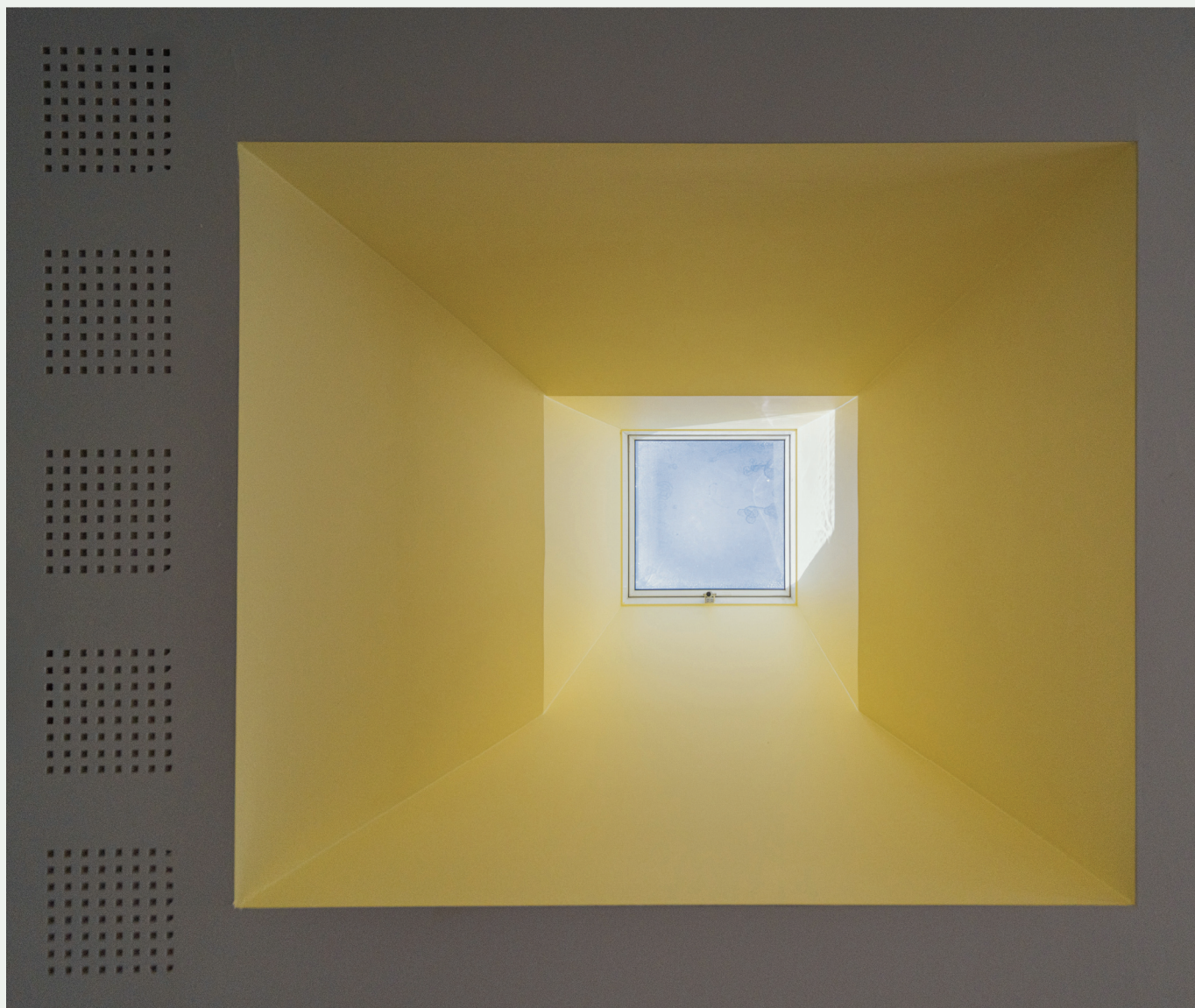
METSZET

ÉPÍTÉSZET | ÚJDONSÁGOK | SZERKEZETEK | RÉSZLETEK

TÉMA: ÓVODÁK

A tartósság dicsérete
Tervezés a kisgyermekkor számára
Óvoda 4500 négyzetméteren

Új világtrendek az óvodaépítésben
Banálisból nagyszerűt
CLT és liturgia
A vizuális nevelés kezdetén

Nemzeti
Kulturális
Alap

Építész Tervezői Napok 2026

Helyszín:

Etele Plaza Prémium Moziterem (1119 Budapest, Hadak útja 1.), illetve online részvétel

Időpontok és témák:

március 26. Fenntarthatóság fenntartásokkal

április 23. Térhasznosítás felsőfokon – tetők, tetőtterek, tetőtertek

május 21. Legfeljebbújítás – értéknövelő renováció

szeptember 17. Azért a víz a zűr? – vízszigetelések rendszerben

október 15. Rész a pajzson – épületburok nyílászáróknál és más kényes pontokon

november 12. Évtizedes problémák új kihívásokkal – tűzvédelem 2026

Részvételi díj:

Személyes részvétel: 3.150 Ft + áfa (4.000 Ft) / alkalom. A személyes részvételi díj a konferencia étkezési díja.

A helyszínen kizárólag bankkártyás fizetésre van lehetőség, ennek díja: 3.937 Ft + áfa (5.000 Ft) / alkalom

Online részvétel építész kamarai tagoknak, nyilvántartottnak **kreditpont-igényléssel:** 4.724 Ft + áfa (6.000 Ft) / alkalom. **Online részvétel kreditpont-igénylés nélkül:** 2.362 Ft + áfa (3.000 Ft) / alkalom

Figyelem! Visszatérítés! Minden konferenciánap után minden **személyes résztvevőnek** bruttó 1.000 forintot írunk jóvá a tervlap.hu rendszerében.

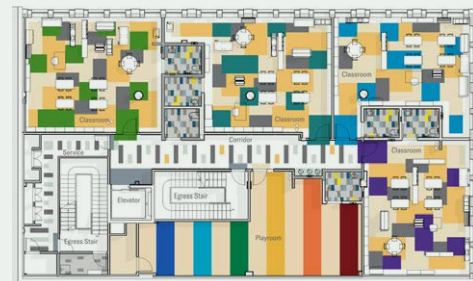
Jelentkezés:

Szervező: Artifex Kiadó www.artifexkiado.hu | Szakmai védnök: BME Épületszerkezettani Tanszék

TERMÉSZETES ÉS FENNTARTHATÓ ÖSSZETÉTEL | KIEMELKEDŐ HIGIÉNYA | RENDKÍVÜLI TARTÓSSÁG

—Mi is az az iskola előtti intézmény, ahová a gyerekeket viszik, ahol napközben őrzik, foglalkoztatják, fejlesztik, szocializálják? Óvoda vagy őrőde?! Esetleg fejlesztőde? Nyilván egy óvoda megtervezéséhez nem kell a teljes óvodapedagógia ismerete, de a legutóbbi fejlesztési hullám azt a kérdést a felszínre hozta: a mai, digitalizált, vibrálóan vizuális világban milyen óvodákra van szükség? Legyen színes, olyan „gyerekes”, mint a babajátékok? Ma, amikor már a gyerekoszobák is hihetetlen vizuális cunamit zúdítanak a gyerekekre, kell az óvodában még több trendi, színes, fejlesztőnek látszó eszköz? Melyek az óvodapedagógia friss irányvonalai? A bemutatott óvodák látszólag egész egyformák: szépek, frissek, okosak, de a mögöttük meghúzódó filozófiák nem éppen egyformák. Érdekes a világ trendjeitől a magyar vidéki óvodákig megtekinteni, a legjobbak hogyan csinálják.

CSANÁDY PÁL

KÉP: NYC Corona 3K óvoda, Queens, New York | ÉPÍTÉS: Jordan Parnass AIA CPHD (Circular) | ÉPÍTÉS PROJEKTVEZETŐ: Alex Truica NCARB CPHD | VILÁGÍTÁSTECHNIKAI TERVEZÉS: Melanie Freundlich, Anne Cheney | ÉPÜLETGÉPÉSZETI, VILLAMOSSÁGI ÉS TŰZVÉDELMI TERVEZÉS: Mario Mendoza, Ronald Diaz | STATIKA: Tom Gasbarro | ÉPÍTÉSÜGYI SZABÁLYOZÁSI ÉS ENGEDÉLYEZTETÉSI TANÁCSADÁS: Metropolis, New York | GENERÁLKIVITELEZŐ: Ashnu International | BERUHÁZÁSLEBONYOLÍTÓ: STV, New York | FOTÓ: Frank Oudeman (V2com)

IMPRESSZUM |

Kiadja az Artifex Kiadó Kft., 1119 Budapest, Pajkos utca 28. | 36-1-783-1711 | info@artifexkiado.hu | www.tervlap.hu, www.epitesimegoldasok.hu, www.artifexkiado.hu, www.cpr.hu, www.epitkezes.info.hu, www.kamaraikepzesek.hu | ISSN 2061-2710 | Terjesztő: Magyar Posta Zrt. | Hirdetésfelvétel, termékek: Sárdy Csaba 36-20-240-7232 | Alapító-főszerkesztő: Szende Árpád | Főszerkesztő, felelős kiadó: Csanády Pál 36-20-312-4514 | Főszerkesztő-helyettes: Ware-Nagy Orsolya | Szerkesztő: Dobossy Edit | Szakmai tanácsadók: Csajbók Csaba, Vukosavljev Zorán, Wesselényi-Garay Andor, Gáspár László, Katona Vilmos, Nagy Sándor, Czigány Tamás (Győr), Lengyel István (Debrecen), Patartics Zorán (Pécs), Ripszám János (Siófok) | Lapterv: Salt Communication Kft. | Tördelés és nyomdai előkészítés: Csányi Tamás, xfergrafika.hu | Nyomda: Virtuóz Globál 30 Kft. | Olvasószerkesztő: Solyom Beáta | Előfizetés egy évre: 7 900 Ft, két évre: 12 900 Ft, három évre: 17 900 Ft. Előfizetés kizárólag elektronikusan a terlvap építész közösségi portálon keresztül: www.tervlap.hu | Az építészeti alkotásokat bemutató cikkek lektoráltak. E lapunk címlapja Fenes Tamás fotójának felhasználásával készült.

RÁTGÉBER, László: PRAISE OF DURABILITY

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 10-17, DOI: 10.33268/Met.2026.3.1

FÜGEFA EVANGELICAL KINDERGARTEN, BUDAPEST, HUNGARY | Architects: ÁRPÁD ÁRPÁD DLA, BALÁZS BALÁZS

The recently completed Fügefá (Fig Tree) Kindergarten in Budapest, exemplifies high-quality educational design in Hungary

despite severe budget and sustainability constraints. The project utilizes a "durability" framework, characterized by

a light-filled, transparent, and functional space that creates a lasting, nurturing environment for the community.

DI PRISCO, Martina: DESIGN FOR EARLY CHILDHOOD

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 18-23, DOI: 10.33268/Met.2026.3.2

NEW KINDERGARTEN, RIPALTA ARPINA, ITALY | Architect: MAURIZIO BRADASCHIA

The new municipal nursery school in Ripalta Arpina engages with contemporary approaches to early childhood education through a compact, legible architecture

that is deeply connected to the everyday landscape of its young users. Organised around a shared central space, the building employs colour, natural light and a strong

continuity between interior and exterior environments with the aim of fostering autonomy, spatial orientation and social interaction.

SZÚCS, Imre: 4500M² KINDERGARTEN

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 24-29, DOI: 10.33268/Met.2026.3.3

MUSEUM FOREST KINDERGARTEN, SHENZHEN, CHINA | Architect: YUNCHAO XU

Atelier Apeiron's 4,500-square-metre Museum Forest Kindergarten in Shenzhen, China, as a high-density urban design case study. Faced with strict site constraints, the project utilizes vertical organization, stacking 15 classrooms across three levels along four nonrectilinear axes to optimize

climate, light, and airflow. The layout features underdefined environments that avoid clichés to promote imaginative, self-directed play. Unlike low-rise, pavilion-style Hungarian designs with direct nature access, this vertical structure relies on rooftop gardens and borrowed landscapes.

Ultimately, it serves as a comparative mirror for European architects evaluating local constraints within a global urban context. The project transforms an industrial site into a modular, collective city extension.

CSANÁDY, Pál-ERDÉLYI, Nóra-PÓLUS, Károly: NEW WORLD TRENDS IN KINDERGARTEN CONSTRUCTION

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2026.3.4

3 KINDEGARTENS | Architects: BAAO ARCHITECTS, 4|MATIV, PALETTE ARCHITECTURE, ARCHIKON

Highlighting a global shift in kindergarten architecture from mere functionality toward spaces integrating pedagogy, environmental psychology, and mental well-being. Referencing updates in Budapest's 13th district and Brooklyn case studies like Mi Casita and Wonderforest, the

text traces a transition from sensory-overloaded spaces to minimalist, high-awareness environments. Modern educational design replaces rigid frontal instruction with flexible layouts, mobile furniture, and natural materials that support parallel activities and self-directed play.

This shift accommodates neurodiversity by incorporating quiet niches and structured zones that protect children from visual overstimulation, aligning with parental expectations for holistic development.

SZENTIRMAI, Tamás: FROM BANAL TO GREATNESS

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 36-41, DOI: 10.33268/Met.2026.3.5

KINCSKERESŐ SCHOOL EXPANSION, BUDAPEST, HUNGARY | Architects: MÁRTON DÉVÉNYI, PÁL GYÜRKI-KISS

The rational, community-funded extension of the Kincskereső School in Budapest, designed by Márton Dévényi and Pál Gyürki-Kiss, transitions the 1970s housing-estate kindergarten into an eight-grade school under strict financial limits, the architects

utilized a "spatial minimum" approach. They added a compact extension at the plot's corner to preserve the schoolyard, providing two classrooms and a community foyer for older students. The design features a homogeneous metal sheet cladding

matching the estate's style, while breaking monotony via 45-degree rotated windows and a unique roof-parapet cap that echoes the original building's geometry.

GIUSTRA, Martina: CLT AND LITURGY

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 42-47, DOI: 10.33268/Met.2026.3.6

KINDERGARTEN, DOMBOVÁR, HUNGARY | Architects: GÁBOR VERES DLA, ANDRÁS GREG DLA, GABRIELLA MEDVEGY DLA

Nestled into Szállásréti Park, the building integrates environmental psychology and extensive wood surfaces to create a nurturing, secure environment for child development. To meet a strict construction deadline, the project utilizes

a cross-laminated timber (CLT) system, combining solid prefabricated components for main classroom zones with demountable partitions for flexible secondary spaces. The architecture prioritizes sensory engagement through visual forest connections and

specialized transition zones that ease parent-child separation. Symbolically, the central communal hall features a geometric CLT skylight and dome assembly that filters daylight into an abstract cross motif for liturgical events.

DIENES, Szabolcs: AT THE BEGINNING OF VISUAL EDUCATION

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 48-53, DOI: 10.33268/Met.2026.3.7

KINDERGARTEN, TARNOK, HUNGARY | Architect: ÁDÁM PALÁDI-KOVÁCS DLA

The new kindergarten in Tárnok acts as a model for early-childhood visual education. Situated in a transitional zone, the building breaks from traditional street alignment with an angled entrance portal to establish a prominent community presence. Inside, a central glass-walled aula separates

operational areas from learning zones while maintaining a direct visual connection to the rear playgrounds. The core layout features a rhythmic series of modular, four-colour-coded classroom blocks integrated with child-sized amenities. Defying conventional local symmetry, the exterior is defined

by asymmetrical mono-pitched roofs, a homogeneous white finish that conceals mechanical equipment, and protective wooden shading devices that manage natural daylight.

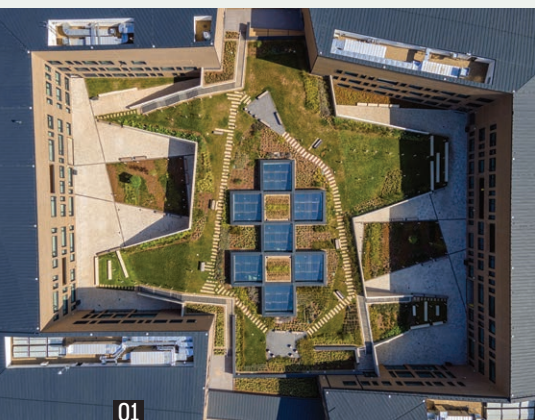
TARTALOMJEGYZÉK

TERMÉKEK		
02	Abstracts	
04	Új dimenzióban az intenzív zöldtető	
05	Műemlék iskolabővítés szárazépítéssel	
06	Fekete ragyogás a Dorothea Hotelben	
MAI SZEMMEL		
07	75 férőhelyes óvoda, Székesfehérvár	Pordán H. Ferenc Érsek Máté
	A PRO'	Alföldi György, Bach Péter, Vörös Tamás és Kisgergely Csaba
08	Málnafagyai vár	Pokol Júlia
METSZET		
10	A tartósság dicsérete	Fügefáka Evangélikus Óvoda Budapest, Kelenföld Szabó Árpád DLA, Vizer Balázs Rátgéber László
KÜLHON		
18	Tervezés a kisgyermekkor számára	Építészet és pedagógia a ripaltai új óvodában Maurizio Bradaschia Martina di Prisco
24	Óvoda 4500 négyzetméteren	Az Atelier Apeiron múzeum-erdei óvodája Sencsen, Kína Yunchao Xu Szűcs Imre Ferenc
30	Új világtrendek az óvodaépítésben	Az óvodapedagógia építészeti vetületeiről BAAO Architects, 4IMATIV, Palette Architecture, Archikon Csanády Pál, Erdélyi Nóra, Pólus Károly
TÉMA: ÓVODA		
36	Banálisból nagyszerűt	A Kincskereső Iskola észszerű bővítése Budapest Dévényi Márton, Gyürki-Kiss Pál Szentirmai Tamás
42	CLT és liturgia	Óvoda Dombóvár Veres Gábor DLA, Greg András DLA, Medvegy Gabriella DLA Giustra, Martina
48	A vizuális nevelés kezdetén	Óvoda Tárnok Paládi-Kovács Ádám DLA Dienes Szabolcs
TERVPÁLYÁZAT		
55	A Rákosszentimre-terület nemzetközi városépítészeti tervpályázata	Márton Annamária
ZÖLD		
56	Interjú Andrea Valentini építésszel	Oliver Sales
AKTUÁLIS		
58	Fotójegyzet a XXIII. Nemzetközi Építészkonferenciáról	Polinszky Tibor
62	Tervezők	
63	Szerzők	
64	Cíki	Macskajaj

ÚJ DIMENZIÓBAN AZ INTENZÍV ZÖLDTETŐ

AMIKOR A TETŐ UDVARRÁ VÁLIK - EGY ISKOLA ÚJ KÖZÖSSÉGI TERE A ZÖLDTETŐN

A Dunakeszi Diáknegyed egyik legfontosabb tervezői célkitűzése az volt, hogy a két oktatási intézmény ne csupán funkcionálisan kapcsolódjon egymáshoz, hanem valódi közösséget alkosson. Az építészek ezért már a koncepcióalkotás korai szakaszában olyan közös használatú tereket kerestek, amelyek az iskola falain belül és azon kívül egyaránt lehetőséget teremtenek a találkozásra, a kötetlen időtöltésre és a közösségi életre. Míg ezt a szerepet beltéren a két intézményt összekötő étterem tölti be, kültéren ugyanezt a funkciót a fölé emelt intenzív zöldtető kapta meg.

—A döntést nem zöldfelületi mutatók vagy szabályozási kényszerek motiválták. A zöldtető létrehozása mögött egyértelmű térhasználati és ökológiai szándék állt: olyan új, közösen használható kültéri teret létrehozni, amely szervesen kapcsolódik az oktatási épületek mindennapi működéséhez. Ennek köszönhetően

a két épület közötti étkező- és konyhatómb nem elválasztó elemként, hanem az iskolaudvarok integráns részeként jelenik meg.

—A megvalósítás magas szintű műszaki és tájépítészeti koordinációt igényelt. A megfelelő teherbírású tartószerkezet, a korszerű vízszigetelési és vízelvezetési rendszer kialakítása után a tájépítészeti tervezés feladata egy olyan intenzív zöldtető létrehozása volt, amely egyszerre képes közösségi térként és ökológiailag aktív zöldfelületként működni. Az öntözőrendszerrel ellátott intenzív ültetőközege telepített növényállomány mellett a közösségi funkciók elhelyezése különösen összetett feladatot jelentett, hiszen a tetőfelületet hét négyzetes felülvilágító tagolja.

—A tervezési folyamat során a hagyományos megközelítésekkel szemben nem a burkolt felületek maximalizálása vagy a minimális előírások teljesítése volt az elsődleges szempont. A térszervezés alapját a csapadékvíz helyben tartása, a növényfelületek maximalizálása és a biodiverzitás növelése adta. Ennek megfelelően a közösségi funkciók a lehető legkisebb burkolatigénnyel valósultak meg, miközben a növényzet vált a tér meghatározó karakterformáló elemévé.

—A zöldtető megközelítése nemcsak lépcsőkön és akadálymentes rámpákon keresztül történik: a gyepes részsűk is használhatók közlekedésre és tartózkodásra. Ezek a zöld kapcsolatok tovább növelik a biológiailag aktív rekreációs felületek arányát,

miközben természetes átmenetet teremtenek az épület és a táj között. Különösen fontos építészeti minőség, hogy a belső tájolású tantermek mindegyikéből erre a zöldfelületre nyílik kilátás. A növényzet látványa oldja az épített és burkolt felületek merev geometriáját, és a természet jelenlétét a mindennapi oktatási környezet szerves részévé teszi.

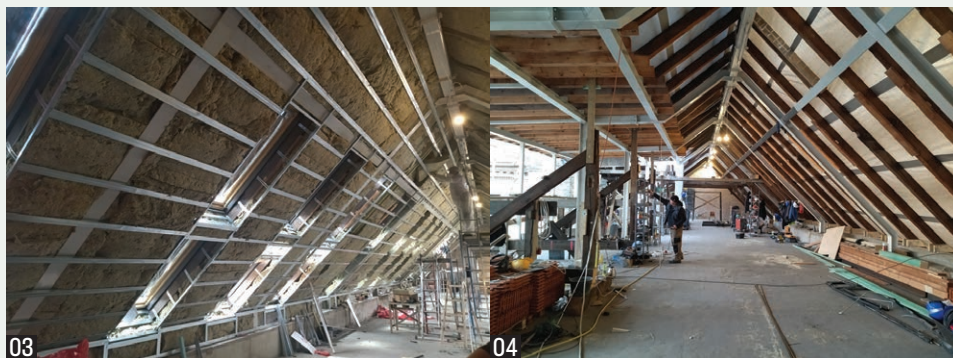
—A Dunakeszi Diáknegyed intenzív zöldtetője így nem kiegészítő zöldfelületként, hanem az építészeti koncepció egyik alapvető szervezőelemeként értelmezhető. Olyan közösségi tér, amely egyszerre szolgálja a diákok mindennapi használatát, az ökológiai működést és az épületek térbeli összekapcsolását.

Zöldtető technológia:
Green Tech Concept Kft.

- 01 Az öntözőrendszerrel ellátott intenzív ültetőközege telepített növényállomány mellett a közösségi funkciók elhelyezése különösen összetett feladatot jelentett, hiszen a tetőfelületet hét négyzetes felülvilágító tagolja
- 02 A térszervezés alapját a csapadékvíz helyben tartása, a növényfelületek maximalizálása és a biodiverzitás növelése adta
- 03 A gyepes részsűk is használhatók közlekedésre és tartózkodásra - a belső tájolású tantermek mindegyikéből erre a zöldfelületre nyílik kilátás

MŰEMLÉK ISKOLABŐVÍTÉS SZÁRAZÉPÍTÉSSEL

NEM HASZNOSÍTOTT TETŐTÉR SZÍNVONALAS BEÉPÍTÉSE

Műemlék épületeink funkcióbővítő és hasznosterület-növelő igénye - amennyiben az épület meglévő határoló szerkezetein belül megvalósítható - a legköltséghatékonyabb fejlesztési elképzelés, amihez további pozitívumként a külső megjelenés csekély mértékű változása párosul. Ilyen jellegű fejlesztés lehet a nem használt padlásterek beépítése.

—A Knauf szárazépítési rendszere - amely széles termékpalettából a helyszíni adottságokhoz professzionálisan illeszthető rendszer kiválasztását nyújtja - a szerelt technológia minden előnyét magában hordozza, és meglévő teherhordó szerkezetek számára fajlagosan a legcsekélyebb többletterhet jelent. A kis szerkezeti súly egyaránt előnyös a termékek építési helyszínre juttatásánál és a meglévő épület szerkezeteinek statikai

igénybevételénél. A szárazépítés választása mindemellett a tűzvédelmi, akusztikai követelmények teljes mértékű teljesülését is garantálja, és nem korlátozza a tervezői fantáziát sem.

—A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium udvari, belső szárnyában lévő nem hasznosított padlásának beépítését is az intézmény növekvő területi igényei tették szükségsszerűvé. A belső épületszárny - szerencsésen - utcai homlokzatokkal nem rendelkezik, így a belső tető- és homlokzatfelület kialakítása még nagyobb szabadságot kapott. A műemlékvédelmi követelményekhez alkalmazkodva a meglévő tető külső kontúrja megmaradt. A beépítésre szánt padlástér földeme külön statikai megerősítést nem igényelt. A hagyományos fa ácsszerkezetet acélszerkezettel kellett megerősíteni, ez részben tűzvédelmi, részben statikai szükségszerűség volt. A szárazépítési rendszerek ezekhez a szerkezetekhez könnyedén illeszthetők voltak.

—A tetőtér egyik homlokzati oldalára közel három méter magasságú, teljes értékű, üvegezett felületet terveztek. A kültéri, kitöltő homlokzati fal funkciót szintén a Knauf szárazépítési rendszerével valósították meg, amihez a Knauf a cementkötésű Aquapanel építőlemez homlokzati rendszert ajánlotta elsőként. A szerelt falban rejtetten álló teherhordó pillérek tűzvédelmi borításának igénye miatt azonban a Knauf Vidiwall gipszrost lemezes falrendszer látszott előnyösebbnek. Az összetett

műszaki kihívások több helyszíni, gyártói-kivitelezői kooperációt igényeltek, a kivitelező - a Fontolva Haladó Kft. - pozitív együttműködése is segítette a jó részletmegoldások megtalálását.

—A tetőtér-kiépítés így külső homlokzati fal kialakítással, klasszikus, REI 60 perces tetőtéri rétegrenddel, a belső teherhordó oszlopok kiegészítő tűzvédelmi burkolásával és - természetesen - szerelt válaszfalakkal válik az iskola épületéhez méltó, magas színvonalú térkialakítássá.

—Ilyen összetett épületek esetén a Knauf akár csak egyes termékekkel kapcsolatban, akár teljes rendszerismertetéssel is szívesen áll szaktanácsadás keretein belül rendelkezésre, akár a helyszínen, akár a tervezőasztalnál. A cég munkatársai elérhetők a Knauf irodán keresztül telefonon vagy az info-hu@knauf.com email-címen; műszaki adatlapjaik a honlapjukon keresztül letölthetők.

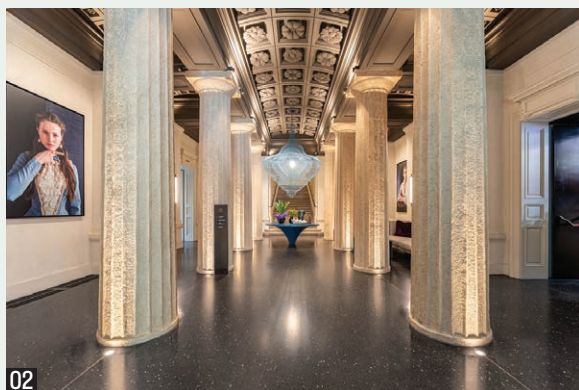
Wiesner György műszaki vezető, Knauf Kft.

- 01 A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium bejárata
- 02-03 A szerelt falban rejtetten álló teherhordó pillérek tűzvédelmi borításának igénye miatt a Knauf Vidiwall gipszrost lemezes falrendszerét alkalmazták
- 04 A tetőtér-beépítés a szerelt válaszfalakkal az iskola épületéhez méltó, magas színvonalú térkialakítássá vált

FEKETE RAGYOGÁS A DOROTHEA HOTELBEN

ELEGÁNS MÉLY GRAFITÁRNYALAT 1200 NÉGYZETMÉTEREN

- 01 A Dorothea Hotel a nevét Mária Dorottya főhercegnőről, József nádor feleségéről kapta, akinek nevét az utca is őrzi
- 02 „Az Ultratop rendszer nemcsak látványos, de funkcionális is: egyrészt rendelkezik BREEAM és LEED tanúsítással, másrészt a magas szintű műszaki tartalom mellett megfelel az ilyen épületekben előírt szigorú tűzvédelmi előírásoknak is” – Nagy Sándor, ipari padlóbevonatok termékvonál-felelős (Mapei Kft.)
- 03 A terrazzo padló kivitelezését a Concretin Kft. végezte a Mapei termékrendszerével
- 04 A végső csiszolás és polírozás után a Mapelux Lucida záróréteg adta meg a padló selyemfényű, tartós védelmét

Budapest szívében, a Dorottya utca és az Apáczai Csere János utca találkozásánál született újjá három történelmi épület, hogy a Dorothea Hotel formájában új életet kapjon. A luxus és az örökség találkozásának egyik legszebb példája lett a projekt, amelyben a Concretin Kft. a Mapei termékeivel valósított meg egy 1200 négyzetméteres, fekete színű terrazzo padlót.

AHOL A TÖRTÉNELEM ÚJ RUHÁT KAPOTT

—A Dorothea Hotel a BDPST Group fejlesztésében és a Market Építő Zrt. kivitelezésében valósult meg. Az ötcsillagos szálloda három történelmi ház: a klasszicista Mahart-ház, a neo-reneszánsz Münnich-ház és az art deco Weber-ház összekapcsolásával jött létre. A projekt célja az volt, hogy a régi homlokzatok mögött korszerű funkciókkal és kortárs enteriőrökkel éledjen újjá a város egyik legnevesebb épületegyüttese. A megújult Dorothea ezekből a rétegekből alkot

harmonikus egységet. A homlokzatok megőrzésével, de teljesen új belső szerkezettel és funkcionális terekkel jött létre a hotel, amely a Marriott International Autograph Collection tagjaként a nemzetközi luxus kategóriába emeli a projektet. Ebben a kiemelt presztízsű környezetben kapott helyet a fekete színű Ultratop terrazzo padló, amely a lobby, a folyosó és a könyvtár karakterét határozza meg. A mély grafitárnyalat nappal hűvös eleganciát, este pedig meleg, drámai fényt ad a térnek. Ez a padló nemcsak burkolat, hanem az egész enteriőr hangulati alapja.

MAPEI ULTRATOP - A FEKETE ELEGANCIA TECHNOLÓGIÁJA

—A terrazzo padló kivitelezését a Concretin Kft. végezte, melynek szakemberei a Mapei rendszerével már több nagyszabású projektben (MOL Campus, Dürer Park Irodaházak, Kaposvári Csokonai Színház, Szent Margit és Szent Imre Gimnázium) bizonyítottak. A padló a hotel lobbyjában, folyosóján és könyvtárában készült el, mintegy 1200 négyzetméterter, az Ultratop rendszer műszaki támogatásával.

—A kivitelezés a Mapei Primer SN epoxi alapozóval indult, majd Mapefloor PU410 poliuretán réteg következett a feszültségmentesítéshez. Erre került az Ultratop fekete cementkötésű réteg, márványzúzá-lékkal keverve, 25 mm vastagságban.

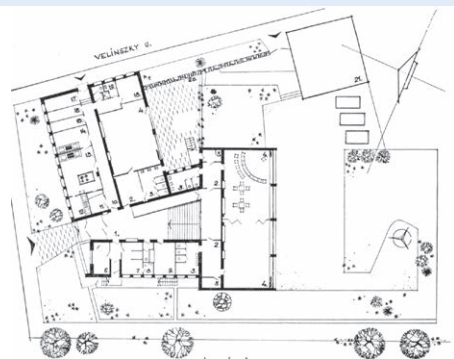
A végső csiszolás és polírozás után a Mapelux Lucida záróréteg adta meg a padló selyemfényű, tartós védelmét. —A Dorothea Hotel nemcsak egy épület, hanem egy történet arról, hogyan lehet tisztelettel nyúlni a múlt-hoz, és abból valami újat alkotni. A régi épületek falai között most új történetek születnek – azoké, akik hisznek abban, hogy a szépség és a minőség időtálló érték.

—A Mapei büszke arra, hogy részese lehetett ennek a megújulásnak, ahol a szakértelem és az igényesség találkozott Budapest szívében.

—Ha további szakmai cikkek érdekelik, használja telefonja kameráját a QR-kód beolvasásához, és iratkozzon fel a mérnököknek, tervezőknek szóló hírlevelünkre – mi pedig rendszeresen tájékoztatjuk a szakmai újdonságokról!

Mapei Kft., Budaörs

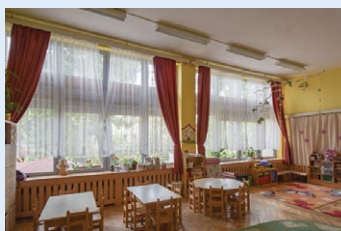
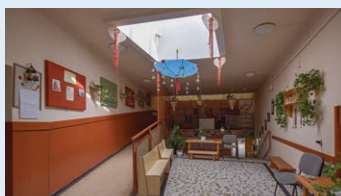

AKKOR / Jelentős közintézmény-fejlesztési korszakban az ÉKME végzőseként gyakorló mérnöki beosztásban helyezkedett el Pordán Horváth Ferenc a megyei irodánál, ahol rögtön egy nagyobb iskolabővítéssel, majd e 75 férőhelyes óvoda-épülettel kezdte tervezői pályáját 25 évesen. A történeti városmag mentén, a Romkert mellett húzódó kétszintes, kertes villák közt helyezkedik el a szabadon álló modern épület. A három utca által határolt szabálytalan alakú telek kétharmad része az utcaszinthez viszonyítva közelítőleg 1,5 méterrel mélyebben fekszik. A háromcsoportos óvoda szükséges alapterülete és funkcionális igényei alapján földszintes kialakítás is lehetséges lett volna, azonban a környezet és a terepi adottságok miatt egyedibb megoldás született. Egy földszintes és egy kétszintes rész jött létre, melyek az átvezető középső részben szinttolással kapcsolódnak egymáshoz, rámpás-lépcsős belső közlekedővel megoldva. A téglalap alaprajzú épületszárnyak lapostetős kialakításúak, egymással hegyesszöget zárnak be, a lábakra állított szárny alatt fedett-nyitott terasz jött létre az alsó szintű játszóudvarhoz kapcsolódva, felette lepketető. Belső tér és tömegformálás kapcsolatában, a funkcionális elrendezés kérdésében a foglalkoztatótér tájolása játszott fontos szerepet: célszerűen délkelet felé néznek. Az épület a főúttól távolságot tart, a kis utcáról nyíló bejáratánál előkertes. Három utcai homlokzata alapvetően zárt, kisebb nyílásokkal játékosan lyugatott, a védettebb udvar felé nagy megnyitásokkal komponált. Az általános homlokzatburkolat fehér kőporos vakolatot kapott, a foglalkoztatók tömör végfalainál és mellvédeinél kiemelésépp világoskéket, a lábazat pedig a bázikus pillérekkel összhangban fekete habarccsal hézagolt, hasított ürömi terméskő lett.

MAI SZEMMEL

75 FÉRŐHELYES ÓVODA, SZÉKESFEHÉRVÁR (1958-1960)

ÉPÍTÉSZ | **Pordán H. Ferenc**
(1933-2001) / **Fejér Megyei Tervező**
Iroda | SZÖVEG, FOTÓ | Érsek Máté |
ARCHÍV | MÉ 1963/1. 8.

ROVATSZERKESZTŐ |
Vukoszávlyev Zorán

MOST / A mára csökkentett forgalmú főút mellett süllyesztett udvarával játékosan búvik meg az óvoda. Környezetében idővel tízemeletesek nőtték ki, szigetszerűsége immár a villák sorában még egyértelműbb – a történeti belváros és késő modern lakótelep közötti keskeny sávban. Egyedibb funkcionális elrendezése mai elvárások szerint is jól használható. A bejárat előtérből áttekinthetően tárul fel a helyiségek rendszere – egy felülvilágítónak köszönhetően a központi tér jól bevilágított. A felfelé vezető enyhe rámpán galériaszintű elosztótér jön létre, mögötte a foglalkoztatók kifelé növekvő belmagassága nagy nyílászárók beépítését teszi lehetővé, így ezek a helyiségek kellően fényesek. Nem különben a harmadik csoportszoba is, mely csendes teraszhoz kapcsolódik. A foglalkoztatók száma az udvarszintű fedett terasz egy részének beépítésével négyre bővült, a dolgozói helyiségek összenyitásával az „aula” mellett tornatermet alakítottak ki, az iroda a konyhai kiszolgálóhelyiség-sorba került át. A változás jelei kívül jelentősek: tíz éve az épület homlokzatát hőszigetelték, nyílászáróit (igényesebb fémre) cserélték, lapburkolatos lábazatot kapott, a bejárat előtt akadálymentes rámpát alakítottak ki. A belső tér elemeit (bútorok, burkolatok) elhasználódás alapján periodikusan cserélik, elsődlegesen a gyermekek biztonsága érdekében. De megtalálható még a fekete-fehér metlachi, az előtérben a korszak tört keramit mozaikpadlója, és több belsőépítészeti elem (ajtók, fogódzók, köracélból játékos formálású korlátok) szintén építéskoriak. Mivel nagy léptékű beavatkozásra nem került sor, a bokrok, fák növekedését nem vetette vissza ritkítás vagy kivágás. Ennek köszönhetően az udvar kellemes mikroklimájú, a „zöld fal” akusztikai és vizuális elválasztást is biztosít a környező területtől.

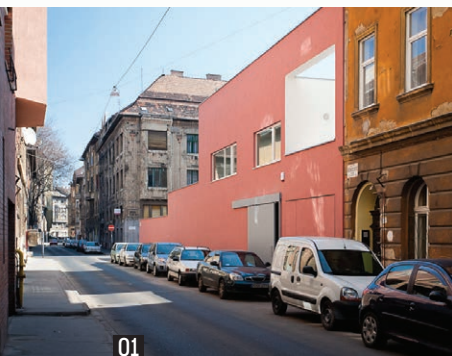

MÁLNAFAGYI VÁR | Pokol Júlia

A BÉRKOCSIS UTCAI TÜCSÖK-LAK BÖLCSŐDE 15 ÉV UTÁN

FOTÓK | Anno: Frikker Zsolt | Ma: Pokol Júlia

A Bérkocsis és a Tolnai Lajos utca sarkán álló bölcsőde első pillantásra határozottan zárt ház. Nem erőd, inkább vár: védett, egyértelműen körülhatárolt, színes világ a sűrű józsefvárosi szövetben. Málnafagyi színű határ a kisgyermekek mindennapjai és az utca hömpölygése között, így teremt a bent cseperedők számára egy saját univerzumot.

—Az épület közel tizenöt éves, így nemcsak átadáskori frissességében, hanem használata tükrében is olvasható. Ez talán a leglényegesebb egy bölcsőde esetében, ahol az építészet nem reprezentatív háttér, hanem a mindennapi gondoskodás csendes résztvevője, hiszen a gyerekek, a nevelők, a szülők, az üzemeltetés és az idő egyaránt nyomot hagynak rajta.

—De kezdjük az elején, az épület tervezésénél, amit több erős kötöttség határozott meg. Alföldi György, Bach Péter, Vörös Tamás és Kisgergely Csaba munkája nagyon feszes határidővel indult, és a kivitelezés is szokatlanul gyors ütemben zajlott. A munka a Fusion Architect és a Rév8 együttműködése nyomán került a tervezőkhöz, és egy olyan időszakban valósulhatott meg, amikor a józsefvárosi intézményfejlesztés még erősen összekapcsolódott az oktatási, szociális és városrehabilitációs szempontokkal.

—Az egyik központi kérdés a telek beépítése volt, mely két utca találkozásánál, tűzfalak és eltérő karakterű szomszédos épületek között helyezkedik el. Gáborjáni Szabó Péter építész (BME Rajzi és Formaismereti Tanszék) egykor itt álló óvodáját a telek magjaként szervezte. A nagy tűzfalak között létrehozott ház a környező épületek és a telek viszonyában foglalt állást, így nem maradt lehetőség az ovisoknak a kert használatára. A szabadon álló ház helyett a tervező csapat egyik fő dilemmája éppen az volt, hogyan tud egy alapvetően zárt, védett intézmény levegőt, fényt és használható udvart teremteni egy ilyen sűrű környezetben. Ellentmondásosnak tűnhet, hogy a kérdést egy szűk belső udvar kialakításával választották meg, ami viszont képes lesz tágasabb, világosabb világot létrehozni, és a Tücsök-lak koncepciója éppen ebből az ellentmondásból építkezik.

—A bölcsőde nem egyszerűen kitölti a sarkot, hanem a tűzfalak vonalában lépcsőzetesen rendezett tömegekkel hoz létre védett belső világot. A tervezés egyik kulcsa a fény „lecsalogatása” lett: a keleti és nyugati indirekt fények bevezetése, az átszellőztethetőség és az átmeneti terek mind azt szolgálták, hogy a zártság ne sötétséget, hanem nyugalmat jelentsen. A tervezők visszajelzése ma is az, hogy ugyanezt a beépítési logikát választanák, hiszen az épület egyik legnagyobb erénye, hogy nem általános, bárhová áttűtethető mintatervként szolgál, hanem konkrét válasz egy komplex városi helyzetre. A bölcsőde belső udvara a kialakított rendszerben nem maradék terület, hanem a ház egyik fő tere. Egy felnőtt számára talán kicsinek tűnhet, de egy bölcsődés gyerek léptékében nagy, belakható nappalivá válik. Itt fontos megemlíteni a tájépítész szerepét: az udvar minősége, árnyékolása, növényzete és burkolati világa nem kiegészítés, hanem a pedagógiai és klimatikus működés része.

—A gyerekek első intézményi környezetében a tér mintát ad. Ez a gondolat kapcsolódik ahhoz a tervezői szemlélethez, amely szerint a tér a „harmadik tanító”. A Biztos kezdet a 2000-es évek

elején elindult program a kerület speciális helyzetére reagál: a bölcsődékben a különféle országokból származó gyermekek és szüleik számára teremtdik meg a lehetőség arra, hogy az eltérő helyzetben született és élő gyermekek tudjanak egymással tisztán kapcsolatot létesíteni. A bölcsőde tudjon olyan lehetőségeket biztosítani, amelyek egyenlő esélyeket adnak a gyerekeknek. A környezet ezt a hatást kívánta erősíteni: a rendezettség, az arányosság, a tisztaság, a fény és a biztonságérzet mind része annak az első intézményi tapasztalatnak, amelyet egy bölcsőde ebben az értelemben közvetít. A Bérkocsis utcai bölcsi nem csupán gyermekmegőrző, hanem alapszintű társadalmi infrastruktúra is. Az ellátó funkciók mellett támogató, szocializációs, edukációs és közösségi elemek is megjelennek: szülőmentorálás, nevelési program, főzőkonyha, rugalmasabban használható terek. Ez az integrált szemlélet ma talán még aktuálisabb, mint az átadás idején, hiszen a szociális, oktatási és egészségügyi ellátások sokszor külön rendszerekben működnek, miközben a családok és a város életében ezek nem válnak el.

—A környezeti szocializáció része a házat kiemelő rózsaszín árnyalat is, amely nem ad hoc dekoráció, hanem közéleti kísérlet: ne legyen fehér, amely a városi porban gyorsan koszolódik, és ne is túl komoly, intézményi homlokzat, hanem olyan színfolt, amely jelöli a házat, és közelebb húzza a helyiekhez. A „málnafagyi vár” így nemcsak játékos kép, hanem városi gesztus is. Egyszerre kortárs és ismerős, gyerekbárát és határozott. Az épület karaktere környezetéből fakad. Józsefvárosnak ez a része nem homogén: ipari, lakó-, kisipari, foghíjas és tűzfalas helyzetek rétegződnek egymásra. A bölcsőde éppen azért tud különleges lenni, mert nem próbálja eltüntetni ezt az összetettséget, hanem saját eszközeivel rendezi át.

—Ebben az értelemben klasszikus és kortárs egyszerre: világos térbeli rendet, határokat és udvart hoz létre; mind ezt érzékenyen, a helyi adottságokból építkezve teszi. A tömegképzés a felnövelés, a kapcsolódás, a különböző léptékek közötti átmenet képeként is olvasható. A gyerekek a csoportszobából kiérkezve az udvarra egy városi nappalit éreznek, de a Tolnai utcai homlokzattal már egy szélesebb teret érzékelnek. A ház nem intézményi gesztussal fordul

a város felé, hanem fokozatokkal, visszahúzásokkal, határokkal és átmenetekkel. Ez a viselkedés a Tolnai Lajos utca felől, illetve a környék újabb közösségi és zöld kezdeményezései – például a Tolnai hangkert – felől nézve is érdekes: a bölcsőde nem magányos objektum, hanem egy lassan alakuló, finomabb városi szövet meghatározó eleme.

—Több mint tíz év után a házon az idő és a használat is lenyomatot képez. A korabeli kivitelezés minőségéből fakadóan például a Dryvit-rendszer veszített eredeti frissességéből, és a mindennapi működés gyorsan birtokba vette a belső tér letisztult építészeti elemeit. A gyerekrajzok, dekorációk, matricák, használati tárgyak és üzemeltetési elképzelések ugyanakkor a bölcsőde természetes rétegei, egy ilyen intézmény nem maradhat steril. A kérdés inkább az, van-e benne elég tartalék ahhoz, hogy mindezt elbíra. A Bérkocsis utcai bölcsőde esetében úgy tűnik, van. A forma ma is tartja magát, a beépítési döntés továbbra is érvényes, és a ház képes egyszerre zárt és szerethető, határozott és játékos, védett és városi lenni. Az épület: városi hézagként, gyerekléptékű belső világként, szociális intézményként, épített tanítóként egyaránt izgalmas eleme a belvárosnak.

—A „málnafagyi vár” így nemcsak egy kedves metafora, hanem annak a kérdésnek a sűrítése, hogy hogyan lehet kötött büdzséből, rövid idő alatt, nehéz beépítési helyzetben olyan középületet létrehozni, amely pontosan válaszol a hely kihívásaira.

—Emellett a Tücsök-lak Bölcsőde számomra fontos tanulsága az is, hogy a kis léptékű közintézmény nem mellékes műfaj. A város legkisebb használói számára tervezett terekben a legnagyobb építészeti és szociális dilemmák, döntéshelyzetek sűrűsödnek össze, amelyek kihatással lesznek a felnövekvő generációkra.

- 01 A bölcsőde egykor és ma
- 02 Az emeleti terasz egykor és ma
- 03 A foglalkoztató egykor és ma
- 04 A belső udvar egykor és ma
- 05 Az utcasarok egykor és ma

Author: RÁTGÉBER, László

Title: PRAISE OF DURABILITY = A TARTÓSSÁG DICSÉRETE

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 10-17, DOI: 10.33268/Met.2026.3.1

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.1>

Received: 17 April 2026

Accepted: 04 June 2026

Published: 01 July 2026

FÜGEFA EVANGELICAL KINDERGARTEN, BUDAPEST, HUNGARY;
ARCHITECTS: ÁRPÁD ÁRPÁD DLA, BALÁZS BALÁZS

The recently completed Fügefa (Figg Tree) Kindergarten in Budapest, exemplifies high-quality educational design in Hungary despite severe budget and sustainability constraints. The project utilizes a "durability" framework, characterized by a light-filled, transparent, and functional space that creates a lasting, nurturing environment for the community.

A TARTÓSSÁG DICSÉRETE

FÜGEFA EVANGÉLIKUS ÓVODA | BUDAPEST, KELENFÖLD

Míg a nívós, kisléptékű középületek sora sokáig szinte kizárólag Nyugat-Európa kiváltsága volt, az elmúlt években sorra jelennek meg színvonalas, előremutató óvodák hazánkban: ezen épületek sorát erősíti a Czirják Szabó Kft. és a Zacc Építésziroda által jegyzett 11. kerületi Fügefa Kelenföldi Evangélikus Óvoda is.

- 01 Az épület homlokzata az utcára néző nagyméretű földszinti ablakokkal és mozgatható árnyékolókkal
- 02 Az oldott tömegű óvoda főbejárata

Pedagógusként munkahelyünknek tudni és „null kilométerrel” birtokba venni egy ilyen épületet igazán kivételes élmény. Talán a legelső benyomás, ami a hozzánk érkezőt éri és mi is mindannyian szeretjük, ahogyan az épületbe árad a fény, bevilágítva mindent. Gyakran még most is rácsodálkozunk, mikor azt hisszük, hogy felkapcsolva maradt a villany a gyerekmosdóban, és közben dehogy... csak a bevilágító űz velünk tréfát. A transzparencia, amit a szellős, átlátható terek, üvegfelületek nyújtanak, hozzájárul a kiegyensúlyozott harmonikus érzéshez a mindennapokban. Szeretjük a színeket, amik meghatározzák a csoportjainkat, és finoman visszaköszönnek az óvoda egyéb tereinek felületein is, valamint a játszódvarral való természetes kapcsolódásra is érték-ként tekintünk. Örömmel tölti el a közösségünket, hogy ilyen szép környezetben dolgozhatunk a gyermekekért nap mint nap. | Zelenák Tímea óvodaigazgató

ÉPÍTÉS | ARCHITECT
Szabó Árpád DLA, Vizer Balázs

FOTÓ | PHOZO
Fenes Tamás DLA

SZERZŐ | AUTHOR
RÁTGÉBER László

—Az épület számos módosítással készült el, melyeket a szigorú költségkeretek és a fenntarthatósági előírásoknak való megfelelés szültek. Ez utóbbi kérdésköre a 2020-as évek derekára olyan építészeti, koncepcionális formáló erővé alakult, amely alkalmanként képes más, hagyományos tervezési elveket is háttérbe szorítani. Bár jelentősége megkérdőjelezhetetlen, Magyarországon mégis félrevezető lehet a fenntarthatóságot a szó szoros értelmében építészeti szempontként kezelni: sajnos itthon erőforrások és a megfelelő iparágak hiánya miatt a probléma sokszor mindössze épületenergetikai kérdésekre szorítkozik.

—Az osztrák Baumschlager Eberle iroda motója, a „nur Architektur, die geliebt wird, lebt lange”, [1] avagy „csak az az építészet él sokáig, amit szeretnek”, tovább árnyalja a téma egyértelműségét. Elsőre persze közhelyesnek tűnhet az állítás, azonban, ha a mondat mögé helyezzük az iroda által tervezett fenntarthatósági és építészeti szempontból egyaránt magas színvonalú épületek sorát, mélyebb igazságokat fedezhetünk fel. Az ökológiai megfontolások nem feledtetik el, hogy az építészet elsősorban kulturális tevékenység, [2] egy egyházi óvoda esetében a kulturális-közösségi rétegeknek pedig különösen erőteljesen kell kirajzolódnia. Azt megítélni, hogy a vizsgált épület hosszú távon fenntartható,

03

A fügefa több mint egy növény. Szimbólum, ami túlmutat korokon, és éppen úgy érvényes a mában, mint a bibliai könyvek születésének korában. A Szentírásban úgy jelenik meg, mint ami védelmet és árnyékot biztosít, levele eltakar, gyümölcse táplálékot ad, ágai között el lehet bújni. A kelenföldi evangélikus templom kertjében áll egy öreg fügefa, régi idők tanúja. Ez a növény a Fügefa óvoda névadója. Ahogyan a templomba járó családok életében stabil pontként áll a kert közepén a fa, úgy állhat a Fügefa óvoda épülete biztos bázisként az óvodába érkezők mindennapjaiban. | Dr. Gáncs Tamás, a Kelenföldi Evangélikus Egyházközség igazgató lelkesze

jól használható, szerethető lesz-e, egyelőre korai, mindenesetre, a látott tapasztalatokat BREEAM indikátoroknak való megfelelés helyett a tartósság felől rendszerezve közelebb juthatunk az igazsághoz.

— Cságoly Ferenc Három könyv az építészetről sorozatának utolsó kötetében a tartósság egyik szükséges alapelemének nevezi meg a többletet, anyagi és szellemi vonatkozásban egyaránt. Kiemeli továbbá a harmónia jelentőségét, az épület és környezete között legalább annyira, mint az épület egységén belül. [3]

— Anyagi többletet igencsak nehéz napjainkban megvalósítani, mind az ökológiai tudatosság szempontjai, mind a feszítő beépítési paraméterek, mind a megrendelői takarékoság, mind pedig az építőanyagok árának változása is a megfontolt, szükséges minimum elvét követeli meg az építészeket. Az óvoda vakolt hőszigetelő rendszerű vázkerámia falazatú, monolit vasbeton födémekkel, e tekintetben teljesen következetes,

költséghatékony megoldás. A Cságoly által említett szellemi többletet annál inkább tetten érhetjük az épületben. Jelenlétéről már az óvoda neve tanúskodik, a fügefa a Bibliában is rendszeresen visszatérő motívum, a névválasztás azonban ennél személyesebb okokból született: a kelenföldi evangélikus gyülekezet templomkertjében álló fügefa évtizedek óta része a csoport életének, szemtanúja a fiatal generációk felnőtté válásának. [4] A végeredményt természetesen nagyban formálta a tervezés során mindvégig aktívan jelen lévő Rózsabokor evangélikus óvodafejlesztési program, valamint a csaknem hat éve futó, megvalósíthatósági tanulmánnyal induló, alapos elméleti előkészítés is. Ez a hosszas folyamat lehetőséget adott arra, hogy a tervezők érvényesítsék azt a magas szintű, pedagógiai is érzékeny építészeti minőséget, amely korábbi megépült óvodáiknál már jellemezte őket. Szabó Árpád és Csanádi-Szikszay Györgyi egy, a társtervezők által jegyzett másik, frissen elkészült óvodát elemző

*Biztosítva a felnövekvő
nemzedéknek
a szemléletformáló
épített környezetet*

04

- 03 Az udvarra néző shed-tetős csoportszobák
04 Átlátás a nagyméretű hátsó udvarba a főbejáraton keresztül

kritikájukban úgy fogalmaznak, hogy a ház „egyszerre járul hozzá a közösségi értékekhez, valamint szövi tovább a települési identitást finoman komponált falusi léptékével, így biztosítva a felnövekvő nemzedéknek a szemléletformáló épített környezetet.” [5] Bár a Fügefa Óvoda esetében a helyszín nem egy finom falusi szövet, hanem Kelenföld sűrű, ipari területek és óriás iroda- és lakóberuházások közötti lakótelepi valósága, az alkotói szándék és a szellemi többlet változatlan.

—E ponton érdemes rövid említést tenni az épület megformálását befolyásoló tényezőkről: a szerény méretű telek szabályozási paraméterein túl nagyban meghatározta az épület helyét a telek alatt futó távhővezeték, mely a déli telekrészen követelt meg kompromisszumokat. Mindezek ellenére a végeredmény egy logikusan működő, városszövetbe

szervesen illeszkedő beépítés lett. A szomszédban álló óvoda beépítési vonalához képest a ház közelebb lép az utcához, növelve a hátsó udvar méretét, a kiszabályozott előkert határán helyet foglalva kellően mély megérkező teret létrehozva maga előtt. Az óvoda a telken lévő egykori bölcsőde helyére épült, ennek köszönhetően az udvar nagyméretű hársfái is érintetlenül maradhattak, így az óvoda lakói idén tavasszal terebélyes fák körül, kellemes árnyékban futkározhatnak az egybefüggő kertben. Azonban sem a sűrű lombkoronák, sem a csoportszobák előtti – a tervekhez képest jóval puritánabb – textilárnyékolók nem kárpótolják maradéktalanul az épülethez kapcsolódó fedett-nyitott terek hiányát.

—A ház törtfehér színű, visszafogottan strukturált vakolatú homlokzatát minden irányba játékosan

04

01

02

05

A kelenföldi óvoda terveivel találkozáskor az első benyomásom, hogy ez egy „európai színvonalú” óvoda lesz, és milyen jó, hogy a panelházakból egy ilyen létesítményre lehet majd fentről lenézni. A vicces a dologban az, hogy az egyik lakótól pont a lenézés élményére érkezett panasz: a tető-felülvilágítók napfényt tükröző hatása és egy homlokzati lámpa bevilágító fénye zavarta őt a lakásából kinézve, amit orvosolni kellett. | Bonifert Zoltán, műszaki ellenőr

elhelyezett, különböző méretű és formájú ablakok teszik változatossá. A kert felé néző, egybefogott nagyméretű nyílászárók a csoportszobák oldalához tapadva követik le a tömeg ritmusát, a megérkezés felől e következetesség már kevésbé érzékelhető: ugyanazon a homlokzaton egyszerre van jelen parapet nélküli nagy üvegfelület, sávablak, felületszerű lyukarchitektúra és lépcsőházat jelölő körablak. Az utca felőli földszinti nyílászárók pasztellzöld eltolható árnyékolókat kaptak, amelyek azon túl, hogy a feltárulkozás látványát erősítik, az óvodások számára is lehetőséget kínálnak, hogy interaktív módon kapcsolatba lépjenek a házzal.

—Az épület a déli végében lévő bejáratánál csupán néhány méter szélesre szűkül: az érkezőket a kapuval szemben elhelyezett üveg nyílászárókon

keresztül feltárulkozó udvar látványa fogadja, mely egyrészt a gyors kertbe jutást segíti, másrészt pedig az amúgy igen mély épület tömegét jól esően felszakítja.

—Az előtérből az épület fő terei két szint belmagasságú, felülvilágított közép folyosóra fűződnek fel. E kialakítás helytakarékos, tájolás szempontjából ideális, használat szempontjából konzekvens. A számos költségcsökkentésen átesett épület központi terében érződik igazán, hogy a téri élménynek nem szükséges feltételei a minőségi burkolatok, mobiliák: a szerény anyaghasználatú és berendezésű teret egyszerű építészeti gesztusok lazítják fel, a csoportszobák, a lakótelep és az ég felé való nyitással a közép folyosó egy fényes, étellel teli, környezetével kommunikáló, óvodások

05

09

07

06

- 05 Az óvoda központi tereként szolgáló, minden irányba kiszakadó fényes közép folyosó, előtérben a főbejárattal, háttérben a kiszolgálóterekkel
- 06 A csoportszobák és a közép folyosó között elhelyezkedő felülvilágított öltözők

száma grandiózus, építész számára mértéktartó térére alakul át.

—Az épület déli szárnyában a mellékfunkciók (konyha, mosoda, kültéri mosdó) és az emeletre vezető lépcső található. A felső szinten az épületen végigfutó, a nagy belmagasságú közép folyosóval egy légterű – ezáltal igencsak fényes – folyosóról nyílnak a kiszolgáló helyiségek: irodák, öltözők, raktárak, gépészet. A program mérete ugyan nem tette lehetővé egy földszintes óvoda kialakítását, de a funkciók effajta elrendezésével elkerülhető lett a lift beépítése, amely számottevően csökkentette az építési költségeket.

—Az északi irányú folyosó utca felőli oldalán – az emeleti terek alatt – helyezkednek el az óvodások másodlagos terei: a tornaterem, a fejlesztők, valamint az orvosi szoba, így valamennyi

csoportszoba keleti tájolással, intenzív kertkapcsolattal valósulhatott meg. A kettesével egybenyitható csoportszobák közös öltözővel rendelkeznek, amelyek annak dacára, hogy az épület középső traktusában vannak, a fényes közép folyosónak és az öltözőszekrények felett elhelyezett felülvilágítóknek köszönhetően még egy komor januári reggelen sem igényelnek mesterséges világítást.

—A csoportszobák egyenként megformált, félnyereggetős tömegek, karakteres elemei az épület egészének, eltolt sorolásuk megtöri az udvari homlokzat monotonitását. A tömegek egyharmadában kiemelt, shed-tetős felülvilágítók a belső tereket megtöltik fénnel, kellemesen osztják azokat alacsonyabb és magasabb belmagasságú részekre. A felülvilágítók fedése (magastetős

06

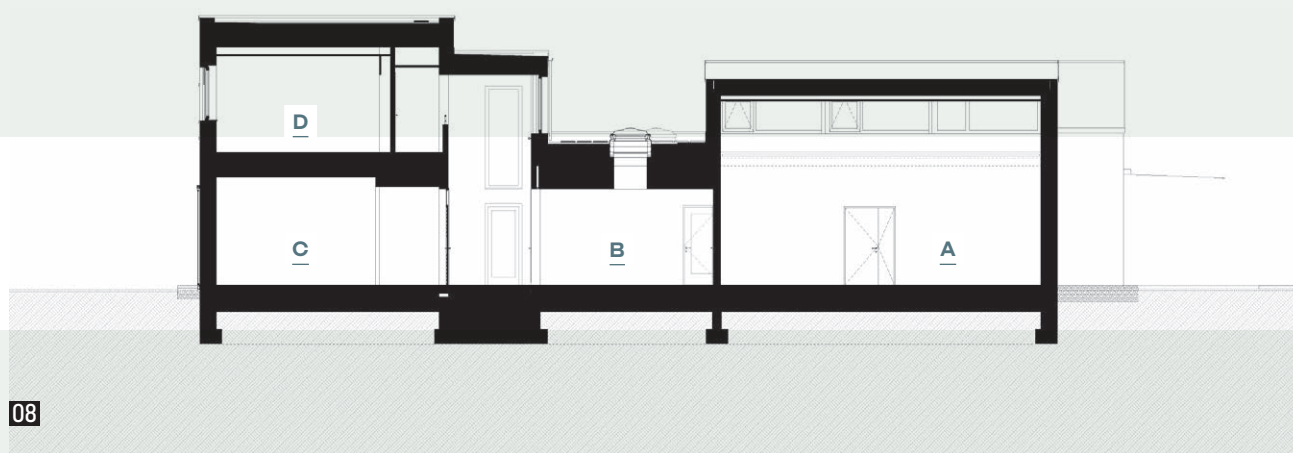
03

08

07

08

- A | Csoportszoba
- B | Öltöző
- C | Fejlesztő
- D | Teakonyha

részekre felfutó PVC-burkolat) esztétikai megjelenésben azonban alulmarad az épület többi részéhez képest, az épület ötödik homlokzatán csakugyan tetten érhető a felülvilágítók kialakításának bizonytalansága. A változó magasságú tördelt tömegek és a rajtuk elszórt, eltérő geometriájú felülvilágítók látványa túlságosan diffúz képet mutat a környező panelházak lakói számára.

—Összegzésképpen elmondható, hogy az épület belső működése logikus, gazdaságos és harmonikus. A megvalósulást nehezítő, szigorú anyagi kereteket okos építészeti eszközökkel formált

terek játékonnyan elfeledtetik. A megfelelő tájolás, a sok természetes bevilágítás, a kompakt térszervezés, vagy a fákat megóvó telepítés mind átgondolt építészeti válasz a fenntarthatóság kérdésére. A lakótelepen sétálva az óvoda természetesen simul bele környezetébe. A tartósság zálogát az a szellemi többlet és ez épület belső térkapcsolatainak nagyvonalú kezelése adja, amely minden kompromisszumával együtt is képes volt egy emberközpontú, inspiráló közeget teremteni a gyerekek számára.

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Nerdinger, Winfried: Baumschlager-Eberle 2002-2007: *Architektur* | Menschen und Ressourcen / Architecture | People and Resources, Birkhäuser, Basel 2007.
- [2] Zsanett, Földös: „Az építészet kulturális dimenziója érdekel”, *Octagon* [online], 2019-02-20, hozzáférhető: <<https://www.octagon.hu/epiteszet/az-epiteszet-kulturalis-dimenzioja-erdekel/>> [utolsó belépés: 2026-04-02].
- [3] Cságoly, Ferenc: *Három könyv az építészetéről 3: A tartósság*, Akadémiai Kiadó, Budapest 2014.
- [4] Stifner-Kóháti, Dorottya: „Régi fügefáka új hajtása: Evangélikus óvoda nyílik Kelenföldön”, *Evangélikus* [online], 2025-02-21, hozzáférhető: <<https://www.evangelikus.hu/hireink/interju/regi-fugefa-uj-hajtasa-evangelikus-ovoda-nyilik-kelenfoldon>> [utolsó belépés: 2026-04-03].
- [5] Csanádi-Szikszay, Györgyi-Szabó, Árpád: „A mindennapok ölelése: Jó Pásztor Óvoda, Budakalász”, *Metszet*, Vol 16, No 4 (2025), pp 13-17.

ÉPÍTÉS TERVEZŐK: Szabó Árpád DLA (Czirják Szabó Kft.) / Vizer Balázs (Zacc Építésziroda Kft.) | ÉPÍTÉS TERVEZŐTÁRSAK: Bors András, Cseh András, Lasztóczy Péter (Zacc Építésziroda Kft.) | STATIKA: Bencze Zoltán, Kozák Szabolcs (CÉH Zrt.) | ÉPÜLETGÉPÉSZET: Sami Zinaeddin (HVAC-Sol Kft.) | ERŐSÁRAM, AUTOMATIKA: Böjte Ferenc (Ric Kft.) | ÉPÜLETSZERKEZETEK: Polarecki Tamás (Optimum Detail Kft.) | TŰZVÉDELEM: Lakk József | KONYHATECHNOLÓGIA: Kaszab Piroska | KERTÉSZET: Náday Brigitta | DENDROLÓGIA: Szabó Krisztina | ÚTTERVEZÉS: Wettstein Miklós | KÖZMŰ: Hanczár Gábor (Kész Kft.) | AKADÁLYMENTESÍTÉS: Sallai-Pozsonyi Éva | GEODÉZIA: Sümegi Ferenc | BERUHÁZÓ ÉS FENNTARTÓ: Magyarországi Evangélikus Egyház | PROJEKTMENEDZSER: Benyó Balázs, Evangélikus Fejlesztési Iroda | KIVITELEZŐ: Csomádi Építő Kft. (Kirschner Tamás) | MŰSZAKI ELLENŐR: Bonifert Zoltán

Author: DI PRISCO, Martina

Title: DESIGN FOR EARLY CHILDHOOD = TERVEZÉS A KISGYERMEKKOR SZÁMÁRA

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 18-23, DOI: 10.33268/Met.2026.3.2

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.2>

Received: 04 June 2026

Accepted: 15 June 2026

Published: 01 July 2026

NEW KINDERGARTEN, RIPALTA ARPINA, ITALY; ARCHITECT: MAURIZIO BRADASCHIA

The new municipal nursery school in Ripalta Arpina engages with contemporary approaches to early childhood education through a compact, legible architecture that is deeply connected to the everyday landscape of its young users. Organised around a shared central space, the building employs colour, natural light and a strong continuity between interior and exterior environments with the aim of fostering autonomy, spatial orientation and social interaction.

01

02

- 01 A főhomlokzaton hangsúlyos a fedett tornác és a kiugró falelem
- 02 A kompozíciót három színes tömeg szervezi, amelyek az óvoda megjelenését könnyen felismerhetővé és játékosá teszik
- 03 A zöld környezet is fontos kompozíciós elem

TERVEZÉS A KISGYERMEKKOR SZÁMÁRA

ÉPÍTÉSZET ÉS PEDAGÓGIA A RIPALTAI ÚJ ÓVODÁBAN

A kisgyermekkori nevelési környezeteket egyre inkább a tanulási folyamat aktív elemeiként értelmezik, nem pedig pusztán funkcionális keretként. Az építészet az érzékszervi tapasztalatok, a társas interakciók és a felfedezés mintázatainak alakításán keresztül a gyermekek kognitív, érzelmi és kapcsolati fejlődését támogatja. [1] E szemlélet keretében a Ripalta Arpinában épült új önkormányzati óvoda a kortárs nevelési elveket egy kompakt és jól áttekinthető építészeti formában jeleníti meg. Az épület egy közös központi tér köré szerveződik, és a színek, a természetes fény, valamint a belső és külső terek közötti szoros folytonosság alkalmazásával igyekszik elősegíteni az önállóságot, a térbeli tájékozódást és a társas kapcsolatokat, miközben szoros kapcsolatot teremt a gyermekek mindennapi környezetével. Az oktatási-nevelési tér így nem semleges háttérként értelmezhető, hanem olyan aktív tényezőként, amely alakítja a viselkedést, a társas kapcsolatokat és a megismerés módjait.

03

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Maurizio Bradaschia

FOTÓ | PHOTO
Luca Casonato

SZERZŐ | AUTHOR
Martina DI PRISCO

A TÉR MINT TANULÁSI KÖRNYEZET

— Ez a megközelítés jelentős elméleti és tervezésméleti előzményekre támaszkodik. Az olaszországi Reggio Emilia pedagógiai gyakorlata vezette be a „harmadik pedagógus” (third teacher) fogalmát, amely szerint a környezet „harmadik nevelőként” működik, elősegítve az autonómia kialakulását, a társas interakciókat, valamint a kognitív és érzékszervi fejlődést. [2] Hasonlóképpen, a rugalmas tanulási környezetekkel (Flexible Learning Environments – FLE) foglalkozó kutatások rámutatnak arra, hogy a nyitott, rugalmas és multiszenzoros térkonfigurációk ösztönzik a használók aktív részvételét, az együttműködést és a szubjektív jóllét megélését. [3]

— Az iskolaépítészet alakulása ugyancsak e szemléletváltás lenyomataként értelmezhető. Herman Hertzberger már az 1960-as évek végén „kisvárosként” fogta fel az iskolát: a tantermeket „házakként” szervezte egy olyan közösségi tér köré, amely a „utca” metaforáját idézve a találkozás, a kommunikáció és az informális tanulás színterévé vált a különböző korosztályú gyermekek számára. [4] E gondolatot később olyan projektek vitték tovább, mint a stockholmi Vittra Telefonplan Iskola, [5] ahol a nyitott és rugalmas térszervezés a tanulás, a mindennapi élet és a digitális technológiák integrációjára épül. Az iskola így nem zárt tantermek egymásutánjaként, hanem komplex tanulási tájként (learning landscape) jelenik meg.

— Ebben a keretben a mereven elkülönített helyiségekre épülő hagyományos iskolaelrendezés fokozatosan átadja

helyét a rugalmasabb és összekapcsoltabb térstruktúráknak, amelyek műhelyterekből (ateliers), tanulási klaszterekből, közösen használt terekből és multifunkcionális zónákból épülnek fel. Ezzel a változással szoros összefüggésben jelent meg a playscape fogalma, amely az elmúlt két évtizedben az oktatási és játéktér közötti hagyományos határvonal meghaladásának egyik meghatározó eszközévé vált. A playscape olyan folytonos élménytérként értelmezhető, amelyben a tanulás, a mozgás, a felfedezés és a társas interakció természetes módon fonódik össze. Ebben az összefüggésben az olyan térelemek, mint a beugrók és kuckók, útvonalak, átmeneti terek, szintváltások, átlátható tércsoportok vagy a természeti elemek, pedagógiai jelentéssel ruházódnak fel: lehetőséget teremtenek a felfedezésre, miközben támogatják, hogy a gyermekek önállóan alakítsák ki saját megismerési és kapcsolati útvonalait.

— Ezzel párhuzamosan az inkluzivitás és a neurodiverzitás iránti növekvő figyelem kiemelte a környezet meghatározó szerepét a különböző érzékelési és kognitív szükségletekhez való alkalmazkodásban. A legújabb kutatások rámutatnak arra, hogy az eltérő szenzoros feldolgozási mintázatokkal rendelkező gyermekek – köztük az autizmus spektrumzavarral (ASD) vagy figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarral (ADHD) élők – jelentősen eltérő módon reagálhatnak a környezeti ingerekre. Ilyen esetekben a tér egyszerre jelenthet a tanulást támogató közeget és az érzékszervi túlterhelés, illetve a stressz potenciális forrását. [6]

04

—Mindez olyan tervezési stratégiák szükségességére mutat rá, amelyek a sokféle szükségletre hozzáférhető, jól értelmezhető és adaptálható környezet kialakításával képesek választ adni. Ennek megfelelően a természetes megvilágítás minősége, az akusztikai komfort, a térbeli tájékozódás támogatása, a belső és külső terek folytonossága, a természeti elemek jelenléte, valamint az anyaghasználat tudatos megválasztása kiemelt szerepet kap a kortárs oktatási-nevelési terek tervezésében. [7] [8] [9] Ezek a szempontok együttesen olyan környezetek létrehozásához járulnak hozzá, amelyek támogatják a jóllétet, elősegítik a tanulást és valamennyi gyermek befogadását szolgálják.

A RIPALTA ARPINA-I ÓVODA: TÉRBELI FOLYTONOSSÁG ÉS KAPCSOLAT A KONTEXTUSSAL

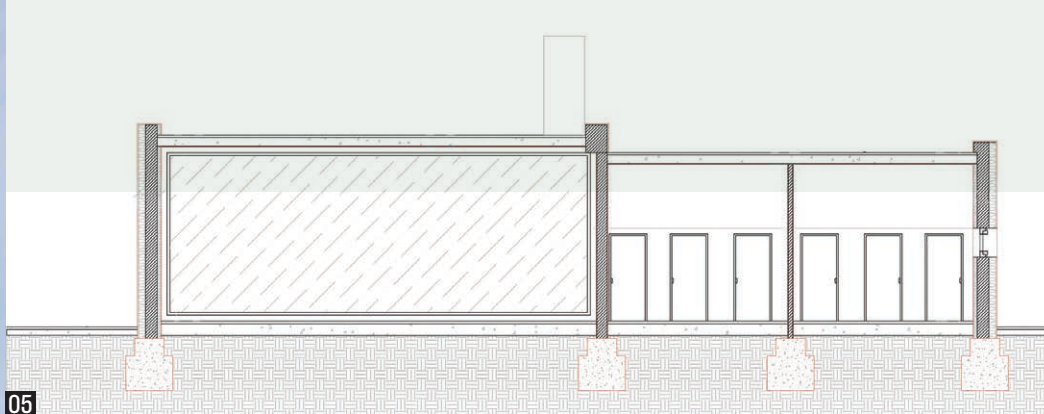
—A felvázolt elméleti keretrendszerben a Ripalta Arpina-i új önkormányzati óvoda a kortárs nevelési kihívásokra adott építészeti válaszként értelmezhető. Az épület azt vizsgálja, miként járulhat hozzá a tér- és környezetalakítás olyan fenntartható, befogadó és érzékszervi szempontból kiegyensúlyozott tanulási környezetek létrehozásához, amelyek támogatják a kisgyermekkori fejlődést.

—A Maurizio Bradaschia építészirodája által 2023-ban tervezett létesítmény olyan összetett kutatási és tervezési folyamat eredményeként jött létre, amely az iskolaépítészet területén végzett kutatásokra, műemléki helyreállításokra és az évek során megvalósult projektekre épül. E sokrétű szakmai tapasztalat hozzájárult az oktatási terek, az építészet és a tanulási folyamatok közötti kapcsolatot vizsgáló szemlélet elmélyítéséhez és megerősödéséhez.

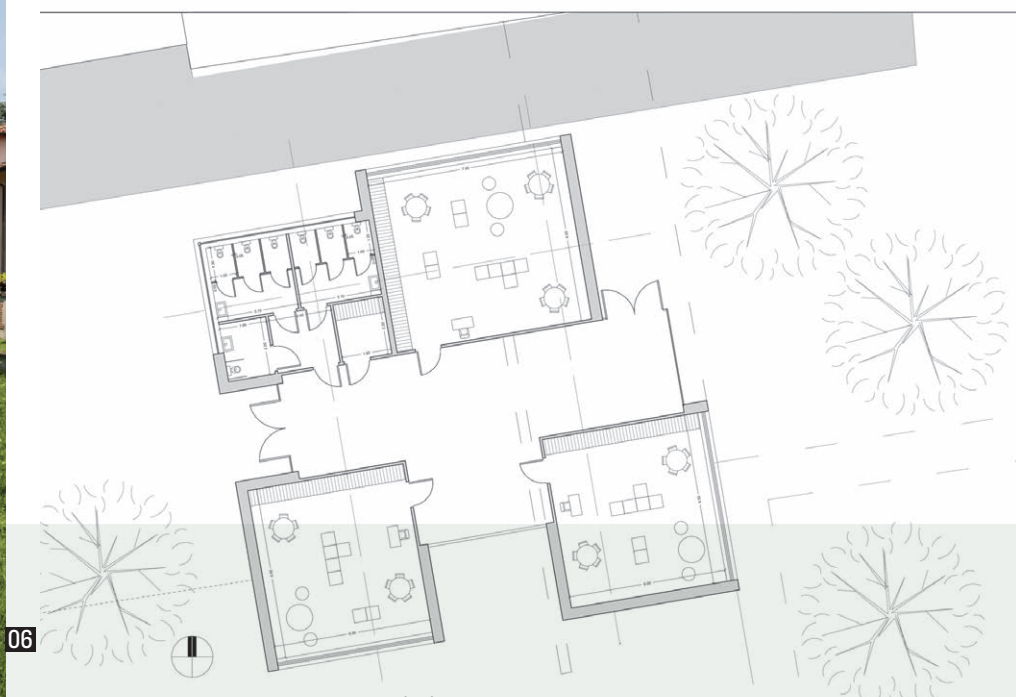
—Az új szárny a meglévő óvoda közvetlen szomszédságában helyezkedik el, egy olyan közintézményi együttes részeként, amely könyvtárat, néprajzi múzeumot, játszótérrel, többfunkciós közösségi épületet foglal magában. Ez az elhelyezkedés jelentős városszerkezeti és társadalmi értékkel bír, mivel az oktatási, kulturális és rekreációs funkciókat egyetlen közösségi központba szervezi, ezáltal erősítve az intézmény szerepét mint társadalmi infrastruktúrát és közösségteremtő helyet. A beruházás egy már beépített, megfelelő infrastruktúrával rendelkező területen valósult meg, elkerülve ezzel a további területfelhasználást. Környezeti szempontból a projekt megfelel a DNSH (Do No Significant Harm – „jelentős károkozás elkerülése”) elvének, összhangban az Európai Unió környezeti fenntarthatóságra és az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésére vonatkozó irányelveivel.

06

05

06

- 04 Hatalmas érték a fa
05 Metszet a központi aulán és a kiszolgálótereken át
06 Az alaprajz egyszerű és könnyen áttekinthető

—Az épület egy olyan tervezési folyamat eredményeként jött létre, amely alapjaiban újraértelmezte az önkormányzat által kidolgozott előzetes koncepciót. Az eredeti tervben, hagyományos, L alakú elrendezés volt, amelyet egy hosszanti közlekedőfolyosó szervezett, tükrözve az oktatási terek kialakításának tradicionálisabb megközelítését. A három csoportszoba és a kiszolgálóhelyiségek elhelyezésének követelményén túl azonban nem voltak meghatározott térbeli vagy formai kötöttségek. Ez a szabadság lehetőséget teremtett arra, hogy az épület szervezését alapelveiből kiindulva újragondolják, a tervezési folyamat középpontjába a nevelési és közösségi szempontokat állítva.

—A megvalósult terv szakít a középfolyosós alaprajzi modellel, és helyette egy kompaktabb, szorosabban összekapcsolt térszerkezetet alkalmaz. Az épület egyszintes kialakítású (az új épület teljes beépített alapterülete 250,95 m²), és egy központi, közösen használt tér köré szervezték. A kompozíció négy, egymáshoz kapcsolódó, ugyanakkor önállóan értelmezhető építészeti tömegből áll, amelyeket az alapszínek alkalmazása különböztet meg egymástól. Ezek közül három a foglalkoztatóknak ad helyet (35,10 m², 39,00 m² és 49,87 m² alapterülettel), míg a negyedik, 77,00 m²-es tömeg a kiszolgáló- és támogató funkciókat foglalja magában. A központi mag, amely a közösségi

tevékenységek és az étkezés helyszínéül szolgál, az épület elsődleges közlekedési és kapcsolati szervezőelemeként működik. Ezt a térszervezési megoldást a rugalmas tanulási környezetek (Flexible Learning Environments) alapelvei ihlették, amelyekben a közösen használt terek stratégiai szerepet töltenek be a spontán interakciók, az együttműködésen alapuló tanulás és a használati rugalmasság elősegítésében. [3]

—A projekt egyik meghatározó erénye az érzékelés szempontjából jól olvasható és szenzorosan kiegyensúlyozott környezet kialakításában rejlik. Az alaprajzi rendszer egyszerű és a térszervezés egyértelmű, hogy megkönnyítse a téri összefüggések értelmezését, ami a kora gyermekori fejlődés időszakában kiemelt jelentőséggel bír. Ebben a kontextusban a színek célja nemcsak az identitásképzés, hanem pedagógiai eszközként is működnek, segítve a különböző helyek és funkciók felismerését.

—A központi közösségi tér meghatározó elemei a nagyméretű, árnyékolt üvegfelületek, amelyek bőséges természetes fényt engednek be, miközben erőteljes vizuális kapcsolatot teremtenek a külső környezettel. Az átláthatóság itt tudatos építészeti eszközként szolgál: erősíti a nyitottság élményét, biztosítja a terek közötti vizuális folytonosságot, valamint elősegíti a spontán találkozások és a közösségi kapcsolatok kialakulását. [10]

01

02

05

07

08

07

—Az érzékelési egyensúly megteremtésére irányuló törekvést egy függőleges falsík erősíti, egyfajta „pengeként” megjelenő elem, amelyet vízszintes fa lamellaburkolat fed, és amely a jövőben az intézmény névfeliratának hordozójaként szolgál majd. Ez az építészeti elem nemcsak kommunikációs és városképi tájékoztató funkciót tölt be, hanem természetes anyaghasználatával oldja és kiegyensúlyozza az épülettömegek intenzív színvilágát is. Kompozíciós szempontból Bradaschia szerint e motívum visszatérő utalás saját építészeti gondolkodásában a neoplaszticizmus formai kísérleteire, különösen Gerrit Rietveld munkásságára. A falsík autonóm jelként emelkedik ki a kompozícióból, egyszerre betöltve plasztikai és szimbolikus szerepet. Az épülettömegetől részben függetlenedve hozzájárul az intézmény identitásának megfogalmazásához, miközben kijelöli annak jelentőségét a környező, túlnyomórészt földszintes lakóépületekből álló településszövetben. Az integrált arcuati és jelrendszerral kiegészülve az épülettömeg erősíti a bölcsőde identitását és felismerhetőségét, és markáns vizuális referenciapontként jelenik meg a települési környezetben.

—A projekt a playscape fogalmán keresztül is értelmezhető, amely olyan folytonos nevelési tájként fogható fel, ahol a tanulás, a mozgás, a felfedezés és a társas együtt-lét egységes rendszert alkot. Bár az épület első pillantásra egyszerű térszervezést mutat, a nevelési egységek központi közösségi tér köré szervezése túlmutat a zárt tantermek hagyományos logikáján, és dinamikus térkapcsolatok hálózatát kívánja létrehozni. Az egyes terek közötti vizuális kapcsolatok, a közlekedési útvonalak átjárhatósága, valamint a különböző intenzitású társas interakciók egyidejű jelenléte egy nyitott és rugalmas nevelési környezet kialakulását segítik elő.

03

—Az új épület a meglévő óvodával párhuzamos elhelyezésben épült meg, és egy nyitott árkádsor kapcsolja össze a két intézményt. Ez az elem túlmutat a pusztán közlekedési funkcióra, és a két épület közötti átmeneti tér szerepét tölti be. Lakható átmeneti térként közvetíti a belső és külső környezet, valamint a nevelési folyamat különböző szakaszai között, hogy informális teret biztosítson az áthaladás, a várakozás és a találkozás számára. A kortárs oktatási építészetéről szóló diskurzusban az ilyen terek alapvető jelentőségű eszközöknek számítanak, mivel elősegítik a spontán szocializációt és a strukturálatlan tanulás különböző formáit. Különösen fontosak ebből a szempontból Herman Hertzberger in-between spaces (köztes terek) fogalmával kapcsolatos megállapításai, amelyek rámutatnak arra, hogy az átmeneti terek olyan informális gyakorlatok, találkozások és tanulási helyzetek befogadására alkalmas helyszínek, amelyek a formális oktatási környezeteken kívül jönnek létre. Ebben az esetben az árkádsor kiterjeszti a kültéri terek használati lehetőségeit, miközben erősíti a bölcsőde és az óvoda közötti folytonosságot, hozzájárulva az önkormányzati nevelési központ egységes karakterének kialakításához.

KÖVETKEZTETÉSEK

—A Ripalta Arpina-i új óvoda a kisgyermekkorai nevelés építészetével kapcsolatos kortárs gondolkodás jelentős példája, amely a términőség, a környezeti fenntarthatóság és a gyermekközpontú pedagógia alapelveit egységes és következetes építészeti koncepcióvá formálja. A beavatkozás jelentősége nem kizárólag kompozíciós vagy technológiai megoldásaiban rejlik, hanem abban a képességében, hogy a teret mint a nevelési folyamat szerves részét értelmező szemléletet épített formává alakítja. E megközelítésben az épület túllép a pusztán funkcionális befogadó

- 07 Az üvegezett homlokzat, amely összekapcsolja a belső és külső tereket, elősegítve a vizuális folytonosságot és a szórt természetes megvilágítást
- 08 A közös átrium, a projekt központi tere, amely a találkozások és a társas interakciók helyszíne

keret szerepén, és olyan pedagógiai eszközzé válik, amely képes alakítani a használók tapasztalatait, viselkedését és interakciós mintázatait.

—A projekt oktatási ökoszisztémaként is értelmezhető, amelyben az építészet és a pedagógia együttesen járul hozzá a gyermekkori tapasztalatok formálásához. A tér egyaránt magán viseli az előkészített környezet (prepared environment) Montessori által megfogalmazott jellemzőit, [11] valamint a playscape sajátosságait: sokrétű lehetőséget kínál a felfedezésre, a tanulásra és a társas kapcsolatok kialakítására, miközben elősegíti egy nyitott és befogadó nevelési közösség fejlődését.

04

—Különösen jelentős az a kapcsolat is, amely az épület és tágabb környezete között létrejön. A közszolgáltatások rendszerébe való integráltsága, valamint az óvodával kialakított közvetlen kapcsolata hozzájárul az intézmény szerepének megerősítéséhez mint közösségi központ és a helyi társadalom számára fontos tájékoztató, illetve találkozási pont.

—A Ripalta Arpina-i projekt rámutat arra, hogy egy viszonylag kis léptékű építészeti beavatkozás is képes érdemben reflektálni a nevelési terek építészetének meghatározó kortárs kérdéseire, az inkluzivitás, a fenntarthatóság és a gyermekközpontú megközelítés elveit következetes építészeti formába öntve.

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Evans, Gary Williams: „Child development and the physical environment”, *Annual Review of Psychology*, Vol 57 (2006), pp 423–451.
- [2] Robson, Kelsey: „Review of the literature on the Reggio Emilia approach to education with a focus on the principle of the environment as the third teacher”, *The International Journal of Holistic Early Learning and Development*, Vol 4 (2017), pp 35–44.
- [3] Kariippanon, Katharina E - Cliff, Dylan Paul - Lancaster, Sarah Jane - Okeley, Anthony D - Parrish, Anne-Marre: „Flexible learning spaces facilitate interaction, collaboration and behavioural engagement in secondary school”, *PLoS ONE*, Vol 14, No 10 (2019).
- [4] Hertzberger, Herman: „Herman Hertzberger üzenete a MÉSZ Nemzetközi Építészkonferenciának”, *Művészet*, Vol 6, No 1 (2015), pp 24–27.
- [5] Rosan Bosch Studio (2011) *Vittra School Telefonplan*, hozzáférhető: <<https://www.rosanbosch.com/project/vittra-school-telefonplan>> [utolsó belépés: 2026-06-11].
- [6] Mostafa, Magda: „Architecture for autism: Autism aspects in school design”, *Archnet-IJAR: International Journal of Architectural Research*, Vol 8, No 1 (2014), pp 143–158.
- [7] Kamel, Allaa Mohamed - Mahmoud, Fouad Mahmoud - Abou El-Azm, Faisal Mahmoud: „The impact of modern educational transformations on learning-space design”, *Suez Canal Engineering, Energy and Environmental Science*, Vol 3, No 4 (2025), pp 110–121.
- [8] Hassan, Shahad Khalid - Al-Alwan, Hoda Abdul Sahib: „Children's perception and learning skills: implications in kindergarten architecture”, *Journal of Engineering*, Vol 32, No 1 (2026), pp 97–115.
- [9] Almirón Cuentas, Juan Alberto - Bernedo-Moreira, David Hugo: „Designing Spaces for Learning: The Role of Architecture in Education”, *SAP Land and Architecture*, Vol 2 (2023), p 54, hozzáférhető: <<https://doi.org/10.56294/la202354>> [utolsó belépés: 2026-06-11].
- [10] Kennedy, David: „The young child's experience of space and child care center design: a practical meditation”, *Children's Environments Quarterly*, Vol 8, No 1(1991), pp 37–48.
- [11] Montessori, Maria: *La mente del bambino*, Mente assorbente, Garzanti, Milano 1952, pp 1–310.

Author: SZÚCS, Imre

Title: 4500m² KINDERGARTEN = ÓVODA 4500 M²-EN

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 24-29, DOI: 10.33268/Met.2026.3.3

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.3>

Received: 08 May 2026

Accepted: 16 June 2026

Published: 01 July 2026

MUSEUM FOREST KINDERGARTEN, SHENZHEN, CHINA;

ARCHITECT: YUNCHAO XU

Atelier Apeiron's 4,500-square-metre Museum Forest Kindergarten in Shenzhen, China, as a high-density urban design case study. Faced with strict site constraints, the project utilizes vertical organization, stacking 15 classrooms across three levels along four nonrectilinear axes to optimize climate, light, and airflow. The layout features underdefined environments that avoid clichés to promote imaginative, self-directed play. Unlike low-rise, pavilion-style Hungarian designs with direct nature access, this vertical structure relies on rooftop gardens and borrowed landscapes. Ultimately, it serves as a comparative mirror for European architects evaluating local constraints within a global urban context.

01

ÓVODA

4500 NÉGYZETMÉTEREN

AZ ATELIER APEIRON MÚZEUM-ERDEI ÓVODÁJA | SENCSEN, KÍNA

02

- 01 Játszóudvar a nyugati oldalon
- 02 Az épület vázlata
- 03 Fehéren világít a régi beépítésben

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Yunchao Xu

FOTÓ | PHOTO
Schran Image (v2com)

SZERZŐ | AUTHOR
SZÚCS Imre Ferenc

KÍNAI KONTEXTUS

—Ha jobban meg akarjuk érteni, milyen kontextusban épült a cikk vizsgálati tárgyát adó sencseni Múzeum-erdei Óvoda, [1] érdemes megnéznünk, milyen robbanásszerű változásokat élt át Kína az elmúlt évtizedekben. 1995 és 2020 között a városi népesség 301 millióról 848 millióra nőtt, amely növekedés nyomán gyors városfejlesztés is zajlott. Ugyanezen időszak alatt a sencseni városi régió lakossága 4.4 millióról 14.8 millióra nőtt, mindezek mellett nagyon fiatal a város, magas születési rátával, sok gyerekkel. [2] Gyakorlatilag a nálunk az 1960-as évektől jelentkező problémacsomagot kell megoldaniuk, csak sokkal nagyobb léptékben.

01
02

—Ebben a kifeszített urbanisztikai helyzetben keresik a kínai tervezők a megoldásokat. A cikk írásának időpontjában az Archdaily 92 db óvodát publikáltak Kínából, többnyire 2017 és 2024 között épült házakat, ebbe a sorba illeszkedik az Atelier Apeiron projektje is, mint tipikus példa.

03

—A házak alapterülete többnyire 2500-10 000 m² között mozog, már ez is mutatja, hogy mennyire más léptékű feladatokkal találkozunk a kínai kollégák. A magyar sajtóban az elmúlt időszakban bemutatott példák közül a nagyobbak sem lépték át a 4000 m²-t, miközben a házak többsége a 700-1100 m² közötti méretkategóriában mozog. A példánk 4500 m²-es területével felülről közelíti a magyar léptéket.

04

—A sűrű városi szövetben a szűkös telekméreteket miatt kulcsfontosságú a vertikális térszervezés, még nagyobb kihívás a gyermekléptékű terek kialakítása. Ezt az épülettömegek kisebb egységekre bontásával, majd függőfolyosókkal, járható tetőkkel való összekötéssel igyekeznek megoldani.

A HÁZ

—A Múzeum-erdei Óvoda is hasonló körülmények között épült az 1980-as években kialakult lakóövezetben. A telek előkészítése során csak a déli oldalon álló négyszintes házat bontották el, az így felszabadult jobb tájolású telekrészre építették fel az új épületet. Az északi oldalhatáron álló megtartott épületrészhez függőfolyosó-rendszerrel kapcsolták az új épületszárnyakat.

—A szűkös telek miatt a 15 csoportszobát 3 szinten kellett elhelyezni. A hagyományos, derékszögű szerkesztés helyett 4 különböző irányú tengely mentén rendezték el az egységeket, hogy a környező épületek szorításában kellően levegős teret alakíthassanak ki a csoportszobák körül. Így a régi ház és az új tömbök egy ovális udvart zárnak körbe, amelyet rendezvények lebonyolítására használnak.

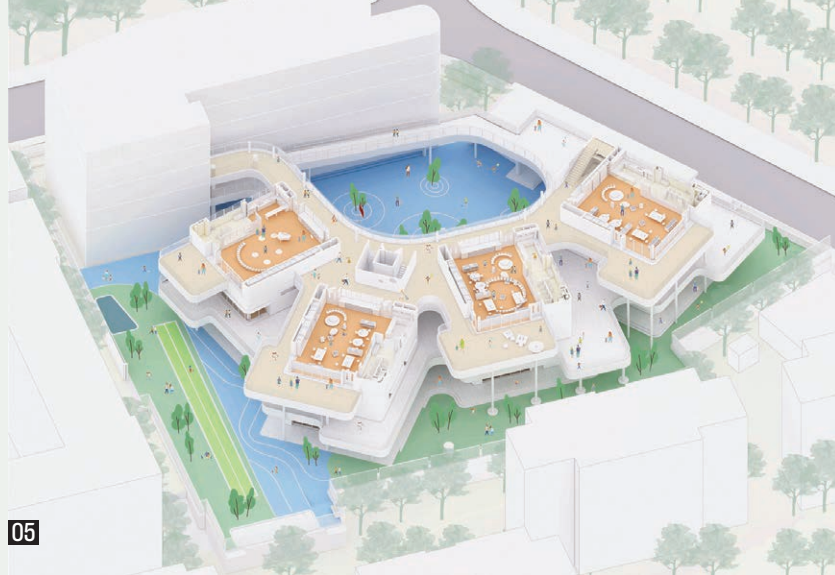
04
06

—Hogy minden szinten, minden csoportszoba kapjon külső teret, változatos formavilágú átmeneti tereket terveztek. A tervező, Juncsao Hszu (Yunchao Xu) elmondása szerint el akarták kerülni, hogy a túl sok „játékosnak gondolt” elemmel az épület egy vidámpark hatását keltse. Ehelyett aluldefiniált tereket szerettek volna létrehozni, melyekben a gyerekek maguk határozzák meg, milyen szabályok szerint és mit játszanak. Formavilágában, szervezésében felfedezésre váró átmeneti tereket szerettek volna létrehozni, amelyet a gyerekek saját fantáziájukkal tölthetnek fel. [3]

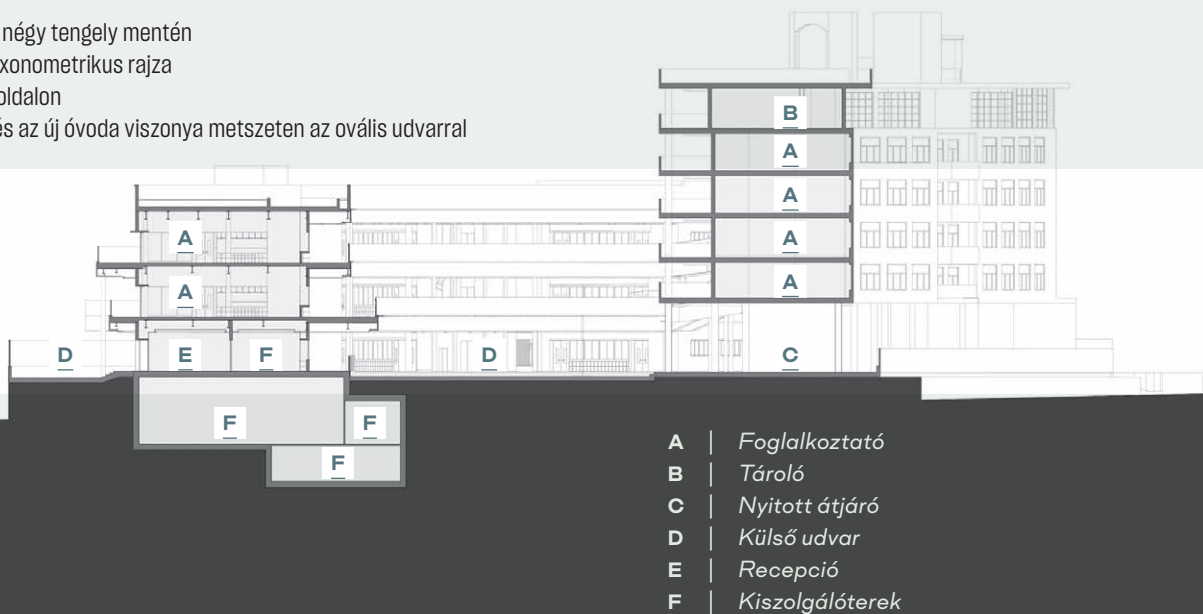
—A kedvező klíma segítette ezt a szabad alaprajzi szerkesztést. A leghidegebb januárban 12 és 20 °C közötti, a legmelegebb és egyben legcsapadékosabb júliusban 27 és 32 °C közötti hőmérsékletek jellemzőek. A szobákat úgy kötötték össze nyitott függőfolyosók és erkélyek formagazdag rendszerével, hogy közben nem kellett tartaniuk a téli és nyári szélsőséges hőmérsékletektől. A tömbök természetes bevilágítottságát és árnyékolását benapozásvizsgálatok segítségével finomították. Az így létrehozott „porózus” terek könnyen átszellőznek, a termekben klimatizálás nélkül is tartható a 27 °C még a párás és meleg nyári időszakban is.

05
07

- 04 Négy tömb négy tengely mentén
 05 Az épület axonometrikus rajza
 06 Kert a déli oldalon
 07 A régi ház és az új óvoda viszonya metszeten az ovális udvarral

0 10 25M

KERT?

—Az épülettömbök szervezése és a nagyvonalú közlekedők miatt az épület szinte teljesen betáncolja az egész területet, három jól elkülönülő részre bontva a kertet. A régi és az új tömbök által határolt ovális udvar látványát a folyosók korlátjai és a kék burkolat uralja, ami a magyar viszonyokhoz szokott szemünket a belvárosi bérpaloták gangjaira emlékeztetheti. Ezt az udvart szánták kültéri események helyszínéül, mely az árnyéket adó épület, a jó rálátást biztosító folyosók miatt bizonyosan alkalmas erre a funkcióra.

—A telek nyugati oldalán egy másik, teljesen burkolt terület található, játszóudvar funkcióval, azonban ez már jóval kitettebb helynek tűnik, különösen a déli órákban.

A harmadik, zöld kert a telek déli oldala mentén húzódik. A szomszéd lakóházaktól ezek a telepített fák választják el vizuálisan az épületet. Mivel az épülettömbök tengelyei leggyözelebb ebben az irányba nyílnak szét, ezt a kerti látványt „veszi kölcsön” minden folyosó és minden belső tér. A tervezők így városi térben alkalmazzák a távol-keleti kertépítést „kölcsön vett táj” alapvetését.

MAGYAR KONTEXTUS

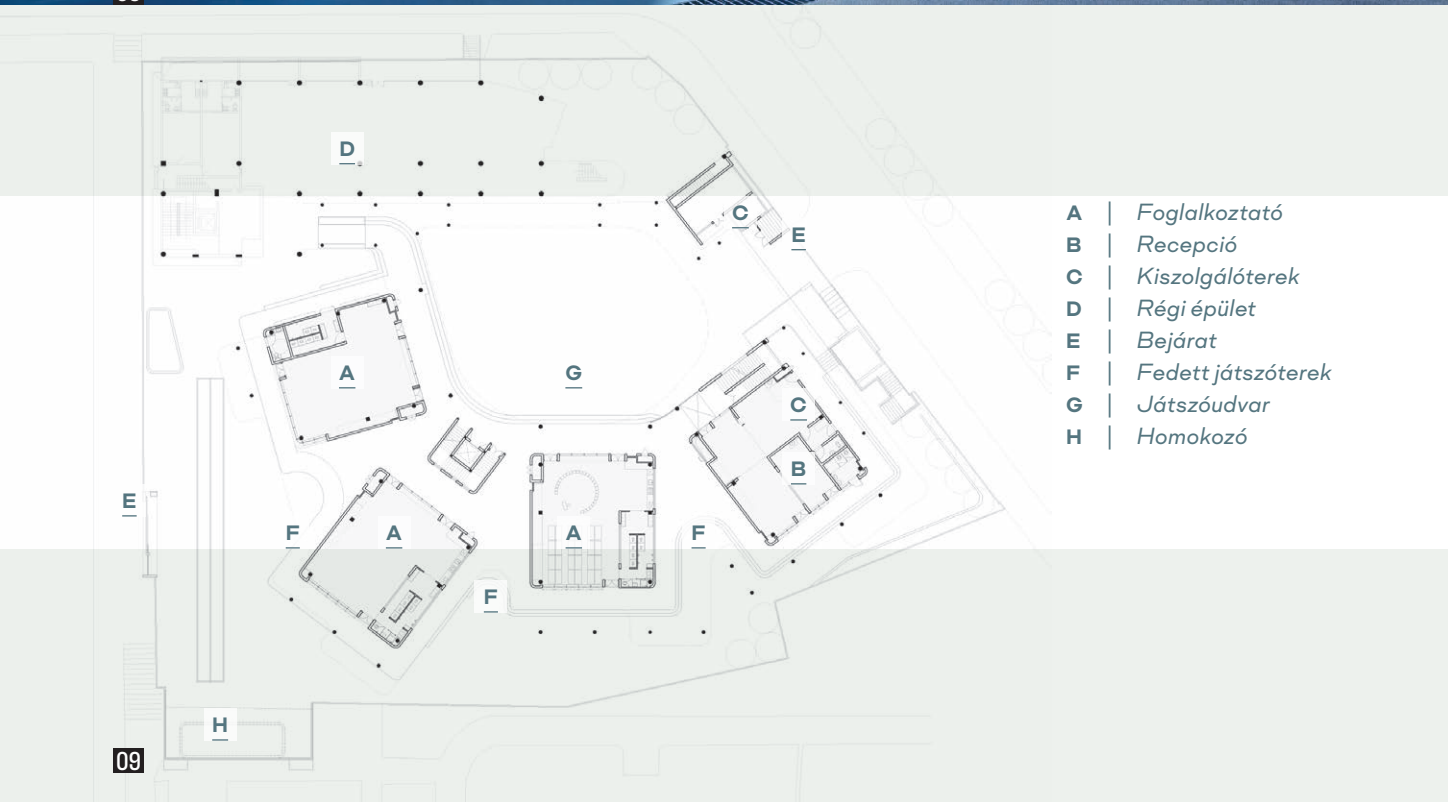
—Felmerül a kérdés, hogy mennyire releváns tapasztalatokat gyűjthetünk egy teljesen más demográfiai és urbanisztikai kontextusban megvalósult épületből magyar tervezőknek. Talán úgy érdemes hozzáállni a fentebb bemutatott projekthez, mint egy éles képű tükrökhöz, amelybe belenézve könnyebben megérthetjük lokális feladataink sajátosságait, globális történetbe ágyazottságát. A nemrég lezárult Öbester utcai óvoda pályázatra beérkezett 47 pályamű alapján erről átfogó képet kaphatunk. [4] Talán a kertek formálásának lehetőségei, ahol leginkább szembetűnőek a különbségek a magyar tervezők munkáihoz képest. A sencseni óvodánál az Atelier Apeiron tervezői is fontosnak tartották a csoportszobák kültéri kapcsolatát, de csak látványként tudják meghívni az épület belsejébe a fákat – az intenzív kültéri játék tereit le kell burkolniuk. A telek és a beruházás méretéből fakadóan nem tudnak olyan szintű kertkapcsolatot kialakítani, mint a magyar pályázat résztvevői. Amikor a magyar pályázók tapintható természetről, vadvirágos udvarokról beszélnek, a kínai tervezők kreatív, bejátszható téri élményről, tetőkertekről és belső átriumokról írnak.

—Amíg a magyar példaknál a tömegformálás földszintes, pavilonos és széttagolt, addig a Múzeum-erdei Óvoda

08

09

esetében – bár a tervező törekszik a megélhető kisebb terek kialakítására – a külső összhatás végül monumentális, ahol a vertikális tömeget organikus formájú közlekedők fogják össze. [5]

—Az iroda másik óvodaprojektje is hasonló formálást mutat, azzal a csavarral, hogy a csoportszobákat elmozdították egymásról, teraszházat képezve. A sencseni példával szemben itt a folyosók nem egymás felé rendezettek, hanem teraszházként, tetőtájat formálnak.

09

—Első látásra nehéz kapcsolódni ehhez a léptékű óvoda-építészethez, de a városi népesség demográfiai és a szűk telek urbanisztikai kontextusát megértve sikerül kihámozni, hogy milyen mélyebb megfontolások vannak a nemzetközi szem számára is jól értelmezhető formák mögött.

—Ha közvetlenül alkalmazható tapasztalatok érdekében nem is, de a globális kontextus megértése szempontjából mindenféleképpen érdemes figyelemmel kísérnünk a kínai kollégák további munkáját.

10

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Xu, Yunchao / Atelier Apeiron: „Kindergarten of Museum Forest – Atelier Apeiron” *ArchDaily*, 8 December 2023, hozzáférhető: <<https://www.archdaily.com/1010838/kindergarten-of-museum-forest-atelier-apeiron-szad>> [utolsó belépés: 2026-05-14].
- [2] Shenzhen Municipal Bureau of Statistics: *Shenzhen Statistical Yearbook 2021*, Shenzhen: China Statistics Press, Chapter 3: Population, pp 3–15.
- [3] Kavalla, Valia: „Kindergarten of Museum Forest – Shenzhen, China | by Yunchao Xu / Atelier Apeiron”, *Archisearch*, 21 July 2023, hozzáférhető: <<https://www.archisearch.gr/architecture/kindergarten-of-museum-forest-shenzhen-china-by-yunchao-xu-atelier-apeiron>> [utolsó belépés: 2026-05-14].
- [4] Ferencváros Önkormányzata [honlap]: *Megvannak az új, Óbester utcai óvoda tervpályázatának győztesei*, hozzáférhető: <<https://www.ferencvaros.hu/aktualitasok/megvannak-az-uj-obester-utcai-ovoda-tervpalyazatanak-gyoztesei>> [utolsó belépés: 2026-05-14].
- [5] Váli, István Frigyes: „Kindergarten Next to the Suburban Rails / Jó Pásztor Óvoda, Budakalász” *Metszet*, Vol 16, No 4, pp 8–12, hozzáférhető: <<https://doi.org/10.33268/Met.2025.4.1>> [utolsó belépés: 2026-05-14].

ÉPÍTÉSZ TÁRSTERVEZŐ: Hongrui Liu, Jiachuan Qi |
TÁJÉPÍTÉSZ: Yanjun Xing, Rui Lin | STATIKUS: Shanghai
Baoye Group Corp. | GÉPÉSZ: Lichun Li, Yuanxiong He,
Jing Huang

Author: CSANÁDY, Pál-ERDÉLYI, Nóra-PÓLUS, Károly

Title: NEW WORLD TRENDS IN KINDERGARTEN CONSTRUCTION =
ÚJ VILÁGTRENDEK AZ ÓVODAÉPÍTÉSBEN

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 30-35, DOI: 10.33268/Met.2026.3.4

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.4>

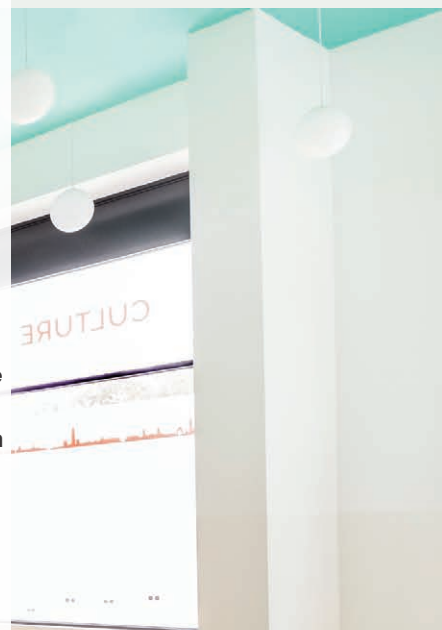
Received: 04 June 2026

Accepted: 17 June 2026

Published: 01 July 2026

MI CASITA KINDERGARTEN AND CULTURAL CENTER, BROOKLYN, NEW YORK, USA; WONDERFOREST NATURE KINDERGARTEN, BROOKLYN, NEW YORK, USA; GYÖNGYSZEM KINDEGARTEN, BUDAPEST, HUNGARY; ARCHITECTS: BAAO ARCHITECTS, 4|MATIV, PALETTE ARCHITECTURE, ARCHIKON

Highlighting a global shift in kindergarten architecture from mere functionality toward spaces integrating pedagogy, environmental psychology, and mental well-being. Referencing updates in Budapest's 13th district and Brooklyn case studies like Mi Casita and Wonderforest, the text traces a transition from sensory-overloaded spaces to minimalist, high-awareness environments. Modern educational design replaces rigid frontal instruction with flexible layouts, mobile furniture, and natural materials that support parallel activities and self-directed play. This shift accommodates neurodiversity by incorporating quiet niches and structured zones that protect children from visual overstimulation, aligning with parental expectations for holistic development.

ÚJ VILÁGTRENDEK AZ ÓVODAÉPÍTÉSBEN

AZ ÓVODAPEDAGÓGIA ÉPÍTÉSZETI VETÜLETEIRŐL

Világszerte egyre nagyobb figyelem irányul arra, hogy az óvodai környezet miként hat a gyermekek fejlődésére. A korábbi évtizedekben az intézmények tervezésénél elsősorban a funkcionalitás és a férőhelyszám volt meghatározó szempont, ma azonban egyre inkább előtérbe kerül a kérdés: hogyan támogathatja maga a tér a tanulást, a jóllétet és a gyermekek sokféle fejlődési szükségletét?

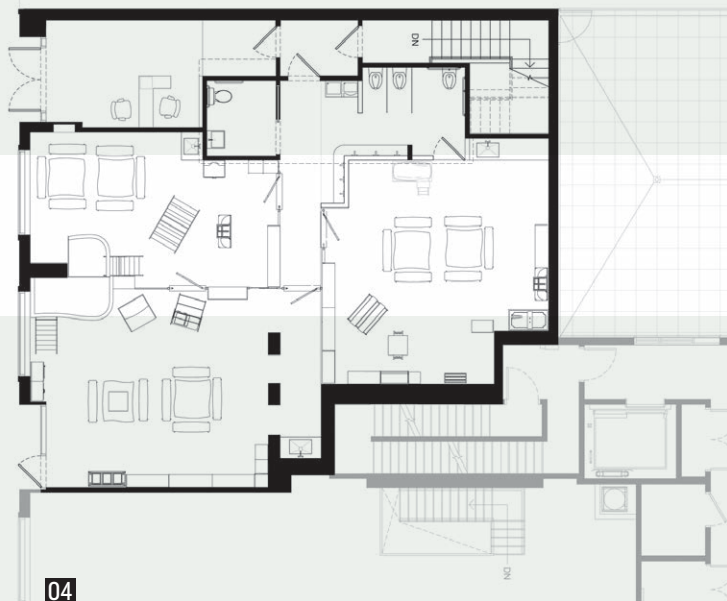
MI CASITA ÓVODA ÉS KULTURÁLIS KÖZPONT, BROOKLYN, NEW YORK
ÉPÍTÉS: Barker Associates Architecture Office (BAAO Architects) and 4|Mativ Design Studio | STATIKA: Avishay Mazor, PE | GÉPÉSZET: Levin Engineering | BERUHÁZÓ: Philip Ferrara | MŰSZAKI ELLENŐR: Ace Inspections | GENERÁLKIVITELEZŐ: 360 Interior Concept | FOTÓ: Lesley Unruh

02

03

04

- 01 Tágas terek, természetes anyagok - ez az új trend
- 02 Léptékben illeszkedni a gyerekekhez
- 03 Kuckóra is szükség van
- 04 Az apró Mi Casita (Házacska) óvoda alaprajza

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
BAAO Architects, 4IMATIV,
Palette Architecture, Archikon

FOTÓ | PHOTO
 Lesley Unruh, Pavel Bendov, James Clark
 (V2com), Kocs Balázs (Archikon)

SZERZŐ | AUTHOR
 CSANÁDY Pál, ERDÉLYI Nóra,
 PÓLUS Károly

—E szemléletváltásról beszélgettünk Erdélyi Nórával, a XIII. Kerületi Egyesített Óvoda intézményvezetőjével és Pólus Károllyal, az Archikon vezető építészevel, aki számos díjnyertes óvodafejlesztés tervezője.

—A világ különböző pontjain eltérő körülmények között működnek az óvodák, mégis egyre több közös irány rajzolódik ki. Budapest XIII. kerülete ebből a szempontból különösen érdekes példa: az önkormányzat átlagosan két-évente újít fel óvodai intézményt, amelyek nem csupán műszaki korszerűsítést jelentenek, hanem pedagógiai szemléletváltást is.

—Bár az óvodaválasztás során továbbra is az óvodapedagógus személye a legfontosabb tényező, a tapasztalatok szerint a családok egyre nagyobb érdeklődést mutatnak a megújult intézmények iránt. Nem pusztán azért, mert esztétikusabbak, hanem mert egy olyan komplex szemléletet képviselnek, amelyben az építészet, a környezetpszichológia, a fenntarthatóság és a pedagógia egymást erősítve jelenik meg.

—Az elmúlt évtized egyik legjelentősebb változása, hogy a digitális környezetben felnövő gyermekek szükségletei alapvetően átalakultak. Míg korábban a minél több inger

biztosítása számított korszerűnek, ma egyre több kutatás figyelmeztet a vizuális túlterhelés és a folyamatos ingeradat káros hatásaira.

„Ezeket a gyermekeket ma már nem elsősorban újabb és újabb ingerekkel kell ellátnunk, hanem meg kell védenünk a túlzott ingerterheléstől” – fogalmaz Erdélyi Nóra.

— Ennek megfelelően a modern óvodákban egyre inkább háttérbe szorulnak a túlszűfolt terek, a minden felület beborító dekorációk és a játékokkal túlterhelt környezet. A cél nem az üresség, hanem a tudatosság: olyan környezet kialakítása, amely segíti a figyelem összpontosítását, támogatja az elmélyült játékot, és lehetőséget ad az önálló felfedezésre.

— Pólus Károly szerint ez az építészeti gondolkodás jelentős változást kíván a térhasználatban is.

— „Ma már nem lehet és nem is szükséges huszonöt gyermeket egy helyre ültetni, és frontális módon irányítani őket. Sokkal inkább olyan tereket kell létrehozunk, amelyekben párhuzamosan zajló tevékenységek

valósulhatnak meg, ahol a gyermekek mozoghatnak, kérdezhetnek, felfedezhetnek.”

— Ehhez rugalmasan alakítható terekre, mobil bútorokra és kevesebb, de tudatosabban használt eszközre van szükség. A cél, hogy a környezet ne vonja el a figyelmet, hanem támogassa az adott tevékenységet.

— A szemléletváltás egyik legfontosabb eleme a neurodiverzitás elfogadása. Az óvodákban egyre gyakrabban találkoznak eltérő fejlődési utat bejáró gyermekekkel, akik számára különösen fontosak a jól strukturált, biztonságos és differenciált terek.

— A természetközeli anyaghasználat, a kuckók, az elvonulásra alkalmas helyek és a kisebb aktivitási zónák nem csupán az autizmussal élő vagy érzékenyebb gyermekek számára jelentenek előnyt, hanem valamennyi gyermek fejlődését támogatják.

— A XIII. kerület tapasztalatai szerint mindez a családok számára is egyre érthetőbbé válik. Megjelent egy tudatosabb szülői generáció, amely nemcsak a táplálkozás vagy

- 05 A természet jelei már messziről látszanak
- 06 Alaprajz a közös játsszóval
- 07 Odaát sem minden tökéletes: minden egy térben

WONDERFOREST TERMÉSZETI ÓVODA, BROOKLYN, NEW YORK
 ÉPÍTÉS: Peter Miller vezető tervező | ÉPÍTÉS MUNKATÁRSÁK: Rebecca, Matus Ferguson | GENERÁLKIVITELEZŐ: Nucor Construction Corp. | STATIKA: Basic Group | VILÁGÍTÁSTECHNIKAI TANÁCSADÓ: Palette Architecture | AKUSZTIKAI TANÁCSADÓK: Palette Architecture | VILLAMOSSÁG: Basic Group | GÉPÉSZET: Basic Group | FOTÓ: Pavel Bendov, James Clark

az egészséges életmód kérdéseiben tájékozott, hanem a gyermekek mentális jóllétével és a környezet hatásaival kapcsolatban is érzékenyebb.

„A nemzetközi példák szintén ebbe az irányba mutatnak. A japán Takaharu és Yui Tezuka [1] által tervezett, mára ikonikusnak számító Fuji Kindergarten közel húsz évvel ezelőtt mutatta meg, hogy a gyermekek szabad mozgására, természetes kíváncsiságára és önállóságára építő terek milyen erőteljes hatással lehetnek a fejlődésre. Az ott megjelenő alapelvek – a nyitottság, a mozgásszabadság,

a természetközelség és a rugalmas térhasználat – ma már világszerte hatnak az óvodatervezésre. [2]

„A megújulás ugyanakkor nem csupán pedagógiai kérdés. A korszerű intézmények tervezésében kiemelt szerepet kap az akusztika, a levegőminőség és a természetes megvilágítás is.

„A megfelelő teremakusztika alapvető fontosságú. Ha sikerül csökkenteni a zajterhelést egy foglalkoztatóban, nagyon gyorsan megjelenik az igény arra is, hogy

08

09

a folyosók, az öltözők vagy a tornatermek hasonló minőségű környezetet biztosítsanak” – mondja Pólus Károly.

—A megfelelő szellőzés, a természetes fény, a szabályozható árnyékolás és a jó hangszigetelés ma már ugyanúgy a minőségi nevelési környezet részei, mint a korszerű pedagógiai módszerek.

—A természetközelség szintén meghatározó elem. Míg egyes országokban beltéri mesterséges környezetekkel próbálják pótolni a természetet, addig Magyarországon sok esetben a kültéri terek fejlesztése, a növényzet és a zöldfelületek gazdagítása kerül előtérbe. A XIII. kerület egyik óvodájában például egy közel ötven fából álló mini erdő kialakítása olyan sikeresnek bizonyult, hogy egy időre még egy róka is beköltözött a területre.

11

—A történet talán jól szimbolizálja azt a szemléletet, amely ma világszerte egyre nagyobb teret nyer: a gyermekek fejlődését nem a még több eszköz, még több dekoráció vagy még több program támogatja, hanem az a környezet, amely teret ad a kapcsolódásnak, a kíváncsiságnak, a mozgásnak és az önálló felfedezésnek.

05

—A XIII. kerületben elindult változások azt mutatják, hogy az óvodák megújulása nem pusztán építészeti beruházás, hanem befektetés a gyermekek jövőjébe. Olyan szemléletváltás, amelynek tapasztalatai idővel nemcsak más önkormányzatokat, hanem az iskolák világát is inspirálhatják.

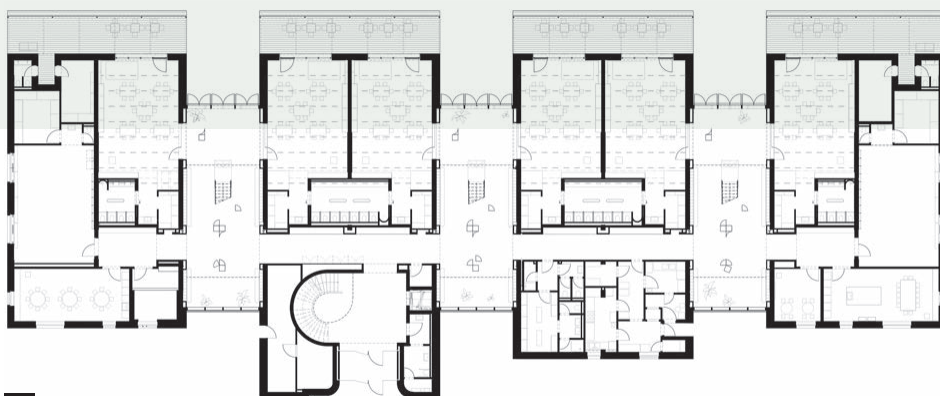

10

- 08 Mobil bútorok: flexibilitás az elsődleges
- 09 Bújható helyek, tágas terek
- 10 Közös tevékenység
- 11 Alaprajz az átalakítás utáni állapotról

*A gyermekek fejlődését
nem a még több eszköz,
még több dekoráció
vagy még több program
támogatja*

11

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Ware-Nagy, Orsolya: „Magasra nőnek / They grow tall”, *Metszet*, Vol 14, No 3 (2023), pp 20-25, hozzáférhető: <<https://doi.org/10.33268/Met.2023.3.2>> , [utolsó belépés: 2026-06-03].
- [2] Hashimoto, Tomoko - Hodi, Ágnes - Otsuki, Yuki: „Architectural Innovation and Educational Philosophy in Early Childhood Education and Care: The Case of Fuji Kindergarten in Japan”, *Docens Series in Education*, Vol 9, pp 14-28, hozzáférhető: <<https://docensjournal.org/index.php/docens/article/view/64/50>>, [utolsó belépés: 2026-06-03].

GYÖNGYSZEM TAGÓVODA, BP. XIII. KER.

ÉPÍTÉSZ, GENERÁLTERVEZŐ: Archikon Kft. | FELELŐS TERVEZŐ: Nagy Csaba, Pólus Károly | ÉPÍTÉSZ/BELSŐÉPÍTÉSZ TÁRSTERVEZŐ: Petró Noémi, Bordás Flóra, Batta Miklós, Urbán Jakab, Varga Bianka | MUNKATÁRSAK: Várhidi Bence, Zsidai Nikolett | ÉPÜLETGÉPÉSZETI TERVEZŐ: Sor Zoltán (PHQ Kft.) | ÉPÜLETSZERKEZETI TERVEZŐ: Pintér Tibor (ÉKI Terv Mérnökiroda Kft.) | ÉPÜLETVILLAMOSÁGI TERVEZŐ: Karácsony István (AP Lightworks Kft.) | TŰZVÉDELMI TERVEZŐ: Decsi György (Fireeng Kft.) | SMART ÉPÜLETAUTOMATIKAI TERVEZŐ, RÁDIÓFREKVENCIA SZONOSÍTÁSI (RFID) TERVEZŐ: Miskolczi Imre (Miskolczi Energiatervező Kft.) | ÉPÍTETŐ: Budapest Főváros XIII. Kerület Önkormányzat | KIVITELEZŐ: BUILD IT Mérnökiroda Zrt. | FOTÓ: Koch Balázs

Author: SZENTIRMAI, Tamás

Title: FROM BANAL TO GREATNESS = BANÁLISBÓL NAGYSZERŰT

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 36-41, DOI: 10.33268/Met.2026.3.5

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.5>

Received: 04 May 2026

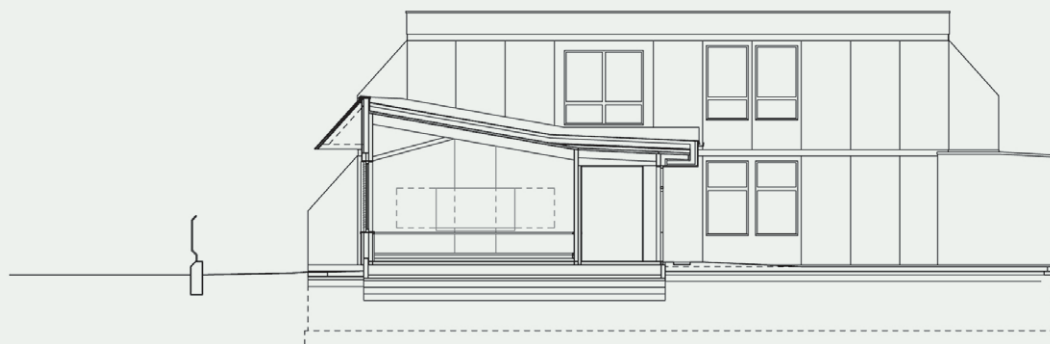
Accepted: 01 June 2026

Published: 01 July 2026

KINCSKERESŐ SCHOOL EXPANSION, BUDAPEST, HUNGARY

ARCHITECTS: MÁRTON DÉVÉNYI, PÁL GYŰRKI-KISS

The rational, community-funded extension of the Kincskereső School in Budapest, designed by Márton Dévényi and Pál Gyürki-Kiss, transitions the 1970s housing-estate kindergarten into an eight-grade school under strict financial limits, the architects utilized a "spatial minimum" approach. They added a compact extension at the plot's corner to preserve the schoolyard, providing two classrooms and a community foyer for older students. The design features a homogeneous metal sheet cladding matching the estate's style, while breaking monotony via 45-degree rotated windows and a unique roof-parapet cap that echoes the original building's geometry.

BANÁLISBÓL NAGYSZERŰT

A KINCSKERESŐ ISKOLA ÉSZSZERŰ BŐVÍTÉSE | BUDAPEST

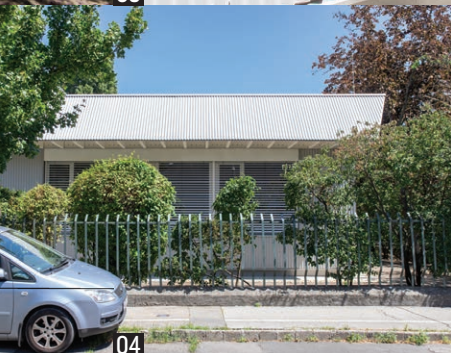
Kenneth Frampton építészettörténész *A modern építészet kritikai története* című könyvének 2007-es negyedik kiadásában [1] vezette be az anyagszerűség fogalmát, mint a kortárs építészetet jellemző hat megközelítés egyikét.* „Az olyan hagyományos anyagok, mint a tégl, a kő vagy a fa, attól függetlenül, hogy burkolatként vagy szerkezeti szerepben használják őket, kulturális konstrukciók, amelyek

sajátos jelentését könnyen össze lehet kapcsolni egy bizonyos tájjal, nemzeti karakterrel vagy etikai értékkel.” [3] A Kincskereső Iskola – méretét tekintve apró – bővítését nagymértékben jellemzi a framptoni megközelítés definíciója, miközben ebben az esetben az anyagok kiválasztásáról és alkalmazásáról a döntések nem feltétlenül a framptoni meghatározások tudatos figyelembevételével születtek.

03

04

- 01 Az alapvetően egyszerű tömeg a homogén anyaghasználat ellenére is izgalmas hatást kelt a tető-párkány-kalap rész egyedi formájával
- 02 Metszet: a szerkezeti megoldásból – a vízvezetést biztosító lejtésből – adódó nagyobb tömeg egyszerre biztosítja az idősebb diákok nagyobb térigényét, és eredményez a meglévő kétszintes épülethez arányosabb tömeget
- 03 A homogén homlokzati anyaghasználat monotonitását játékosan oldja a nyílás 45 fokban való elforgatása és az árnyékoló használata miatti időbeli állandó változás
- 04 Az utca felől finoman megbújik a bővítés

ÉPÍTÉS | ARCHITECT

Dévényi Márton, Gyürki-Kiss Pál

FOTÓ | PHOTO

Szentirmai Tamás

SZERZŐ | AUTHOR

SZENTIRMAI Tamás

—Az iskola Újbudán, az 1970-es években épült Fehérvári úti lakótelepen található, felépültekor** a lakótelep 200 fős óvodájaként működött. [4] Rövid óvodai üzemelés után az épületben indíthatta el Winkler Márta 1988-ban a Kincskereső Iskolát, a reformpedagógiát célul kitűző oktatási tevékenységével. [5] Az eleinte csupán négy évfolyammal indult intézmény a társadalmi, pedagógiai szempontok és oktatási lehetőségek figyelembevételével 1996-ban bővült hat évfolyamossá, majd az elmúlt években, a további jelentős változások hatására merült fel, hogy „hogyan lehet a programot kiterjeszteni az általános iskola teljes nyolc évfolyamára”. [6] Az iskolafejlesztési folyamatba a gondolat megfogalmazódásakor bekapcsolódott az iskola kezdetétől kiemelt fontosságként kezelt

közösség: a szülők, volt diákok, tanárok alkotta aktív, együttműködő csapat.

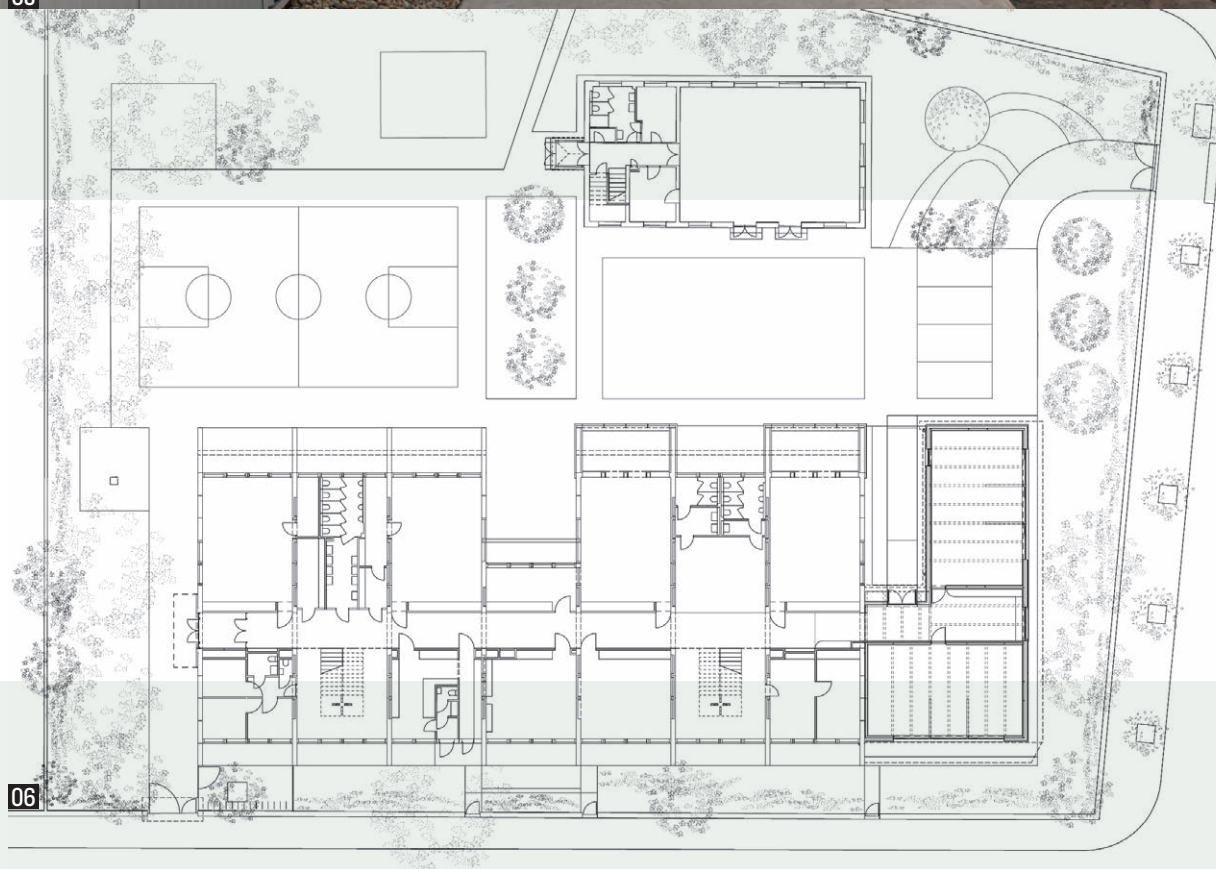
TÉRI MINIMUM

—Mérete és az eredetileg óvodai célokra, tehát 3-6 éves életkorú kisgyermekre fókuszáló téri struktúrák miatt az épület nem volt alkalmas az intézményi fejlesztésnek építészeti keretet biztosítani, így a fizikai bővülés is elkerülhetetlenné vált. A három éven át zajló előkészítés során az építész szülők részvételének köszönhetően széleskörűen lehetett körüljárni a bővülés építészeti aspektusait: épület műszaki felmérése, kutatás, fejlesztési lehetőségek. Az ezzel a folyamattal párhuzamosan zajló intézményi, fejlesztési és gazdasági előkészítések során kiderült, hogy

05

06

a fizikai bővítéshez szükséges erőforrásokat az eddigi apróbb fejlesztésekhez hasonlóan a közösségnek kell előteremtenie; fenntartói, egyéb finanszírozásra nem volt lehetőség. Ez a fordulat alapjaiban meghatározta az építészeti lehetőségeket is, az addigi bátrabb fejlesztési irányok

helyett a téri minimum meghatározása és annak építészeti definiálása lett a feladat.

—Az alapfeladat a két új évfolyam számára egy-egy új terem biztosítása volt, figyelembe véve az iskola pedagógiai elveit és közösségi szemléletét. Az eddig csupán

07

- 05 A meglévő épülethez való kapcsolódás egyben az udvari kapcsolatot is biztosítja
- 06 Alaprajz: a meglévő térszervezés logikáját követi a bővítés, miközben mégis szeparált helyzet jött létre a hetedik-nyolcadik osztály számára
- 07 A lakótelep homogenitását viszi tovább az egynemű fémlemez burkolat, egyben jól definiálja az udvar határait, a foci pályát
- 08 A meglévő épület jellegzetes, 45 fokban levágott falpillérek geometriája íródik tovább a tető-párkány-kalap elemmel

08

hatodikos, kiskamasz korig tartó életkor után, akik számára az egykori óvoda téri világa kisebb belső átalakításokkal biztosítható volt, a most megjelenő hetedik-nyolcadik osztály kamaszai számára már alapvetően szűkösek voltak ezek a terek. A cél az volt, hogy a bővítés során az ő igényeiknek megfelelő, a meglévőtől egyszerre valamennyire szeparált, de azzal mégis együttműködni képes beavatkozás jöjjön létre, figyelembe véve az iskolai általános térhasználatot, amely minden osztályteremhez az életkornak megfelelő, kapcsolódó közösségi

10

teret rendel. Ebben az esetben ez egy közösségi előtér lett, amely a meglévő közép folyosó téri folytatása, egyben az intenzíven használt udvar egyik megközelítése. A közlekedőre való szerkesztésből következik a bővítés pozicionálása, a meglévő épület hosszanti meghosszabbításaként, az alaprajzi struktúra továbbbírásaként, és a telek, udvar sarkába való elhelyezése, ezzel egyszerre tömegében folytatva az épületet, és a nagyon kihasznált és már most is szűkös udvar területének minél kisebb részét továbbépítve.

05
06
07
08

09

ÉPÍTÉSZETI RACIONALITÁS

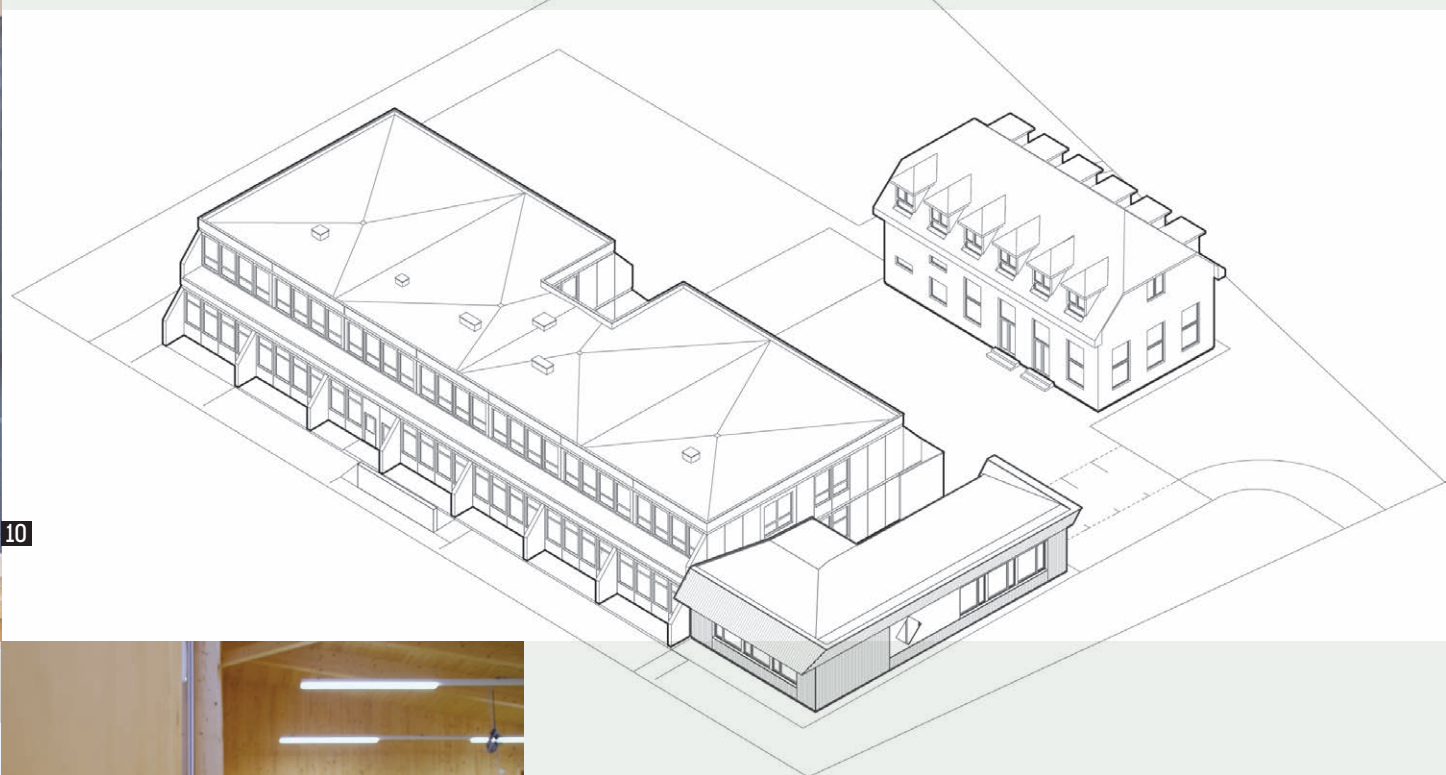
—A gazdasági szűkösség a téri minimum keresése mellett a szerkezet- és anyagválasztást is meghatározta. Kis túlzással, de a felmerült lehetőségek között a beérkezett árajánlatok döntöttek. A tartószerkezet és a belső látható felületek CLT fal- és tetőelemek lettek, amelyeket BSH rétegragasztott gerendák és oszlopok gyámolítanak, míg a külső határoló felületek nagyrészt fém hullámlemez borítást kaptak. A meglévő épület vasbeton, emeletmagas falpanelekkel épülő erőteljes karakterét kortárs módon írja tovább a faszervezet moduláris rendszere, reagálva az eredeti épület egyedi formai játékaire is. A tervezők gondosan aknázták ki a CLT panel anyagából adódó erőnyezetet: a szerkezeti lehetőségek segítettek hozzá a kamaszok számára ideális nagyobb alaprajzhoz és belmagassághoz, inspirálóbbs belső téri világhoz, miközben a látszó fafelületek természetessége, nyugalma pozitívan hat a diákokra. A közös előtér organikusan viszi tovább az iskola pedagógia szempontból fontos, osztályhoz tartozó közösségi tereit, a nyitott cipőtartókon és kabátakasztókon túl a két osztály találkozási pontjaként, szociális térként is fontos szerepet tölt be az iskola mindennapjaiban. A racionalitáshoz tartozik a CLT gyors építhetősége is, ami a szeptemberi évkezdetre való elkészülésben kiemelt szerepet játszott.***

09
11

—A külső felületeken meghatározó fémlemez egyszerre reflektál a meglévő épület és a környező lakótelep beton-felületeire, teremt kontrasztot a belső terek természetes fafelületeivel, és eredményez játékos hatást homogenitása ellenére a finoman megmozgatott tömeg lekövetésével, a 45 fokban elfordított ablaknyílással, a változó ritmusú árnyékolóval.

—És vissza is jutottunk a framptoni anyagszerűséghez. Míg a hazai építészetben is jelen lévő fogalom nálunk főleg a regionalitás, hagyományok, [7] történeti kontextusra való reflexió [8] kapcsán, tehát az anyag narratívához tudatosan választott jellege miatt ismerős, ebben az esetben a részben külső, egyéb okokból adódó, már-már banális anyagok rejtett erőnei lettek széleskörűen kibontva, és a feladat céljára hasznosítva. A jól ismert és nyersen ritkábban alkalmazott anyagok fizikai tulajdonságaikból adódó önazonosságukban hordozzák az építészeti esztétikát, Framptont idézve: az „etikai értéket”. „... az építészek és a művészek által elfoglalt pozíciókból világos, hogy az anyagok a mű jelentésének fontos részét képezik.” [9]

01
02
03
04

- 09 A belső, látszó CLT szerkezet természetes, megnyugtató, inspiráló atmoszférát eredményez
- 10 Axonometrikus helyszínrajz: a tömeg kortárs továbbírása úgy biztosítja az új igényeket, hogy az eddig is szűk udvart minimálisan csökkenti
- 11 A belső térben a szerkezetből adódó faanyagok, -felületek dominálnak, olvashatóvá téve a konstrukciót (Fotó: Szentirmai Ábel)

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Frampton, Kenneth: *A modern építészeti kritikai története*, második, bővített kiadás, Terc Kiadó, Budapest 2009.
- [2] Frampton (2009), p 454.
- [3] Frampton (2009), p 486.
- [4] Újbuda/Helytörténet [honlap], hozzáférhető: <<https://ujbuda.hu/keruletunk/Keruletunket/Helytortenet>> [utolsó belépés: 2026-04-25].
- [5] „Kincskereső Iskola, XI kerület, Fogócska u 6”, Winkler Márta honlapja [honlap], hozzáférhető: <<https://winklermarta.com/oldal/fogocska-utca-6>> [utolsó belépés: 2026-04-25].
- [6] Kerényi, Mária: „A Kincskereső Iskola egyedi megoldásai”, Iskolaszolga [honlap], hozzáférhető: <<https://iskolaszolga.hu/index.php?menu=cikk&id=1068>> [utolsó belépés: 2026-04-25].
- [7] Wesselényi-Garay, Andor: „A kis házaktól a kisházakig”, *Metszet*, Vol 15, No 2 (2024), pp 12-19.
- [8] Wesselényi-Garay, Andor: „Anyagmegtestesülés”, *Metszet*, Vol 13, No 4 (2022), pp 30-35.
- [9] Frampton (2009), p 486.

Megjegyzés

* „Ez egy olyan osztályozás kidolgozására ösztönzött, amely az építészeti kultúra hat jól megkülönböztethető szempontján alapszik, amelyek, feltevésem szerint, a kortárs építészeti gyakorlat jellegzetes tendenciáit testesítik meg: topográfia, morfológia, fenntarthatóság, anyagszerűség, lakás és a középületek.” [2]

** Tervező: Rajkányi Lajos, Általános Épülettervező Vállalat, 1973.

*** A faszerkezet építése mindössze háromnapos munkafolyamat volt.

GENERÁLTERVEZÉS: Marp Kft. | TARTÓSZERKEZET: V.Nagy Zoltán, Dawson Áron (Lapidárium Mérnöki Kft.) | ÉPÜLETGÉPÉSZET: Mészáros Olivér, Lelkes Gábor (Mevaplan Team Mérnökiroda Kft.) | ÉPÜLETVILLAMOSSÁG: Sági József (Orfireusz Kft.) | GYENGÉÁRAM: Fodor Attila (Stream Plan Mérnökiroda Kft.) | VILLÁMVÉDELEM: Messerer László (Mesvill Kft.) | TŰZVÉDELEM: Horváth Lajos (Prelko Kft.) | KERT ÉS TÁJÉPÍTÉSZET: Zentai Katalin, Pap Marianna (Vár-Kert Műszaki Tervezési Kft.) | ÚT/ KÖZLEKEDÉS: Tóth Attila Gábor, Nagy András (Tp-Terv Mérnöki Iroda Kft.) | GEOTECHNIKA: Kovalóczy György (Trischler Hungária Kft.)

Author: GIUSTRA, Martina

Title: CLT AND LITURGY = CLT ÉS LITURGIA

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 42-47, DOI: 10.33268/Met.2026.3.6

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.6>

Received: 10 June 2026

Accepted: 16 June 2026

Published: 01 July 2026

KINDERGARTEN, DOMBOVÁR, HUNGARY;

ARCHITECTS: GÁBOR VERES DLA, ANDRÁS GREG DLA, GABRIELLA MEDVEGY DLA

Nestled into Szállásréti Park, the building integrates environmental psychology and extensive wood surfaces to create a nurturing, secure environment for child development. To meet a strict construction deadline, the project utilizes a cross-laminated timber (CLT) system, combining solid prefabricated components for main classroom zones with demountable partitions for flexible secondary spaces. The architecture prioritizes sensory engagement through visual forest connections and specialized transition zones that ease parent-child separation. Symbolically, the central communal hall features a geometric CLT skylight and dome assembly that filters daylight into an abstract cross motif for liturgical events.

CLT ÉS LITURGIA

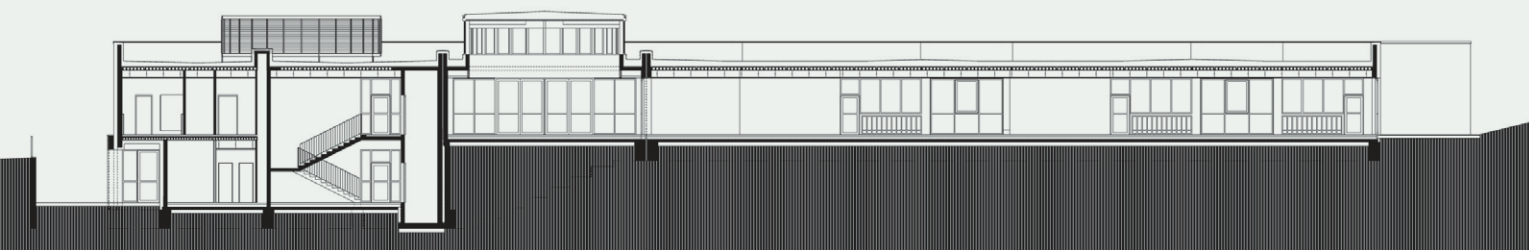
ÓVODA | DOMBOVÁR

Az Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Óvoda új épülete Újdombóvár és Dombóvár történelmi központja között található, tökéletesen illeszkedve a Szállásréti park sűrű növényzetébe. Az épület erdő felé való hosszanti fejlesztése védett, a városi forgalomtól elzárt, gyermekek számára tervezett és a kert zöldje által körülvett területet biztosít.

- 01 Alapvetően földszintes az épület, amely a terephez igazodva válik kétszintessé
- 02 Alulról érkezünk, fel kell másznunk a „várba”
- 03 Metszet, jól mutatva a kétszintességet, és az épület szívét

03

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT

**Veres Gábor DLA, Greg András DLA,
Medvegy Gabriella DLA**

FOTÓ | PHOTO

Bujnovszky Tamás

SZERZŐ | AUTHOR

GIUSTRA, Martina

KONCEPCIÓFEJLESZTÉS

—Az oktatási és napközi terek nem pusztán színpadok a gyermekek számára, hanem a nevelés aktív eszközei. A projekt célja ezért olyan környezet megteremtése volt, amely biztonságot nyújt, miközben egyidejűleg ösztönzi a kíváncsiságot, a mozgást és a felfedezést. [1]

—Ahogy az épület tervezői saját szavaikkal is szeretnék hangsúlyozni, az oktatási intézmények, különösen az óvodák és bölcsődék tervezése olyan speciális építészeti megközelítést igényel, amely sok tekintetben eltér a hagyományos középületek logikájától. Ezekben a terekben a gyermekek több fejlődési szakaszon mennek keresztül: először tudatosulnak bennük saját testük határai, méretei és képességei, majd később kialakulnak

a legkorábbi társas interakcióik. Sok gyermek számára az óvoda vagy bölcsőde jelenti az első olyan térbeli élményt, amellyel szüleik állandó jelenléte nélkül találkoznak.

Ezek a terek tehát nem pusztán funkcionális helyszínek, hanem az első társadalmi-fizikai környezet, amelyet megélmésként tapasztalnak. Düll Andrea magyar környezetpszichológus gondolataira támaszkodva a gyermek és a tér közötti kapcsolat nem egyszerűen interakcióként, hanem tranzakcióként értelmezhető – egy kölcsönös kapcsolatként, amely nem ér véget azzal, hogy a gyermek elhagyja a teret, hanem tartós élményként folytatódik. [2]

—Egy hely légköre, használata és érzékelése tehát hosszú távon befolyásolhatja a gyermek világról alkotott képét.

04

05

Ezért a biztonságérzetnek kell az óvoda és a bölcsőde tervezésének középpontjában állnia.

—A környezetnek kiszámíthatónak, nyugodtnak és könnyen érthetőnek kell lennie, ugyanakkor ösztönöznie kell a felfedezést. Egy tér akkor válik igazán sikeressé, ha szabadságot és védelmet is kínál – a gyerekek érezhetik a felnőttek jelenlétét és biztonságban érzik magukat, miközben képesek önállóan felfedezni a környezetüket.

[3]

—Az anyaghasználat és az érzékszervi élmények is jelentős szerepet játszanak. A természetes anyagok, különösen a fa, a tapintható felületek, a természet ihlette formák és az állatos témájú grafikák hozzájárulnak az érzékszervi fejlődéshez, és segítenek nyugodt, befogadó légkört

teremtani. A megérkezés és az elindulás terei is épp olyan lényegesek, mivel támogatják a gyermek elszakadását a szülőktől, és megkönnyítik a napi rutinba való be- és kilépést. Ezek a küszöbterek nem pusztán közlekedési területek, hanem jelentős érzelmi és pszichológiai szerepet játszanak.

04

A TERMÉSZET KÖZELSÉGE KÜLÖNÖSEN FONTOS VOLT ENNÉL A PROJEKTNÉL

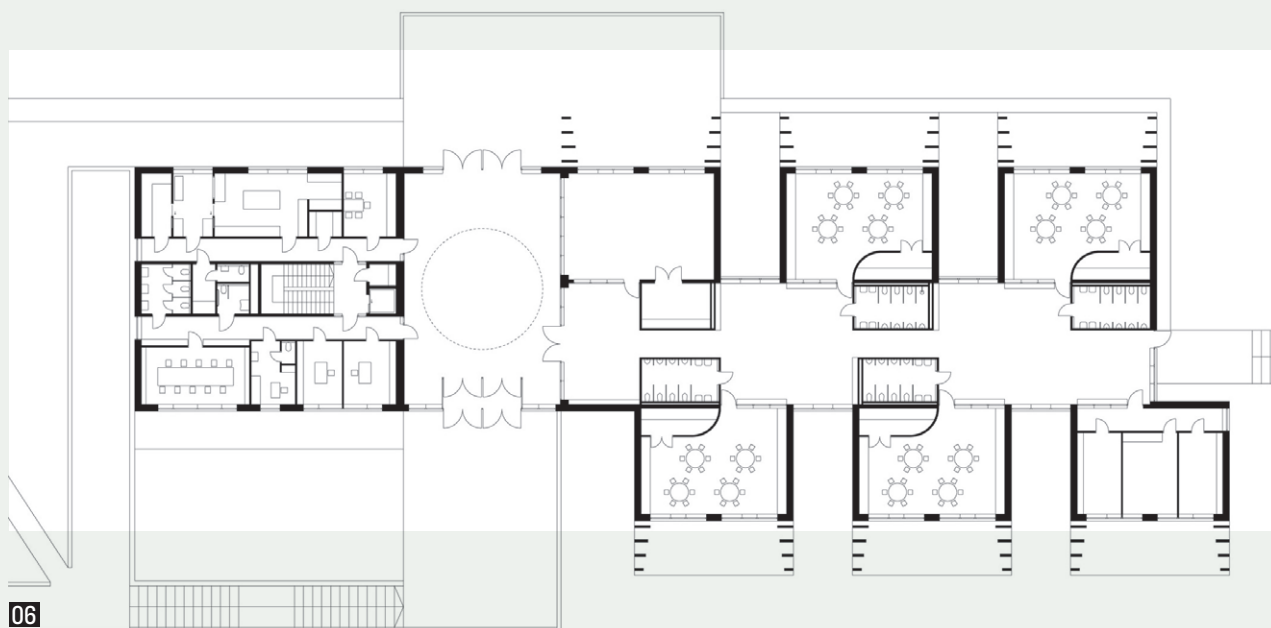
—A beltér és kültér integrációja, a természetes fény használata, az organikus formák és a tájba illeszkedő építészeti megoldások mind hozzájárulnak egy érzékszervi élményekben gazdag, mégis nyugodt környezet megteremtéséhez, amelyben a gyermekek kibontakozhatnak.

09

- 04 A foglalkoztatók a pergolákkal: elegáns szerkesztés
- 05 Felülnézetben szinte gépszerű képlet
- 06 Alaprajz, középen a központi csarnok, jobbra a foglalkoztatók, balra az irodák

TECHNOLÓGIA

—Egy nagyon specifikus megrendelői igényre, egy kivételesen rövid építési határidőre válaszul az előregyártott fal- és födémelemek építési technológiája mellett döntöttek, amely jól illeszkedett a tervezők építészeti koncepciójához.

—A funkcionálisan rögzített és hosszú távon stabil tereket – például csoportszobákat és kiszolgálóterületeket – előregyártott szerkezeti elemekből építették, míg a jövőbeni igényekhez alkalmazkodó másodlagos tereket szétszerelhető és átalakítható válaszfalrendszerekkel tervezték. Ennek eredményeként az épület gyorsan átadható volt, miközben megőrizte a hosszú távú rugalmasságát.

—A kialakításnál fontos szempont volt, hogy a közösségi terek folyamatos kapcsolatot tartsanak fenn a kültéri környezettel. A közlekedési útvonalak megnyitásával és a kerttel való vizuális kapcsolatok erősítésével átmeneti terek jelennek meg, amelyek egyszerre közvetítik a beltér és a kültér élményét.

—A tájtervezés és a természetes fény szintén jelentős szerepet játszottak, funkcionálisan és szimbolikusan is. A központi csarnokban a CLT fa tetőablak és kupolaszerkezet geometriája absztrakt kereszt motívumot formáz. Mivel a központi csarnokot gyakran használják liturgikus és közösségi eseményekhez, a természetes fény a tér identitásának egyik kulcsfontosságú elemévé válik.

07

07 A CLT központi csarnok feletti absztrakt kereszt motívum

08 A kupola feltárulása a térben

09 Az öltözők is világosak és tágasak

10 Axonometrikus vázlat a foglalkoztatóról

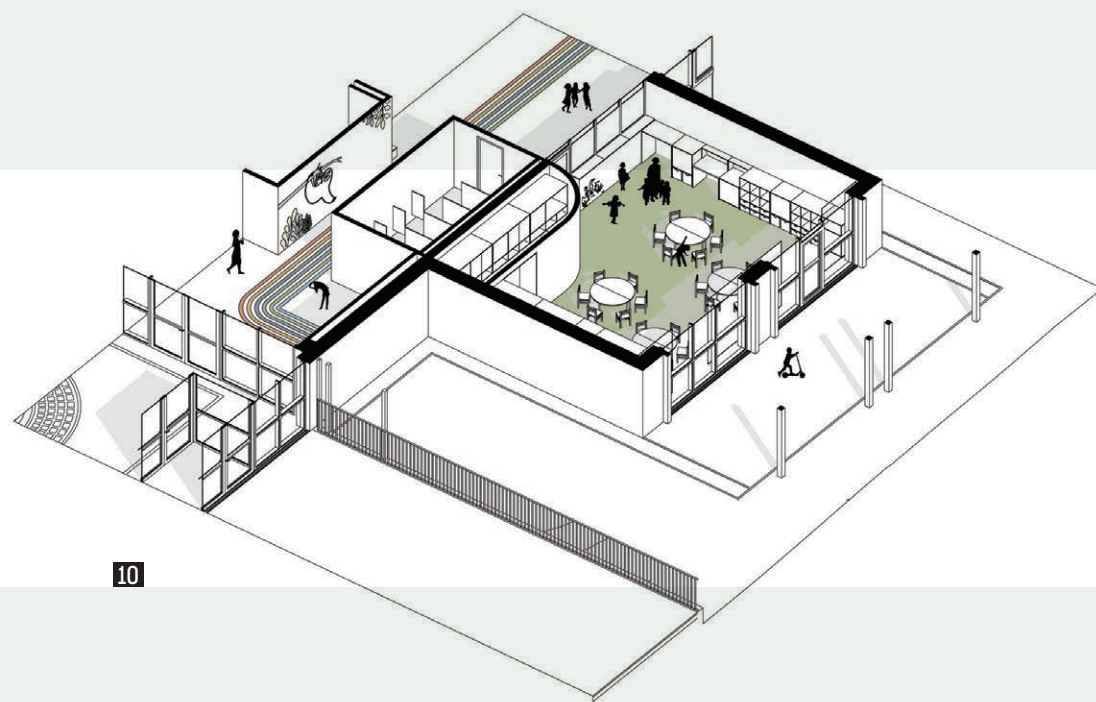

08

09

*A gyermek és a tér
közötti kapcsolat
nem egyszerűen
interakcióként,
hanem
tranzakcióként
értelmezhető*

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Giustra, Martina: „A tér, ami nevel: Bloomingdale Nemzetközi Iskola, Vidzsajavádá, India”, *Metszet*, Vol 16, No 4 (2025), pp 30-35.
- [2] Düll, Andrea: *A környezetpszichológia alapkérdései: Helyek, tárgyak, viselkedés*, L'Harmattan, Budapest 2006.
- [3] Vanacore, Roberto - Gomez, Paloma Filippo: *Progettare gli spazi educativi, Un approccio interdisciplinare tra architettura e pedagogia*, Anicia, Roma 2020.

BELSŐÉPÍTÉSZET: Kotnyek Zsófia, Veres Gábor, Ladovics Leona | TÁJÉPÍTÉSZET: Veres Gábor, Kotnyek Zsófia, Ladovics Leona | ÉPÍTÉSZ
MUNKATÁRSÁK: Kotnyek Zsófia, Ladovics Leona, Bosnyák Dániel (RAG Architects Ltd.) | ÉPÍTETŐ: Pécsi Egyházmegye

Author: DIENES, Szabolcs

Title: AT THE BEGINNING OF VISUAL EDUCATION =
A VIZUÁLIS NEVELÉS KEZDETÉN

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 48-53, DOI: 10.33268/Met.2026.3.7

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.7>

Received: 22 April 2026

Accepted: 25 May 2026

Published: 01 July 2026

KINDERGARTEN, TARNOK, HUNGARY;

ARCHITECT: ÁDÁM PALÁDI-KOVÁCS DLA

The new kindergarten in Tárnok acts as a model for early-childhood visual education. Situated in a transitional zone, the building breaks from traditional street alignment with an angled entrance portal to establish a prominent community presence. Inside, a central glass-walled aula separates operational areas from learning zones while maintaining a direct visual connection to the rear playgrounds. The core layout features a rhythmic series of modular, four-colour-coded classroom blocks integrated with child-sized amenities. Defying conventional local symmetry, the exterior is defined by asymmetrical mono-pitched roofs, a homogeneous white finish that conceals mechanical equipment, and protective wooden shading devices that manage natural daylight.

A VIZUÁLIS NEVELÉS KEZDETÉN

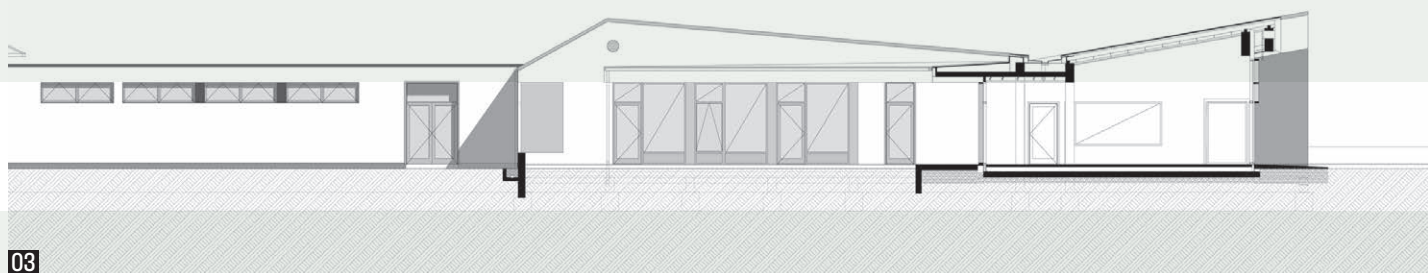
ÓVODA | TÁRNOK

A budapesti agglomerációban, a tízezer fős Tárnok nagyközségben létesített épület alaprendeltetése óvoda. Óvoda, ahol talán a gyerekek elsőként találkozhatnak a kellőképpen formált vizuális környezettel. Szakmánk folyamatos küzdelme a vizuális látásmód fejlesztéséért egész biztosan hamarabb célt érne, és egyoldalú küzdelmünk partneri együttműködéssé válna akkor, ha a vizuális oktatás fontosságát nemcsak minden lehetséges fórumon hangsúlyoznánk, hanem hasonlóan az itt bemutatandó épület megvalósításával, ilyen formában is tennénk az ügy érdekében. A tervező által elképzelt, szerethető vizuális világ, a hazai, „tradicionális” építési struktúra formavilágtól ugyan eltérően, [1] de ezen szakmai küldetésünk egyik megvalósult szép példája lehet.

- 01 Az épület főbejárata az épülettestbe integrált főbejárati portállal, kinyitott ajtóval
- 02 A differenciált esésvonalú tetők szép játéka az épület gazdasági forgalmának kialakítására
- 03 Metszet

02

03

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Paládi-Kovács Ádám DLA

FOTÓ | PHOTO
Zsitva Tibor

SZERZŐ | AUTHOR
DIENES Szabolcs

—A magyar településekre általában jellemzőek a „minőségi” építészeti korszakoknak megfelelő, kisebb középületnek nevezett építményeken – melyek inkább csak működésükben, mintsem építészeti hatásukban szolgálják a közösséget – tapasztalható építési hozzáállás elkeserítő nyomai. [2] Ilyen az emberiség „fejlődéstörténetének csúcán” megjelenő, kizárólag az energiatermelés hamis biztonságát ígérő, építészetiileg értelmezhetetlen, tetőket csúfító napelemek elkeserítő látványa – hogy csak egyet emeljek ki „korszakos munkásságunkból” –, ami Tárnokon is fellelhető. [3] Ebben a világban jelenik meg példamutató megformáltsággal, visszafogott anyaghasználattal ez a gyerekek, szülők, az ott dolgozók és a településen élők számára emelt épület.

—Az óvoda környezete átmenet a családi házas övezet és a közigazgatásnak, sportnak helyet adó területek között. Az építészeti program és ennek következtében kialakuló épületttest egyszerre alkalmazkodik a határterület egyik és másik oldali valóságához, kialakult térfalstruktúrák artikulációihoz. A Huba utcai épületszárny testében kialakított érzékeny szögtörés lehetőséget ad az említett átmeneti zónának való megfeleléshez, ugyanakkor biztosítja és határozottan ki is jelöli az épület karakteres bejáratát, szakítva a kicsinyes, additív épületelem-előtető ráillesztés praktikusnak tűnő megoldásaival.

—Az épület főbejárati homlokfrontja tudatos építészeti szándékból kifordul az utca ortogonális rendszerének szűkös kereteiből, ezzel kiemelve az épület főbejáratát és

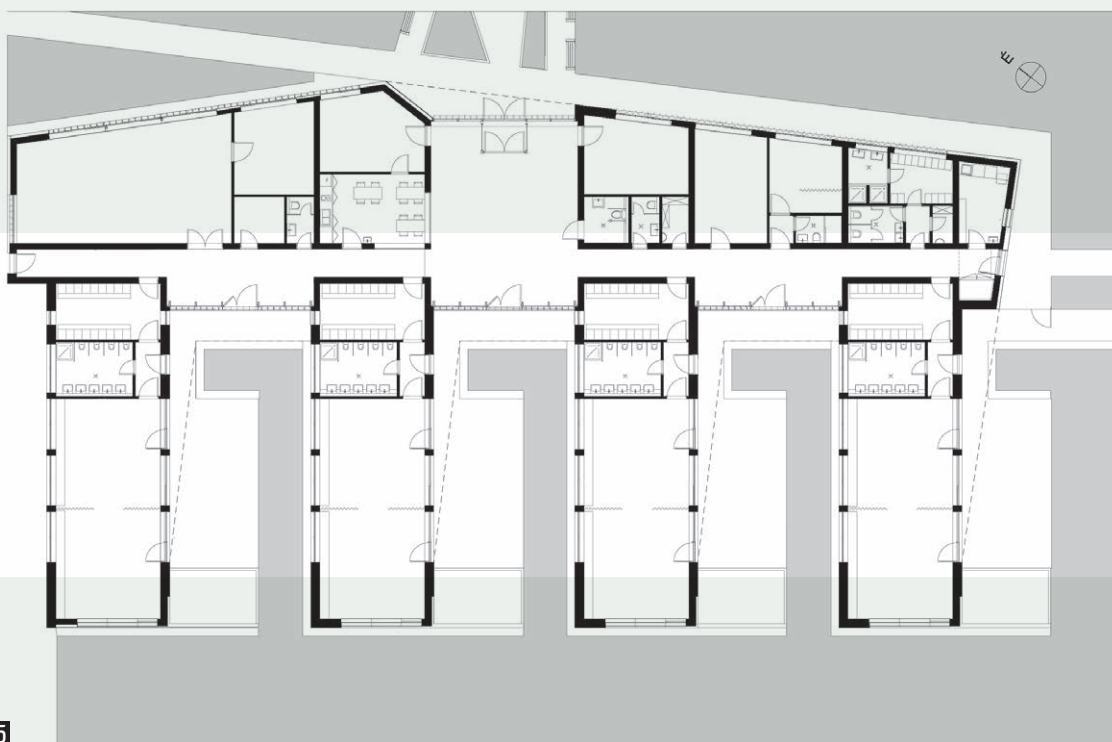
01

05

04

05

megmutatva a teljes épületben megjelenő szerkesztési rendszer kohézióját, melyre a kertben futó tájépítészeti elemek is rezonálnak – helyesen.

— Funkciószervezésében az épület két részre bontható, melyet a tömegképzés és a megformálás is kifejez. Jellemzően a működést biztosító terekből áll a bejárat épületrész, ennek a – térbővületekkel kialakított – közlekedő-közösségi terének nagyméretű üvegfaiból

indulnak az óvodai foglalkoztató csoportszobái. A fegyelmezett rendben sorakozó, Johannes Itten hálájával övezett, négy színben „kódolt” foglalkoztatók elhelyezése – a közöttük kialakított játszóudvarokkal – szép ritmust kölcsönöznek az épület belső, kert felőli homlokzatának. — A moduláris foglalkoztatók kialakítása a tervezői találmányosság szép példája, hiszen a csoportszobák előtereiként is működő gyermeköltöző, gyermekmosdó és

06

- 04 A színekkel differenciált foglalkoztatók játszóudvarai az alapszerkesztésből levezethető előtetőelemmel
- 05 Alaprajz
- 06 Tiszta színek, tiszta szerkesztés

kisméretű közlekedő egyszerre szervezi és választja el a szülői, külső és belső forgalmat, és a csoportszobával együtt egységet hoz létre.

—A készlet része a differenciáltan kialakított két hosszfal, ahol az egyik oldalon a nagyméretű üvegfalak teremnek kapcsolatot a külső játszótérrel, a másik oldalon a magasabb parapettel kialakított falszakasz ad intimitást, miközben a résnyire felnyitott szalagablakokon keresztül segíti a napjárás adta fény beáramlását és szetterülését a foglalkoztató tereiben. A foglalkoztatók előtti homokozó és külső játszótér felett elhelyezett napvitorla teszi elviselhetővé a forró, meleg napokat.

—Az említett törésszögéből indított, nagy üvegezett felülettel kialakított, a főbejárati portál mögötti tér egy nagy aula, melynek a bejárattal szemköztí fala is üvegfalként értelmezett. Az energetikai, benapozási kérdések hagyományos rutinja mellett az épülettestet ez az átnyitás egyszerre bontja két részre, és teremt az érkezők számára vizuális kapcsolatot a két foglalkoztató közötti játszóudvar és kert izgalmas, folyamatosan változó, színes gyermekcsoportok alakította világával.

—Az aulatér általában és folyamatosan a mindennapi közlekedési forgalmak lebonyolításának helyszíne. Első időszakban az elkeseredett gyermekek és ennél is szomorúbb szülők búcsúzási, majd a vidám élménybeszámolók,

mindennapi történetek terévé válik, de a gyermekszereplésekkel, párás tekintetű, elérzékenyülő szülőkkel megtöltött ünnepélyes események fontos helyszíne is egyben.

—Az épületben az üzemeltetés forgalma és ehhez kapcsolódó terek leválasztott formában valósultak meg. Az itt dolgozók az épület délkeleti oldalán – az alapszerkesztésből indított, a szerkesztési elvek alapján kialakított – előtető alatt léphetnek be az épület üzemeltetési, adminisztratív területeire. Itt a személyzeti öltözők mellett orvosi vizsgáló és az óvodavezető irodája található. Mindezek mellett, az aula másik oldalán a gyermekek kimeríthetetlen energiáinak részleges levezetésére egy kisebb tornaszoba is helyet kapott a hozzá tartozó sportszertárolóval. Az épület északnyugati oldalán lévő közlekedő a szomszédos, korábban létesített intézmény konyhájával van kapcsolatban, mely a telek ezen vonalán egy térfalat képez, leválasztva a gazdasági forgalmat az óvoda belső kerti életétől. A szomszédos épületben készülő ételek fogadása a társalgó-folyosó, a tálalás az egyes foglalkoztatók területein történik.

—Az óvoda belső működésének bemutatása után fontos néhány gondolatot említeni a ház külső megjelenéséről is. Az épület tömegképzésében nagyon szépen differenciálja és egyben követhető formában írja a tetőzet alatti funkciók alakulását és elhelyezkedését. Az utcafronti főtömeg

02

04

09

03

- 07 A zöld csoport
gyermekmosdója, zöld
kiegészítőkkal, zöld
virággal
- 08 Csomópont
- 09 Az találkozások tere,
az aulatér

09

IRODALOM / REFERENCES

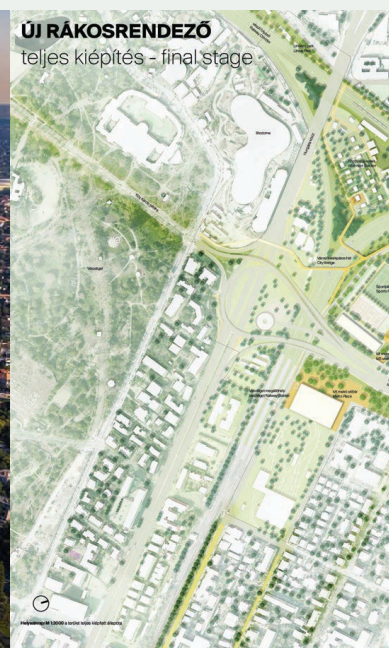
- [1] **Paládi-Kovács, Ádám:** „Pazar atmosféra – Áurea Ana Palace Hotel, Budapest”, *Metszet*, Vol 13, No 3 (2022), pp 54-59, DOI: <10.33268/Met.2022.3.7> [utolsó belépés: 2026-05-10].
- [2] **Timon, Kálmán:** „Érd környéke 4 rész – Tárnok”, *Tervlap.hu*, 2024-04-17, hozzáférhető: <<https://tervlap.hu/cikk-nezet/erd-kornyeke-4-resz-tarnok>> [utolsó belépés: 2025-05-26].
- [3] Tárnok Nagyközség Önkormányzata: *Tárnok Településképi Arculati Kézikönyv*, pp 86-133, hozzáférhető: <https://dokumentumtar.tarnok.hu/dokumentumok/koncepcioik/T%C3%A1rnok_TAK%202018.01..pdf> [utolsó belépés: 2026-05-26].
- [4] **Szentirmai, Tamás:** „Meseház a végeken: Fészek Református Óvoda, Debrecen”, *Metszet*, Vol 14, No 3 (2023), pp 12-19, DOI: <10.33268/Met.2023.3.1.> [utolsó belépés: 2026-05-10].
- [5] **Wesselényi-Garay, Andor:** „Bóbita Óvoda”, *Metszet*, Vol 14, No 3 (2023), pp 32-37. DOI: <10.33268/Met.2023.3.4.> [utolsó belépés: 2026-05-10].
- [6] **Csanádi-Szikszay, Györgyi - Szabó, Árpád:** „A mindennapok ölelése – Jó Pásztor Óvoda, Budakalász”, *Metszet*, Vol 16, No 4 (2025), pp 13-17. DOI: <10.33268/Met.2025.4.2.> [utolsó belépés: 2026-05-10].
- [7] **Váli, István Ferenc:** „Óvoda a HÉV mellett: Jó Pásztor Óvoda, Budakalász”, *Metszet*, Vol 16, No 4 (2025), pp 8-12, DOI: <10.33268/Met.2025.4.1.> [utolsó belépés: 2026-05-10].

ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSÁK: Sándor Bálint, Lami Anna (Paládi Építész és Mérnök Kft.) | AKADÁLYMENTESÍTÉSI TERVEZŐ: Szabó Henrietta | STATIKUS TERVEZŐ: Kálmán József, dr. Kovácsházy Péter | GÉPÉSZ TERVEZŐ: Kauderer Péter | ELEKTROMOS TERVEZŐ: Gali Csaba, Bucsán Miklós | TŰZVÉDELMI TERVEZŐ: Szaladják László | KONYHATECHNOLÓGIA: Gauland András | KÖZLEKEDÉS: Pach Dániel | TALAJMECHANIKA: Dr. Móczár Balázs | KÖRNYEZETVÉDELEM: Kis Balázs Péter | BERUHÁZÓ: Tárnok Nagyközség Önkormányzata | FŐÉPÍTÉSZ: Pátrovits Zsolt

A RÁKOSRENDEZŐ-TERÜLET

NEMZETKÖZI VÁROSÉPÍTÉSZETI TERVPÁLYÁZATA

—A Rákospalota területére kiírt nemzetközi városépítészeti tervpályázat Budapest egyik legjelentősebb jövőbeni fejlesztésének előkészítését szolgálja.

—A több évtizede alulhasznosított, kiterjedt vasúti zóna különleges helyzetben van: földrajzilag közel fekszik a város belső területeihez, ugyanakkor fizikai és funkcionális értelemben elszigetelten működik. A pályázat célja ennek az ellentmondásos helyzetnek a feloldása, és egy új, integrált városrész létrehozása volt.

STRATÉGIAI KERETEK ÉS VÁROSÉPÍTÉSZETI CÉLOK

—A kiírás mögött az a felismerés áll, hogy Budapest fejlődése szempontjából kulcsfontosságú a barnamezős területek újrahazsnosítása. A Rákospalota esetében ez különösen indokolt, hiszen a terület mérete és elhelyezkedése lehetővé teszi egy teljes értékű, többfunkciós városi negyed kialakítását. A pályázat ezért nem pusztán építészeti megoldásokat várt, hanem komplex városstratégiai gondolkodást: hogyan lehet egyszerre lakó-, munka-, rekreációs és közlekedési funkciókat összehangolni.

NEMZETKÖZI MEZŐNY, NYERTES KONZORCIUM

—A nemzetközi tervpályázatra számos rangos iroda jelentkezett – 43 jelentkezőből 16 irodát választottak ki az előminősítés során. Végül 14 csapat nyújtott be pályaművet. A zsűri és szakértők utólagos beszámolója szerint az I. és II. díjas pályamű szoros versenyben volt, de végül a Coldefy (Franciaország), CITYFÖRSTER (Németország), Sporaarchitects (Magyarország), Treibhaus Hamburg (Németország) és Marko & Placemakers (Szlovákia) alkotta konzorcium pályaműve kerekedett felül. A nyertes koncepció egyik kulcseleme a közlekedési csomópont köré szervezett, városias karakterű, nagyobb beépítési intenzitású központ kialakítása.

KÖZLEKEDÉSI RENDSZER ÉS TÉRBELI INTEGRÁCIÓ

—A pályázat egyik központi kérdése a közlekedési rendszer újragondolása volt. A terület jelenlegi vasúti funkciói egyszerre jelentenek lehetőséget és akadályt: miközben kiváló alapot adnak a kötöttpályás közlekedés fejlesztéséhez, fizikailag el is vágják egymástól a városrészeket. A pályaműveknek ezért olyan megoldásokat kellett kínálniuk, amelyek minél jobban áthidalják a kettéosztottságot. Az intermodális csomópontok fejlesztése mellett hangsúlyosan jelenik meg a gyalogos- és kerékpáros infrastruktúra, valamint a közösségi közlekedés elsődlegessége. Ez a megközelítés összhangban áll a kortárs európai mobilitási paradigmákkal, amelyek az autóhasználat visszaszorítására és az élhető városi környezet erősítésére törekednek.

ZÖLD INFRASTRUKTÚRA ÉS KLÍMAADAPTÁCIÓ

—Legalább ilyen fontos szempont volt a zöld infrastruktúra kialakítása. A pályázat hangsúlyozta, hogy az új városrésznek nemcsak beépített területekből kell állnia, hanem

egy összefüggő, ökológiailag is működő zöldhálózatból. Ez a megközelítés illeszkedik a kortárs várostervezési trendekhez, amelyek a klímaváltozás hatásainak mérséklését és az elérhető városi környezet megteremtését helyezik előtérbe.

MORFOLÓGIAI DIVERZITÁS ÉS ÜTEMEZHETŐSÉG

—A nyertes pályamű további erőssége, hogy nem egy zárt, homogén városrészt tervez, hanem több, egymással összekapcsolódó, mégis eltérő karakterű negyedet. Ez lehetővé teszi, hogy a fejlesztés fokozatosan, több ütemben valósuljon meg, miközben már a korai fázisokban is működőképes városi környezet jön létre.

KÖZPONTKÉPZÉS ÉS VÁROSI INTENZITÁS

—A zsűri által is kiemelt központképző elem – a közlekedési csomóponthoz kapcsolódó, intenzívebb beépítésű városi mag – kulcsszerepet játszik a teljes terület működésében.

—A központ nem csupán közlekedési értelemben csomópont, hanem városi értelemben vett találkozási hely, amely képes identitást adni az új városrésznek. Az ilyen típusú koncentrált fejlesztések hozzájárulnak a fenntartható mobilitási mintázatok kialakulásához, miközben gazdasági értelemben is katalizátorszerepet töltenek be.

RÁKOSRENDEZŐ - KORTÁRS VÁROSFEJLESZTÉSI MINTAPROJEKT

—A pályázat jelentősége túlmutat magán a területen. Egyfajta mintaprojektként szolgálhat arra, hogyan lehet a 21. század kihívásaira – lakhatási problémákra, klímaváltozásra, mobilitási igényekre – integrált válaszokat adni. Ugyanakkor a siker nemcsak a terv minőségén múlik, hanem azon is, hogy a megvalósítás során mennyire sikerül következetesen érvényesíteni az alapelveket.

—Összességében a Rákosrendező tervpályázat olyan stratégiai lépés, amely hosszú időre meghatározhatja Budapest fejlődési irányát. Ha a koncepció megvalósul, a Rákosrendező nem csupán egy új városrész lesz, hanem újfajta városi működés modellje is.

AMIKRE ÉRDEMES FIGYELNI KÖZELEDŐ HATÁRIDŐVEL LEADHATÓ PÁLYÁZATOK:

Hévíz Gyógyfürdő-Tófürdő és a Hévízi Szent András Reumakórház és Gyógyfürdő fejlesztése építészeti tervpályázat

Kiíró: Építési és Közlekedési Minisztérium | A tervpályázat jellege: titkos

Beadási határidő | **2026. július 29.**

Eredményhirdetés: 2026. szeptember 24.

01

Andrea Valentini építész a HuGBC szervezte Green Future konferencia apropóján kérdeztük, amelynek fókuszországa – az Italian Trade Agency közreműködésével – Olaszország volt. A 2026. április 26-ai konferenciának a Budapest Music Center adott otthont.

Mielőtt belekezdenénk az „olaszországi jó gyakorlatok példáinak” tanulmányozásába, elmesélné, hogyan talált rá az építészpályára?

Először filozófiát és zenét tanultam Velencében; aztán egyik dolog követte a másikat, és így kezdődtek el az építészeti tanulmányaim.

Történt egy mélyebb kulturális ébredés?
Határozottan.

Hogyan került kapcsolatba a zöld építészettel? Melyek voltak a zöld építészet főbb elvei a pályája kezdetén, és hogyan változtak ezek azóta?

Valószínűleg akkor, amikor 2008 körül találkoztam az Olasz Építési Tanács elnökével, aki mesélt nekem a nem sokkal azelőtt indult zöld építészeti mozgalomról, és beszélgettünk a mozgalom jövőjéről. Aztán 2010 körül elkezdtem különböző ezzel kapcsolatos rendezvényeken részt venni, webináriumokat követni.

Milyen újonnan felfedezett aspektusai vannak a zöld építészetnek?

Számos eszköz, például minősítési rendszerek is rendelkezésre állnak, de a legfontosabb az, hogy az ember folyamatosan képezze magát, és legyen meg a kellő szakmai tapasztalata.

Számos történeti épület felújítását, helyreállítását tervezte meg a zöld építészet szellemében. Hogyan lesznek ezekből „zöld építészeti projektek”? Az ügyfél hozakodik elő ezzel az egyeztetések során, vagy a tervezési folyamat közben merül fel?

Változó: egyes esetekben én javasolom a történelmi épületek minősítési rendszereinek bevezetését, máskor pedig az ügyfél szeretné, hogy az épület megkapja a történelmi épület tanúsítását. Mindenesetre az épület történetiségének

SZERZŐ | Oliver Sales

következménye a fenntarthatóság és a régi épület ellenálló képessége is, a rendelkezésre álló minősítési eszközök pedig szintén ezek megvalósulását segítik elő.

Miben különbözik egy műemlék-helyreállítás zöld szemléletű tervezése más zöld épületek tervezésétől? Hogyan veszik figyelembe a zöld szempontokat a helyreállítás tervezése során? Milyen nehézségek vagy érdekességek merülnek fel egy műemlék helyreállításának zöld szemléletű tervezésében?

Nagyon sok mindenben különbözik: egy régebbi épület történetét, rétegeit első ránézésre nem tudhatjuk, sok elemét csak a folyamat közben fedezzük fel. Egy új épületnél ez teljesen más, éppen ezért régi épületekkel foglalkozni mindig kihívást jelent. Tiszteletben kell tartani az épület jellemzőit, ami gyakran nem olyan egyszerű, és tiszteletben kell tartani az épület ellenálló képességét is, valamint a biztonságot és még egy sor más szempontot is figyelembe kell venni, köztük az épület új használati módját.

Említene néhány esetet, amikor az épület-helyreállítás szempontjai ütköztek a zöld építészet szempontjaival?

Igen, bizonyos esetekben a szabályozás és a minősítési rendszerek miatt a tervezőnek tűzvédelmi és légtechnikai rendszereket kell betervezni a történeti épületbe, ami nem is olyan egyszerű – például el kell rejténie a csöveket. Ha egy projekt belvárosi helyszínen valósul meg, akkor minden előírást be kell tartani, míg hegyvidéki vagy mezőgazdasági területeken nincs szükség bonyolult rendszerekre: ha friss levegőre van szükség, csak ki kell nyitni az ablakot.

Több olyan felújítást, helyreállítást tervezett, amelyek funkcióváltással jártak. Említene néhányat ezek közül, a funkcióváltás mögötti döntéshozatalt illetően? Melyik projektjeit tartja igazán „jó gyakorlatnak” a funkcióváltás tekintetében?

Ez azért fontos, mert a régi épületekben nem olyan egyszerű megvalósítani a funkcionális rugalmasságot, de ezt szem előtt tartva kell a tervezésnek nekikezdeni, világos elképzeléssel a szemünk előtt. A megrendelőnek gyakran nincs világos elképzelése a tervezés kezdetekor arról, hogy milyen változatok jöhetnek szóba, ráadásul az elképzelések időközben módosulhatnak is. A megrendelő új funkciókat szeretne hozzáadni, vagy egyes funkciókra mégsem tart igényt, emiatt pedig fontos, hogy már a tervezési folyamat kezdetén tisztában legyünk az elképzeléseket illetően, amelybe a rugalmas változtatások is beleférnek.

Miben más Olaszországban „zöld épületeket” tervezni, mint Közép-Európában vagy attól északabbra? Az éghajlatbeli különbség könnyíti vagy nehezíti a zöld építészet előírásainak betartását (pl. hőszigetelés, üvegezés, benapozás stb.)?

02

03

Olaszországban sajátos kultúrája van a régi épületek felújításának, és ennek technikái nagymértékben a szaktudáson alapulnak. Budán járva azt tapasztaltam, hogy a régi épületek nagy részét lebontották, ehhez hasonló munka azonban Olaszországban nem lenne lehetséges, mivel ott az eredeti épület bizonyos részeit, illetve az eredeti anyagait kötelező megőrizni, hacsak nem áll fenn közvetlen veszély. A történelmi épületek megfelelő fenntartásához tiszteletben kell tartani a kultúrát és a régi építéstechnikát.

Említette Budát, és erről jelenleg is folynak a viták: ami történik, az ön szerint helyreállítás, vagy valami más?

Barátokkal és az Olasz Építési Tanács tagjaival látogattunk el Budára, és beszélgettünk erről; beszélgetésünk során szóba kerültek a második világháború utáni Olaszország hasonló projektjei, például a Monte Cassino rekonstrukciója, amelyet teljesen újjáépítettek. Ebből kiindulva megvitattuk, hogy lehetséges új szerkezetet használni az újjáépítéshez, de az eredeti elemek egy részét is fel kell használni annak érdekében, hogy az eredetiséget megőrizzük.

04

A megrendelői gyakran önkormányzatok. Lát-e különbséget a magán-személyekkel vagy vállalatokkal való együttműködésekhez képest abban, hogy mennyire lehetséges a zöld előírásoknak megfelelni?

Az állami projekteknél nagyon nehéz megfelelni, mert rengeteg megkötés van, rengeteg akadályon és ellenőrzésen kell túljutni, ráadásul néha a hatóságok nem ugyanazt a nyelvet beszélik, mint a régi épületekkel foglalkozó szakemberek. Ugyanakkor a felújítások általános színvonala nagyon magas.

Mesélne az Interno Marche Design Hotel tervezéséről? Milyen érdekes vagy bonyolult helyzetek kerültek elő az egykori ipari épület szállodává alakítása során?

A Tolentinóban található, egykori Nazareno Gabrielli gyár felújítása egy nem mindennapi projekt volt, mivel korábban gyárépületként működött, de a 2016-os földrengés során megrongálódott, majd pedig Franco Moschini

05

vásárolta meg, és ő finanszírozta az átalakítást szállodává. Ez a projekt jól példázza, hogy a magánberuházás és a kortárs építészet egyensúlya elősegíti a történelmi épület megőrzését.

Melyek azok a zöld építészeti szempontok a felújítási, helyreállítási munkákban, amelyeket akkor is érdemes alkalmazni, ha a megrendelőnek egyébként nem célja a zöld tanúsítvány megszerzése?

Tanúsítás nélkül is lehetséges magas színvonalú felújítást elérni, azonban a jelenlegi olasz állami szervezetek GBC (Green Building Council Italia) tanúsítást kérnek, amire kulturális lépésként tekinthetünk. Ez legtöbbször magas szintű garanciát jelent a tervezés és a felújítás minőségére vonatkozóan. Ezért a tanúsítvány megszerzése nagyon kívánatos lett.

- 01 Andrea Valentini a HuGBC szervezte Green Future konferencián - Budapest, 2026 © HuGBC
- 02 Az Interno Marche Design Hotel külső nézete (forrás: Valentini Architetture)
- 03 Az Interno Marche Design Hotel recepciója (forrás: Valentini Architetture)
- 04 Andrea Valentini a HuGBC szervezte Green Future konferencián - Budapest, 2026 © HuGBC
- 05 Az olasz előadók részvételét a 2026-os Italian Design Day keretében az Italian Trade Agency támogatja

ROVATSZERKESZTŐ

TÁMOGATÓ

www.hugbc.hu

www.ice.it

01

FOTÓJEGYZET A XXIII. NEMZETKÖZI ÉPÍTÉSZKONGRESSZUSRÓL

SZERZŐ | POLINSZKY Tibor

„Álláspontok az Öbölből és azon túlról” címmel rendezték meg a XXIII. Nemzetközi Építészkongresszust. A meghívott előadók munkáiban a hely, a klíma, az anyag és a kulturális emlékezet az építészeti gondolkodás kiindulópontjaként jelent meg.

—A nemzetközi építészeti sajtó az elmúlt években egyre gyakrabban fordította figyelmét a Perzsa-öböl térsége felé. A gyors urbanizáció és a látványos beruházások mögött ugyanis egy új építésze-generáció jelent meg, amely a helyi táj, az éghajlat, a hagyományos anyaghasználat és a kulturális emlékezet felől keresi a kortárs építészeti válaszait.

—Minden építészeti utazás egy lépéssel kezdődik. Az idei Építészkongresszus előadásai különböző földrajzi és kulturális környezetekből érkezve a hely, az éghajlat, az anyag és az ember kapcsolatát

járták körül. A bemutatott munkák eltérő léptékűek voltak, mégis ugyanarra a kérdésre keresték a választ: miként formálja a hely az építészetet, és miként alakítja az építész az emberi élet kereit? A kongresszust az Artifex Kiadó és a Magyar Építőművészek Szövetsége rendezte.* A XXIII. Nemzetközi Építészkongresszus előadói közül többen ennek az új generációnak és az említett szemléletnek a képviselői.

—A konferencia helyszíne a Kozma István Birkózó Akadémia épülete Csepelen. Az épületet a tervező, **Takács Viktor Tibor** építész előadás keretében mutatta be. Sajátossága az épületnek, hogy a nagy küzdőteret – ami a konferencia nézőtere – a földszinti edzőterem fele tervezte, megközelítése, gyors kiürítése részben szabad lépcsősoron történik.

- 01 A kongresszus nézőinek egy része a lelátón foglalt helyet
 02 A kongresszus résztvevői Noura Al-Sayeh előadását hallgatják (fotó: Németh Júlia)

—A szervezők **Noura Al-Sayeh** bahreini építész kérték fel kurátornak. A kongresszus előadói, **Noura Al-Sayeh, Latifa Alkhayat, Turki Gazzaz, Anne Holtrop** és **Lina Ghotmeh** előadásai egy közös kérdés köré szerveződtek: hogyan lehet a gyorsan modernizálódó Közel-Kelet építészetében egyszerre jelen a hely emlékezete, a táj, az anyag és a jövő. A legtöbb vetített dián nem ikonikus épületek, hanem tájak, anyagok, ásatások, kézműves technikák és történeti rétegek jelentek meg.

AZ ÖBÖL FORDULATA - ÉS ÚJ HANGJAI

—2010-ben valami valóban elkezdődött. Bahrein első velencei szereplése és az Arany Oroszlán-díj nem az egyszerű tengerparti fakunyhó sikere volt, hanem annak a szemléletváltásnak a kezdete, amely ma már az Öböl térségének számos fiatal építésznél megfigyelhető. Az akkori kiállítás kurátora, Noura Al-Sayeh 2010-ben még így fogalmazott: „A fejlődés előtt vissza kell követelnünk a kapcsolatot a hellyel, a tájjal és a közösséggel.” 2019-re a által elkezdett harc első sikerét könyvelhette el: Aga Khan-díjat nyert a *Cyöngyök Útja* világörökségi helyszínfejlesztés. [1] Egy megélhetés útja, térség-szervező vezérvonal lett. A 2023-as

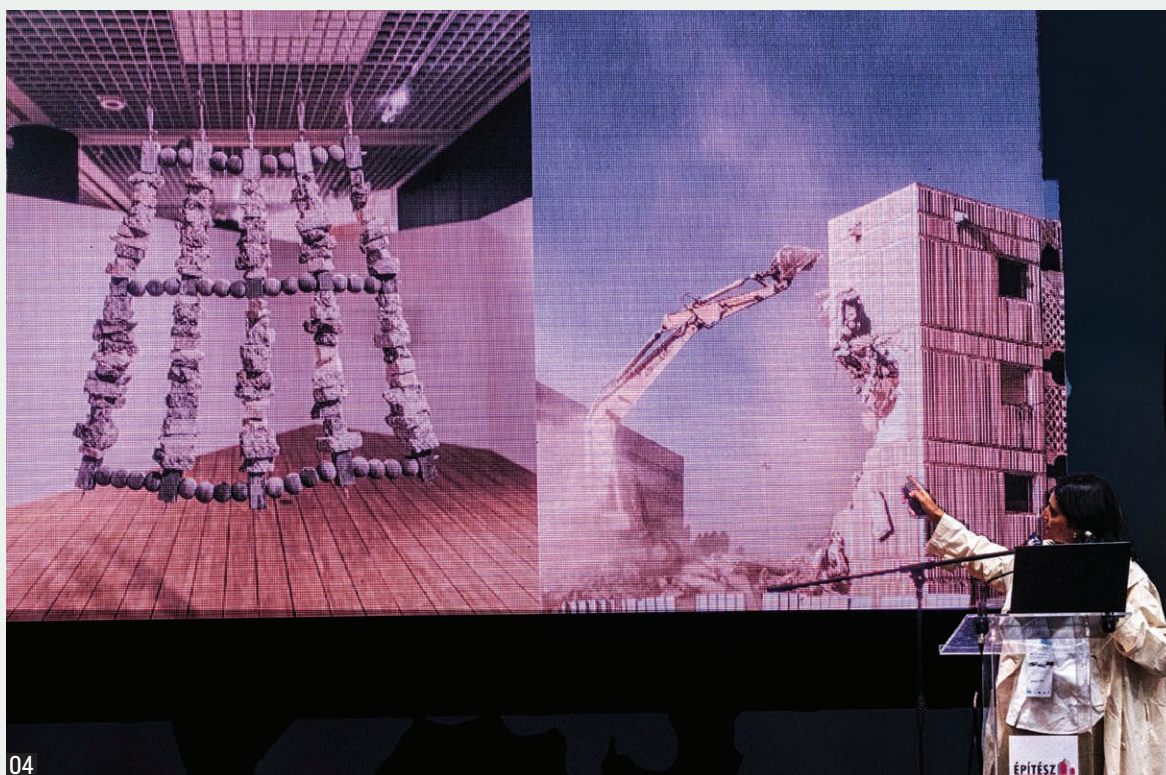
Sweating Assets pavilon vezérmondata pedig már ez volt: „A meglévő örökség nem teher, hanem aktiválható erőforrás.” Ez a kiállítás a rendkívüli hőség és páratartalom egyedi éghajlati körülményeit, valamint a jelenlegi Bahrein kényelmi igényeit vizsgálta. A kiállítás tárgya ugyanis az a víz, amely a hűtőrendszerek és Bahrein forró és párás éghajlata kölcsönhatásaként keletkezik, megmutatva a lehetőséget arra, hogy a légkondicionálók pazarló használata miként csökkenthető. A két gondolat között tizenhárom év fejlődése áll.

—A velencei bahreini kiállítási pavilonok kurátori vezérfonala az volt, hogy a hely megelőzi az épületet. Előadása most, a kivetített példák sorozatán keresztül arról szólt, hogy miből éltek ott az öbölben az emberek, hogyan alakult ki a táj, milyen szerepe volt a víznek, a datolyának vagy a gyöngyhalászatnak. Ebben az olvasatban az örökség nem múzeumi tárgy, hanem működő rendszer, amelynek elemei ma is új szerepet kaphatnak. A fenntarthatóság kérdése sem elsősorban energetikai vagy technológiai problémaként jelent meg, hanem kulturális összefüggésként: mit őrzünk meg, és mit bontunk le abból, ami identitást ad egy helynek?

03

04

—A hely azonban nemcsak történeti, hanem klimatikus adottság is. Az öböl térségében a víz, a hőség és az árnyék kérdése évszázadok óta meghatározza az építészetet. A vetített diák során látom magamban **Reischl Gábor** munkásságának képeit,** melyek Kambodzsában és Nicaraguában készültek. Ő ezt a gondolatot – Magyarországon – tágabb összefüggésbe helyezte: az épületek tájolása, formálása sokszor nem esztétikai döntésként, hanem az éghajlati viszonyokra adott válaszként születik meg, akár ember vagy állat részére tervezzük. Nekünk is van örökségünk!

—Ha az éghajlat alakítja az építészetet, akkor az anyag az a közvetítő közeg, amelyen keresztül ez

a kapcsolat megjelenik. Homok, üveg, kísérletek: **Anne Holtrop** szerint a tervezés az anyag megfigyelésével kezdődik. 83 dia segítségével beszélt, mutatta be alkotó gondolatait, melyek alapján megszületett a Misk Art Institute, Riad, melyet 2025-ben a XXII. Nemzetközi Építészkonferencián **Remco Siebring** holland építész mutatott be.

—Az anyag kutatása után az előadó léptéket váltott. A következő előadások már nem egy-egy épület vagy szerkezet, hanem egész városok és kulturális környezetek felől közelítették meg ugyanazokat a kérdéseket, legyen szó a szaúd-arábiai városi örökségről vagy **Lina Ghotmeh** európai munkáiról.

- 03 A délelőtti blokk előadói: Noura Al-Sayeh, Turki Gazzaz és Latifa Alkhayat (fotó: Polinszky Tibor)
- 04 Egy képkocka Latifa Alkhayat előadásából: bontási törmelékből új építőanyag (fotó: Polinszky Tibor)
- 05 A helyi éghajlatra adott építészeti válaszok a Kárpát-medencében sem ismeretlenek – a képen a Szennai Skanzen egyik lakóháza (fotó: Polinszky Tibor, 2018)

05

AZ ÉPÍTÉSZ SZEREPE VÁLTOZIK

—Az előadások, a diasorozatok alapján az előadók nem klasszikus tervezőként, hanem örökségfeltáróként, adatgyűjtőként, kutatóként, kísérletezőként, kurátorként vagy közösség-szervezőként jelentek meg előttünk. Szerintük a jövő építészete annak felismerése, hogy mi volt már előttünk, s mi várható a jövőben: a helyben, az anyagban, az örökségben és a közösségben. Hogyan lehet kevesebb új anyagból, több helyi tudással, több emlékezettel és több felelősséggel építeni a 21. században?

—**Lina Ghotmeh** látványos külön diagramon is összefoglalta gondolkodásának kulcsszavait: archeológia, emlékezet, ember, természet és jövő.

A jelen horizontális kapcsolatához: az ember – tér kapcsolat középpontjában az építész, előtte/fölötte a múlt = régészet; mögötte/alatta a jövő = feltalálás.

—A konferencia záró előadásában a csepeli Jedlik Ányos Gimnázium bővítésének és felújításának történetét mutatta be **Reznicsek Zoltán**, **Szabó Ádám** és **Mizsei Anett**. A fejlesztés több ütemben valósult meg, és a meglévő iskola korszerű oktatási, közösségi és sportfunkciókkal történő kiegészítését célozta. Az előadást követően a résztvevők az előadók vezetésével bejárhatták az épületet.

IRODALOM / REFERENCES

[1] Al-Sayeh, Noura: „The Pearling Path”, *Metszet*, Vol 17, No 1 (2026), pp 20-29.

* A kongresszus levezető elnöke Nagy Csaba elnök (MÉSZ, AHA) volt. Megnyitották: Perényi Lóránt, a Közlekedési és Beruházási Minisztérium helyettes államtitkára, Regina Gonther, az UIA (Union Internationale des Architectes) elnöke, Jerzy Grochulski, az UIA II. régió elnöke, Nagy Csaba, a Magyar Építőművészek Szövetsége elnöke, Nagy Zoltán, a főtámogató Knauf Kft. igazgatója.

** Dr. Reischl Gábor DLA építész (1948–2008), a MÉSZ elnöke, a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar volt főigazgatója, tanszékvezető főiskolai tanára volt.

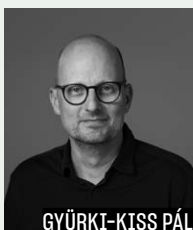

BRADASCHIA, M.

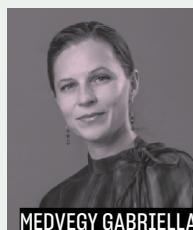
DÉVÉNYI MÁRTON

GYÜRKI-KISS PÁL

GREG ANDRÁS

MEDVEGY GABRIELLA

PALÁDI-K. ÁDÁM

SZABÓ ÁRPÁD

VERES GÁBOR

VIZER BALÁZS

XU, YUNCHAO

TERVEZŐK

Bradaschia, Maurizio

1987-ben diplomázott az IUAV építészmérnöki karán Luciano Semerani (oktató) mellett. Doktori fokozatát a római La Sapienza Egyetemen szerezte; egyetemi docens Triesztben, ahol Építészeti tervezés tárgyat tanít. Az Il Progetto nemzetközi építészeti, művészeti, kommunikációs és dizájnmagazin alapítója és igazgatója. Számos díjat nyert (IF Design Award 2017, Iconic Awards 2017, 2018, German Design Award 2018, 2019, 2020, Big See Award 2019, 2020, 2021, 2022). A 2010-es Nemzetközi Építészkongresszus előadója.

Dévényi Márton

Pro Architectura-díjas építész, a BME Építészmérnöki Karán végzett 2002-ben. Saját praxisa, a MARP 2008-as alapítása előtt több magyarországi irodában (Turányi & Simon, Karácsony Tamás, M Építésziroda, Dévényi és Társa), illetve a Renaud Tarrazi Architectes (Marseille) stúdiójában dolgozott. Rendszeresen részt vesz az építészeti oktatásban is mint meghívott előadó a BME-n.

Greg András DLA

2014-ben végzett a PTE Műszaki és Informatikai Kara okleveles osztatlan Msc építészmérnök képzésén, 2019-ben ugyanott a Breuer Marcell Doktori Iskolán, 2024-ben szerzett DLA-fokozatot. 2014-től doktori ösztöndíjas, majd egyetemi tanársegéd, 2019-től adjunktus. 2019 és 2021 között a kínai Beihai Egyetem, illetve a Denveri Egyetem oktatója. Számos pályázat és ösztöndíj nyertese, sok kiállítása volt, 2022-től a RAG Építészműhely vezető tervező tulajdonosa.

Gyürki-Kiss Pál

Ybl- és Pro Architectura-díjas építész, a BME Építészmérnöki Karán végzett 2000-ben, később pedig doktori fokozatot szerzett a MOME-n 2023-ban. Saját praxisa, a MARP 2008-as alapítása előtt több magyarországi irodában (Turányi & Simon, Gereben és Társai) is dolgozott. A praxis mellett egyetemi docensként a BME Középülettervezési Tanszékén oktat. 2024/25-ben a Berlini Műszaki Egyetem vendégkutatója volt.

Medvegy Gabriella DLA habil

2003-ban diplomázott a PTE építész szakán, 2005-ben végzett a Breuer Marcell Építőművészeti Doktori Iskolán, ahol 2010-ben habilitált. 2012-ben Junior Prima díjas, 2023-ban Breuer Marcell-díjas. 2007-től a PTE PMMK tanársegéde, majd adjunktus, docens, 2018-tól egyetemi tanár és a kar dékánja. Kutatási és publikációs tevékenységének középpontjában az építészeti térhasználat, a közösségi és oktatási épületek, valamint

a kortárs építészeti identitás kérdései állnak. Számos hazai és nemzetközi tudományos publikáció, konferencia-előadás és kutatási projekt résztvevője, több építészeti tervpályázat díjazott alkotója.

Paládi-Kovács Ádám

DLA, építész vezető tervező. A diploma után Egyiptomban kutató ösztöndíjas. 1994-től dr. Karácsony Sándor professzor meghívására a BME Magasépítési Tanszék adjunktusa 2002-ig. Németországban az FLL Architekt iroda tervezője, hazajövet mesterével, Hönich Henrikkel, több sikeres tervezési projekten és tervpályázaton dolgoztak együtt. Jelenleg a BME Építőanyagok és Magasépítési Tanszék docense. Díjai: Magyar Műszaki Haladásért Emlékplakett, Csarnok Nagydíj, Design Díj, Év Irodája Díj, Budapest Főváros Nívódíja dicséret, Építőipari Nívódíj dicséret oklevél, FIABCI Hungarian Prix d'Excellence különdíj. Honlap: www.paladi.hu

Szabó Árpád DLA

1999-ben diplomázott a BME Építészmérnöki Karán. 1999-2002 között DLA-ösztöndíjas a BME Urbanisztika Tanszékén. 2003 óta ugyanott főállású oktató, 2011-től egyetemi docens, 2019 óta a tanszék vezetője. DLA-fokozatát 2007-ben szerezte. A Mesteriskola XVII. ciklusának hallgatója. 2005-ben a Harvard Graduate School of Design, Boston meghívott zsűritagja. 2008 és 2012 között az EUROPAN tervpályázati rendszer magyarországi koordinátora. Az MTA köztestületének tagja, 2012 és 2018 között a Településtudományi Állandó Bizottság titkára. 2008 óta a Czírkák Szabó Kft. ügyvezetője, ahol építész és településtervező tevékenységet is végez.

Veres Gábor DLA

2000-ben diplomázott a PTE építész szakán, 2007-ben szerzett DLA-fokozatot a Breuer Marcell Építőművészeti Doktori Iskolán, 2009-ben habilitált. 2003-tól egyetemi tanársegéd a PTE PMMK Tervezési és Építészeti Ismeretek Tanszékén, 2007-től adjunktus, jelenleg egyetemi docens és az Építészeti és Várostervezési Tanszék megbízott tanszékvezetője. Oktatói és kutatói tevékenysége az építészeti tervezés, a városrehabilitáció, az ipari örökség megőrzése és a kortárs építészeti identitás kérdései köré szerveződik. Több építészeti tervpályázat díjazott alkotója, munkái között szerepel a kozármislenyi községéha és több településközpont-rehabilitációs terv.

Vizer Balázs

1991-ben diplomázott a BME Építészmérnöki Karán. 1992 és 1994 között a Mesteriskola XII. ciklusának hallgatója. 2007 óta a Zacc Építésziroda vezető építészeként dolgozik. 2002-ben Figyelő Építészeti Díjban, 2006-ban ICOMOS Díjban részesült Koris Jánossal közösen. 2022-ben a FIABCI Díj lakóépület kategóriájának első díját kapta meg, 2024-ben pedig Oskár Díjban részesült.

Xu, Yunchao

Kínai építész, az Atelier Apeiron alapítója és vezető tervezője. Építészeti tanulmányait a Columbia University Graduate School of Architecture, Planning and Preservation intézményében végezte New Yorkban. Munkásságának középpontjában az építészet, a táj és a közösségi terek kapcsolatának újraértelmezése áll, különös tekintettel az oktatási és kulturális épületekre. Nemzetközi ismertséget a Sencsenben megvalósult Kindergarten of Museum Forest óvodaprojekt révén szerzett, amely innovatív, gyermekközpontú térszervezésével számos szakmai elismerésben részesült.

SZERZŐK**Di Prisco, Martina**

Építész, PhD-fokozattal rendelkező kutató a Trieszti Egyetem Mérnöki és Építészeti Tanszékén (DIA). Doktori kutatása az egészségügyi és gondozási épületeken belüli, a mentális egészségnek szentelt kiállítási tereket vizsgálja – ezt a témát részletesen is kifejti a L'architettura della soglia (Anteferma, 2025) című kötetében. Jelenleg a BesensHome elnevezésű európai projektben működik közre, amelynek célja az inkluzív, neurodivergens emberek igényeire szabott környezetek tervezése.

Dienes Szabolcs DLA

Vezető tervezői címmel rendelkező okleveles építészmérnök, építésztervező szakmérnök, a szabad művészetek doktora, műszaki igazságügyi szakértő. 1994-ben szerzett építészmérnöki diplomát a budapesti Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karán. 1998-ban tervezői szakmérnöki képesítést szerzett, majd felvételt nyert a BME Építészmérnöki Karára, közben Iványi László műtermében dolgozott. A műegyetemi diploma megszerzése után dr. Finta József DLA műtermében folytatta tervezői tevékenységét. 2014-ben doktori tudományos fokozatot szerez. A BÉK Szakmafelügyeletében dolgozik, illetve építészeti tervtanács tagja.

Erdélyi Nóra

Pedagógus, a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda igazgatója. Intézményvezetőként Budapest egyik legnagyobb óvodai hálózatának szakmai irányításáért felel, amely számos tagóvodában biztosítja a kisgyermek nevelését és fejlesztését. Munkájának középpontjában a magas színvonalú óvodapedagógiai programok, az innovatív nevelési módszerek és a gyermekközpontú intézményi működés áll. Rendszeresen részt vesz szakmai konferenciákon és az óvodai nevelést érintő szakmai párbeszédben.

Érsek Máté

Építész, diplomáját 2024-ben szerezte a BME Építészmérnöki Karán. Jelenleg a BME Építőművészeti Doktori Iskola hallgatója, kutatási területe a 20. századi és kortárs szlovén építészet.

Pólus Károly

Építész, 1994-ben diplomázott a Budapesti Műszaki Egyetemen, az Archikon Építésziroda vezető tervezője és meghatározó alkotója. Nevéhez számos díjnyertes középület, oktatási intézmény és műemléki rekonstrukció kapcsolódik, többek között a Meséskert és a Vizafogó Tagóvoda, valamint a Párisi Udvar felújítása. Munkáját több szakmai elismeréssel díjazták, 2021-ben elnyerte a XIII. Kerületi Építészeti Díjat, 2022-ben pedig az Archikon vezető tervezőjeként SHARE Opera Omnia Award kitüntetésben részesült.

Pokol Júlia

2019-ben végzett a BME Építészmérnöki Karán, majd 2020-ban kezdte tanulmányait a BME Építőművészeti Doktori Iskolájában. Kutatása a lokális műanyag-újrahasznosítás és egy zero waste kampusz kialakításának lehetőségeit vizsgálja. 2021 óta az Opinion Builders Kft. munkatársa és az Utcáról Lakásba Egyesület önkéntese.

Szentirmai Tamás

Építész, egyetemi oktató. 2003-ban diplomázott a BME-n, 2012-ben szerezte meg doktori (DLA) fokozatát. A tágan értelmezett építészeti tervezés és kutatás mellett képzőművészeti projekteken vesz részt, építészeti fotózással foglalkozik, bútort tervez és készít. 2013-2025 között a Debreceni Egyetem Műszaki Kar Építészmérnöki Tanszékén tanított, 2016-2025 között a tanszék vezetője volt. 2025-től a győri Széchenyi István Egyetem Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar Épülettervezési Tanszékének vezetője, egyetemi docens.

Szűcs Imre Ferenc

2018-ban végzett a BME Építészmérnöki Karán. Jelenleg az FBS Építésműterem munkatársa. A BME Építőművészeti Doktori Iskolájának hallgatója 2022 óta.

Elvitte a nyelvedet a cica? Sőt.

Torpedóromboló

Macskakajaj

A macska rúgja meg! De ne ekkora!

A gyerek jele legyen macska, ne az óvodája!

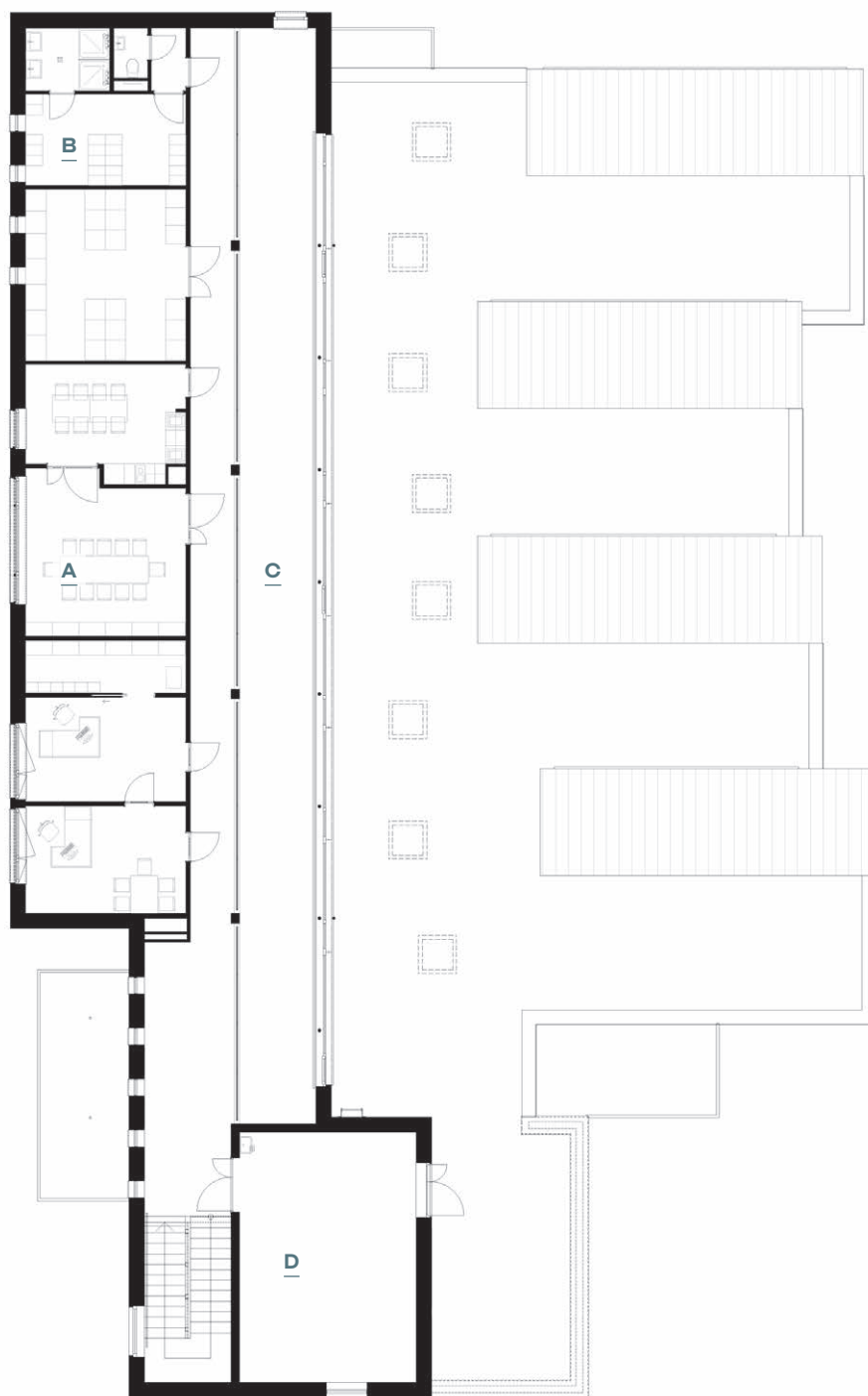
Mondtam már, gyerekek, hogy apuci gépén ne nézzetek cicás videókat, mert megfertőződnek a CAD-fájlok!

Reggel elnyelte a gyereket az iskolarendszer.

Macskafogó 3D.

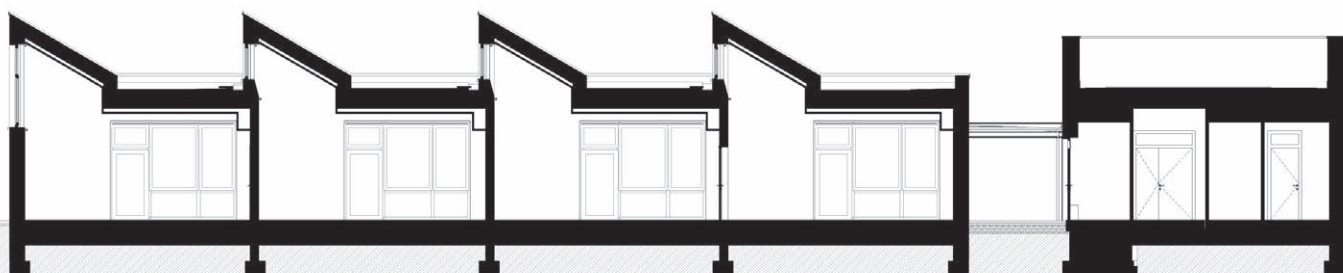

(Wolfartsweier, Baden-Württemberg, Németország
MŰVÉSZ | Tomi Ungerer, ÉPÍTÉS | Ayla-Suzan Yöndel)
FOTÓ | Wikimedia Commons

Emeleti alaprajz

- A | Pedagógusi helyiségek / adminisztráció
- B | Kiszolgálófunkciók
- C | Légtér
- D | Gépészet

Metszet

„Képtelen vagyok követni,
hogymikor milyen
építési jogszabály változik...”

„Rengeteg időm elmegy
azzal, hogy megtaláljam a választ
építési jogi problémáimra...”

„Bizonytalan vagyok,
hogymilyen jogszabályra hivatkozzam
építési jogi vitámban...”

„Tartok tőle, hogy egyszer
bírságot kapok vagy nem fizetik ki
a munkámat, mert nem ismerem
valamilyen jogszabályt...”

ITT A SEGÍTSÉG:

ÉPÍTÉSI § JOG

PONTOSAN, EGYSZERŰEN, KÖZÉRTHETŐEN

- értesítés minden fontos építési jogi változásról
- közérthető, gyakorlatias magyarázatok a jogszabályok értelmezéséhez
- pontos hivatkozások a hatályos jogszabályokra
- szerződésminták és szerződéskötési útmutatók
- a bírósági és hatósági gyakorlat bemutatása
- konkrét, gyakorlati kérdések-válaszok

§ www.epitesijog.hu

A PORTÁL HASZNÁLATÁVAL

- ✓ naprakészen tájékozódhat az építési jog dzsungelében
- ✓ értékes mérnökórát takarít meg a gyors információszerzéssel
- ✓ elkerülheti a fölösleges jogvitákat és bírságokat

Időben értesítjük Önt a jogszabályváltozásokról – iratkozzon fel
az **INGYENES változásértesítőre!**

Tájékozódjon az **ELŐFIZETÉS** lehetőségéről és **előnyeiről** az epitesijog.hu
oldalon!

The Knauf logo is displayed in a bold, blue, sans-serif font in the top right corner of the image. The background of the entire advertisement is a photograph of a modern interior space with a curved, multi-level ceiling featuring large circular openings and recessed lighting. The walls are covered in a light-colored, perforated acoustic paneling.

Olvassa be
a kódot!

knauf.com/hu-HU

Formálás szabadon, kültérben beltérben

Knauf Vidiwall gipszrost építőlemezek

A Knauf Vidiwall gipszrost építőlemezek egyszerre tűzvédelmi és impregnált tulajdonságúak. Nagy felülettömegüknek köszönhetően kiváló hangszigetelő képességgel rendelkeznek, ami kifejezetten előnyös szerelt homlokzati fal kialakításánál, hiszen a nagyobb tömeg jobb léghangszigetelési értéket jelent. A Knauf Vidiwall gipszrost építőlemezek a fal kültéri oldalán is szerelhetők, és kültéri álmennyezet, ereszalj kialakításhoz ideális megoldást nyújt. Fa vázrendszerhez tűzéssel rögzíthető, ami hatékony szerelést biztosít. Kültérben és beltérben magabiztos formálási lehetőségekkel bír.

Vegye fel velünk a kapcsolatot a www.knauf.com/hu-HU/knauf-gypsum oldalon található elérhetőségeken!

Build on us.